

Biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2014.- 2020. gadam analītiskais pārskats

Pasūtītājs:

Vidzemes lauku partnerība "Brasla"

Reg. Nr. 40008105331

Braslas iela-2, Straupe, Cēsu novads,
LV-4152

Izpildītājs:

SIA „AC Konsultācijas”

Reğ. Nr. 40003586611

Balasta dambis 70a-1, Rīga, LV-1048

Saturs

Terminu un apzīmējumu skaidrojumi	4
Ilustrācijas	5
Tabulas.....	6
Ievads.....	7
1. Stratēģijas mērķi, rīcības rādītāji.....	9
1.1. Stratēģiskie rādītāji	9
1.2. SVVA definēto mērķu realizācija – ietekme	10
1.3. Vajadzību un īstenoto projektu saskaņotība, īstenoto projektu ietekme pret definēto vajadzību.....	16
1.4. Realizēto projektu ietekme uz VRG teritoriju.....	18
1.5. Iedzīvotāju aptauja	40
2. LEADER projektu administrēšana, biedrības kapacitāte un mērķa grupas apmierinātība ar biedrības darbu	47
2.1. Projektu pieteikumu izvērtēšana un vērtēšanas kritēriji	49
2.2. Projektu noraidīšanas, pārsūdzības un pārtrauktas sadarbības argumentācija, sasaiste ar problemātiku kritēriju izpildē vai Partnerības kapacitātes jautājumiem	52
2.3. Problemātika projektu pieteikumu sagatavošanā.....	54
2.4. Projektu iesniedzēju apmierinātība ar biedrības darbu	54
2.5. PSV vērtējums par līdzšinējo sadarbību un perspektīvu	58
3. Periodā radītā ietekme uzņēmējdarbības vides kontekstā, t.sk. demogrāfijas jautājumi	61
3.1. Vai un kā plānošanas periodā īstenotie projekti ir risinājuši demogrāfijas jautājumus un sekmējuši cilvēku atgriešanos vai ienākšanu VRG teritorijā	67
4. Ieteikumi un priekšlikumi biedrības turpmākai darbībai un nākošās attīstības stratēģijas sagatavošanai.....	68
4.1. Priekšlikumu kopsavilkums.....	68
4.2. Papildus integrējamā metodika.....	73
5. PIELIKUMI	75
1. pielikums Projektu pieteikumu pieejamais finansējums pret pieprasījumu	75
2. pielikums Respondentu atbildes (citāti) izaicinājumi	76
3. pielikums Respondentu atbildes Partnerības vērtējums.....	78
4. pielikums Projektu iesniedzēju ieteikumi un kritika, procesu uzlabošanai.....	83
5. Pielikums Definētās VS realizētās vajadzības VGR teritorijā	85
6. pielikums Fokusa grupas Kritēriju izvērtējums protokols	92
7. pielikums Intervija ar LAD LEADER pasākumu daļas vadītāju	105

Terminu un apzīmējumu skaidrojumi

Tabula nr. 1 – Terminu un saīsinājumu skaidrojums

Termins / Saīsinājums	Skaidrojums
AREI	Agroresursu un ekonomikas institūts
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
BDR	Biedrība (tiesiskā forma)
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ES	Eiropas Savienība
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAP	Lauku attīstības programmas
LIAA	Latvijas investīciju un attīstības aģentūra
LVAf	Latvijas vides aizsardzības fonds
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi
OSP	Oficiālās statistikas portāls
PLE	Pilna laika ekvivalents (1 darbinieka pilna laika slodze)
PSV	Pašvaldība
SL	Sabiedriskā labuma projekti
SVVA	Sabiedrības virzīta vietējā attīstība
UD	Uzņēmējdarbība
VRG	Vietējā rīcības grupa
VKKF	Valsts kultūrkapitāla fonds
Z/s	Zemnieku saimniecība
ZM	Zemkopības ministrija

Ilustrācijas

Ilustrācija nr. 1 – Rīcību virzieni	113
Ilustrācija nr. 2 – Rīcību virzieni.....	113
Ilustrācija nr. 3 – Rīcības, kuras būtu jāturpina partnerības teritorijas vajadzību risināšanai (respondentu atbildes)	124
Ilustrācija nr. 4 – Vai realizētais projekts ir aktualizējis jaunas vajadzības (respondenti – projektu īstenotāji).....	135
Ilustrācija nr. 5 – Atslēgas vārdi nākamā perioda stratēģijas izstrādē.....	116
Ilustrācija nr. 6 – UD projektu konkursu pieprasījuma dinamika	18
Ilustrācija nr. 7 – SL projektu konkursu pieprasījuma dinamika	18
Ilustrācija nr. 8 – Īstenoto projektu pārklājums teritorijā procentos	19
Ilustrācija nr. 9 – LEADER projekti I-X kārtā	202
Ilustrācija nr. 10 – Iedzīvotāju skaita izmaiņas 2014-2018. gadā. (%) un ieviešanā esošie projekti 19.21 un 19.22 aktivitātēs uz 1000 iedzīvotājiem.....	235
Ilustrācija nr. 11 – Iedzīvotāju aptaujas respondentu piederība teritorijai.....	413
Ilustrācija nr. 12 – Kā iedzīvotāji kopumā vērtē dzīves kvalitāti savā dzīvesvietā.....	413
Ilustrācija nr. 13 – Partnerības atpazīstamība	424
Ilustrācija nr. 14 – Iedzīvotāju viedokļi par ES fondu projektu īstenošanu – vai ir svarīgi īstenot lauku teritorijās projektus ar ES fondu atbalstu	435
Ilustrācija nr. 15 – Kurš no šiem mērķiem iedzīvotājiem šķiet nozīmīgāks Partnerības teritorijas attīstībai (respondentu viedoklis iedzīvotāju aptaujā).....	435
Ilustrācija nr. 16 – Kādus projektus būtu jāīsteno vairāk pagastā un tuvākajā apkārtnē (respondentu viedoklis iedzīvotāju aptaujā).....	446
Ilustrācija nr. 17 – Projektu īstenotāju aptaujas dalībnieku piederība mērķu grupām.....	49
Ilustrācija nr. 18 – Projektu īstenotāju aptaujas dalībnieki pēc pagastu piederības.....	480
Ilustrācija nr. 19 – Efektīvākie informatīvie kanāli par atvērtām projektu konkursa kārtām	491
Ilustrācija nr. 20 – Projektu kritēriju vērtējums projektu sagatavošanas fāzē – kritēriji, kurus projektu sagatavotājiem ir grūti izprast, izpildīt	502
Ilustrācija nr. 21 – Mērķa grupas apmierinātība ar Partnerības darbību	56
Ilustrācija nr. 22 – Augstāk vērtētās vērtības mērķa grupu sadarbībā ar Partnerību	55
Ilustrācija nr. 23 – Klient orientēti ieteikumi Partnerības darbības, sistēmu uzlabojumiem	57
Ilustrācija nr. 24 – Nodarbināto skaita izmaiņas 2014-2016. gadā. (%) un jaunradītās darba vietas 19.21.aktivitātē	622
Ilustrācija nr. 25 – Partnerības teritorijā radītās darba vietas, sākotnējie dati	644
Ilustrācija nr. 26 – UD atbalsta ietekme uz apgrozījumu	644
Ilustrācija nr. 27 – Tūrisma jomas īstenoto LEADER projektu ietekme	666
Ilustrācija nr. 28 – Iedzīvotāju skaits pilsētās un lauku teritorijās Latvijā	67
Ilustrācija nr. 29 – Lauku filtra cikls	73

Tabulas

Tabula nr. 1 – Terminu un saīsinājumu skaidrojums	4
Tabula nr. 2 – Stratēģiskie rādītāji to izpilde	9
Tabula nr. 3 – Īstenoto projektu investīcijas teritoriālā dalījumā.....	18
Tabula nr. 4 – Īstenoto UD projektu ietekme VRG teritorijā	23
Tabula nr. 5 – Īstenoto SL projektu ietekme VRG teritorijā.....	33
Tabula nr. 6 – Rezultatīvo rādītāju izpilde	39
Tabula nr. 7 – Iedzīvotāju definētas vajadzības un trūkumi pilsētu/pagastu dalījumā.....	44
Tabula nr. 8 – Kopsavilkums aptaujāto projektu iesniedzēju visatzinīgāk novērtētās vērtības Partnerības darbā.....	55
Tabula nr. 9 – Atbalsta radītā ietekme UD projektiem.....	62
Tabula nr. 10 – Darba materiāls - iniciatīva Pārtikas īsās piegādes ķēdes.....	744
Tabula nr. 11 – <i>Vidzemes lauku partnerības „Brasla” izsludinātās LEADER projektu konkursa kārtas 2016. – 2021.g.</i>	75

Ievads

Pētījums par “Vidzemes lauku partnerības “Brasla” sabiedrības virzītas vietējās attīstības (SVVA) stratēģijas 2014.-2020. gadam” ieviešanu un ieteikumu sagatavošana 2023. – 2027. gada stratēģijas izstrādei tika veikta saskaņā ar 2021. gada 3. decembrī starp biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” un SIA “AC Konsultācijas” noslēgto pakalpojuma līgumu (iepirkuma identifikācijas Nr. SVVA/2021/IP-2). Pētījuma izstrādes un ieteikumu sagatavošanas vadošais pētnieks - Vita Liepiņa.

Pētījuma **mērķis** bija sagatavot analītisku pārskatu - izvērtēt biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” SVVA stratēģijas 2014. - 2020. gadam ieviešanu, tai skaitā apzinot stratēģijas ieviešanas ietekmi uz teritorijas attīstību, kā arī nosakot iespējamo potenciālu un priekšnoteikumus tālākai, efektīvai biedrības un sadarbības partneru darbībai Limbažu novada Alojās, Limbažu un Staiceles pilsētās, Limbažu novada Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku, Katvaru, Limbažu, Umurgas, Vidrižu un Staiceles pagastos, Valmieras novada Dikļu, Zilākalna un Vaidavas pagastos, Siguldas novada Lēdurgas pagastā un Cēsu novada Straupes un Stalbes pagastā. Minētās pilsētas un pagasti ir biedrības Vidzemes lauku partnerības “Brasla” darbības teritorija.

Pētījumā tika izvirzīti divi **uzdevumi**:

- 1) Veikt SVVA stratēģijas 2014.-2020. gadam teritorijas novērtējumu šādās tēmās:
 - a. Stratēģijas mērķi, rīcības, rādītāji;
 - b. LEADER projektu administrēšana;
 - c. Mērķgrupu - projektu iesniedzēju un īstenotāju, sasniedzamība;
 - d. LEADER projektos radītās inovācijas;
 - e. Uzņēmējdarbība, migrācija un demogrāfija, sabiedriskais labums.
- 2) Analizēt, vai un kā plānošanas periodā īstenotie projekti veicināja viedo ciemu, digitalizācijas, zaļās transformācijas, augsti pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu, bioekonomikas un aprites ekonomikas, kā arī vietējo ražotāju un patērētāju sadarbības aktivitātes.

Pētījuma **norise** tika sadalīta **trīs posmos**. Pirmajā posmā tika veikts empīriskais darbs - analizēta biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” SVVA stratēģija, apkopota statistika, veikts īstenoto darbību un projektu ietekmes izvērtējums partnerības darbības teritorijā, sagatavota informācija par rezultatīvo rādītāju un izvirzīto mērķu izmaiņām uz 2021.gada decembra mēnesi. Tāpat tika apkopota statistika un analizēti SVAA stratēģijas ieviešanas procesi, veiktas intervijas un aptaujas. Otrajā posmā tika sagatavots starpziņojums, kas ietvēra informāciju par organizētajām sanāksmēm, fokusgrupu dalībniekiem, uz konkrēto brīdi paveiktajiem darbiem un turpmāko darbību. Trešajā posmā atbilstoši pētījuma rezultātam tika sagatavots ziņojums par partnerības SVVA stratēģijas īstenošanas rezultātiem saskaņā ar stratēģijā izvirzītajiem mērķiem, tika sagatavoti secinājumi un sniegti priekšlikumi partnerības turpmākajai darbībai.

Pētījums tika veikts, pamatojoties uz plānošanas dokumentiem un normatīvajiem aktiem, kādi bija spēkā 2014. – 2020. gada plānošanas periodā attiecībā uz LEADER pieejas finansējuma ieguldījumiem. Pētījuma ietvaros tika izmantotas dažādas **datu ieguves un analīzes metodes**:

- Statistikas datu apkopošana un analīze;
- Dokumentu analīze – partnerības un pašvaldību attīstības plānošanas dokumenti u.c.;
- Intervijas ar PSV, ZM, LAD, partnerības vadību;
- Divas aptaujas – viena ar projektu iesniedzējiem un otra ar partnerības teritorijas iedzīvotājiem;
- Fokusgrupu diskusijas ar uzņēmēju, NVO un pašvaldību pārstāvjiem.

Veikto darbību un aktivitāšu izpēti jāva izvērtēt, vai pastāv loģiska saikne starp stratēģijas izvirzīto mērķi, noteiktajiem rādītājiem un veiktajām un plānotajām aktivitātēm, kā arī jāva izvērtēt tās ietekmi uz kopējo partnerības darbības teritoriju. Intervijas un kvantitatīvo datu analīze palīdzēja izvērtēt LEADER projektu administrēšanu un Partnerības kapacitāti kontekstā ar izvirzīto mērķu sasniegšanu. Fokusa grupas diskusijas bija lietderīgas, lai izvērtētu stratēģijā definētos kritērijus un iegūtu informāciju par nepieciešamajām izmaiņām un precizējumiem nākotnē. Visbeidzot, visas metodes kopā tika izmantotas, lai izvērtētu sadarbību starp iesaistītajām pusēm – vai un kā tā ietekmē izvirzīto mērķu sasniegšanu, kādas ir procesu uzlabošanas iespējas.

Pētījums kopumā tika **veikts laika posmā** no 2021. gada decembra līdz 2022. gada aprīlim. Pētījumā iegūtie secinājumi bija noderīgi, lai biedrība Vidzemes lauku partnerība “Brasla” varētu sagatavot ievirzes nākamā plānošanas perioda vietējās attīstības stratēģijas izstrādes uzsākšanai. Pētījuma gala rezultāti ir strukturēti šajā ziņojuma dokumentā, kas sastāv no četrām nodaļām un pielikumu daļas. Būtiskākie **pētījuma ierobežojumi** bija stratēģijā definēto stratēģisko rādītāju datu ieguves iespējas no pašvaldībām, kas tiešā mērā saistīts ar ATR ietekmi un datu uzskaites atšķirīgu pieeju, kā arī daļēji noformētām jaunizveidotajām pārvaldēm un atbildīgajām struktūrām.

1. Stratēģijas mērķi, rīcības rādītāji

Biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2014. - 2020. gadam (turpmāk stratēģija) rezultātu rādītāji un vērtēšanas kritēriji ir veidoti tā, lai nodrošinātu Nacionālais attīstības plāna 2014. - 2020. gadam un LAP rādītāju izpildi un vienlaikus veicinātu VRG vajadzību īstenošanu, īstenojot LEADER pieeju teritorijā. Vērtējot stratēģijas ieviešanas rezultātus, vērtējami gan iepriekš definētie rādītāji, t.i. bāzes rādītāji un to izpilde, gan stratēģijā definētie pārējie virzieni, jo bez izvirzīto mērķu un attiecīgi tam pakārtoto rīcību uzdevumiem stratēģijā iestrādāti arī citi mērķi, darbības, kas vērstas uz VRG teritorijas vajadzību risināšanu.

1.1. Stratēģiskie rādītāji

Jebkuras rīcības, rīcību politikas ieviešanas rezultātu noteikšanai nepieciešami mērāmi rādītāji, lai noteiktu vai īstenotās darbības sekmējušas plānoto, vai izdevies sasniegt rezultātu. Partnerības stratēģijā iekļauti gan tieši ietekmējami rādītāji, gan tādi, kur ietekme ir vispārēja jeb dalīta ar citiem politikas īstenošanas instrumentiem gan valsts līmenī, gan pašvaldību līmenī. Partnerība viena ar LEADER instrumentu nespēj risināt virkni no stratēģijā norādītajiem stratēģiskajiem rādītājiem, tāpēc šie rādītāji būtu vērtējami tikai kopā ar jau pieminētajiem politiku īstenošajiem teritorijā. Vienlaikus jānorāda, ka Partnerības darbības rezultātā ietekme tiek veidota. Stratēģijas ieviešanas rezultāta mērījumiem noteiktie stratēģiskie sasniedzamie rezultāti skatāmi 4.tabulā.

Tabula nr. 2 – Stratēģiskie rādītāji to izpilde

Mērķis	Novērtējuma rādītājs	Bāzes vērtība (gads) Novērtēšanas periods	Rezultāts 2021/2022
M1: Veicināt uzņēmējdarbības gara izpausmes vietējās ekonomikas stiprināšanai	1) Ekonomiski aktīvo vienību skaits VRG novados uz 1000 iedzīvotājiem	2013.gads: 78,6	88,6
		2018.gads: 80,5	
		2020.gads: 82	
		2022.gads: 83	
	2) Nelauksaimnieciska rakstura uzņēmumu skaits ¹	2014.gads: 1301	1309
		2018.gads: 1356	
		2020.gads: 1407	
		2022.gads: 1415	
M2: Veicināt vietas potenciāla attīstību un vietas pievilcību, radot vietējām kopienām nozīmīgu pakalpojumu sasniedzamību, pieejamību un kvalitāti, un rosināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos un aktīvāku	1) Iedzīvotāju skaits VRG teritorijā ²	2014.gads: 26933	22082
		2018.gads: 27000	
		2020.gads: 27120	
		2022.gads: 25500	
	2) Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apjoms gadā uz vienu iedzīvotāju	2014.gadā: 486,05 EUR / 1 iedz.	-
		2018.gadā: 495,05 EUR / 1 iedz.	
		2020.gadā: 512 EUR / 1 iedz.	

¹ Lursoft dati 2022

² OSP dati 2021

Mērķis	Novērtējuma rādītājs	Bāzes vērtība (gads) Novērtēšanas periods	Rezultāts 2021/2022
pašiniciatīvu nozīmīgu sabiedrisko aktivitāšu daudzveidības radīšanai vienotā dabas un kultūras mantojuma vērtību uzturēšanā	3) NVO skaits VRG teritorijā ³	Proporcija starp rādītājiem IIN/cilv. novadā ar augstāko uz zemāko rādītāju – 33,5% (līdz stratēģijas ieviešanai jāsamazina zem 30%)	-
		2014.gadā: 137	309
		2018.gadā: 139	
		2020.gadā: 140	
		2022.gadā: 142	
	4) Ārvalstu tūristu nakšņojumu īpatsvars (uz kopējās tendences pieaugšanas fona) no kopējā nakšņojumu skaita teritorijā.	2014.gadā: 33,8%	-
		2018.gadā: 35%	
		2020.gadā: 38%	

1.2. SVVA definēto mērķu realizācija – ietekme

Analizējot paveiktā ietekmi, ir jāsaprot, ka stratēģijā ietvertu vajadzību kopējais apjoms, kā arī virkne vajadzību, kā jau tika minēts, nav tikai Partnerības kompetences jautājumi. Virkne ir sadarbības jautājumi, kur nepieciešama gan vietējo kopienu, gan pašvaldības iesaiste, nereti ir arī jautājumi, kas risināmi valsts līmenī vai ir kā saskares punkti ar citām organizācijām, kur Partnerības loma varbūt tikai kā sākuma impulss vai cita posma sastāvdaļa, tas uzsvērts arī stratēģijā. Stratēģija un resursi tās īstenošanai ir tikai daļa no lauku reģionu attīstībai valstī kopumā nepieciešamā, stratēģija nevar atrisināt pilnīgi visas vietējo kopienu vajadzības, tomēr LEADER pieeja ir būtisks instruments ceļā uz pozitīvām pārmaiņām.

Lai sekmētu stratēģijas ieviešanu, stratēģijā definētas piecas rīcības, no kurām 1. – 3. rīcība atbilst mērķim Nr. 1 (turpmāk M1), kas vērsts uz uzņēmējdarbības atbalstu Partnerības teritorijā un 4., 5. rīcība atbilst mērķim Nr. 2 (turpmāk M2) - Sabiedriskā labuma projektiem (skatīt 1. ilustrāciju).

³ Lursoft dati 2022

Ilustrācija nr. 1 – Rīcību virzieni

1. Rīcība
• "Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana"
2. Rīcība
• "Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana"
3. Rīcība
• "Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana"
4. Rīcība
• "Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai"
5. Rīcība
• "Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana"

Papildus jau pieminētajiem mērķiem un rīcību virzieniem stratēģijā definētas arī stratēģiskās attīstības prioritātes, kas SVVA ir noteiktas vienoti visā Partnerības teritorijā. Pēc būtības prioritātēm (2 ilustrācijā atzīmēts: P1 - P5) būtu jābūt ietvertām arī definētajos mērķos (M1 un M2) un rīcībās (rīcību virzieni skatāmi 1. ilustrācijā), kas paredzētas virzībai uz to sasniegšanu, bet saskaņā ar stratēģiju un īstenotajiem projektiem VRG teritorijā, virzība saskaņā ar prioritātēm ir daļēja (skatīt 2. ilustrāciju), līdz ar to arī izpilde ir daļēja.

Ilustrācija nr. 2 – Definēto mērķu, rīcību, prioritāšu saskaņotība un izpilde

M1 / R1. – R3.	IZPILDĪTS	P1 saimnieciskās darbības aktivizēšana lauku reģionos, īpaši akcentējot augstākas pievienotās vērtības radīšanu produktu un pakalpojumu piedāvājumā;
M - / R -	IZPILDĪTS DAĻĒJI	P2 jauniešu piesaiste lauku attīstībai ilgtermiņā, īpaši jauno uzņēmēju aktivizēšana;
M2 / R4., R5.	IZPILDĪTS DAĻĒJI	P3 pievilcīgas dzīves vides radīšana un sabiedrisko aktivitāšu dažādošana pilna dzīves cikla laikā, cieši saistīti ar visu iesaistīto mērķgrupu galvenajām vajadzībām;
M1 / R -	IZPILDĪTS DAĻĒJI	P4 inovatīvu risinājumu nepieciešamība tradicionālo lauku apvidu problēmu risināšanai;
M2 / R -	IZPILDĪTS DAĻĒJI	P5 ilgtspējīgu risinājumu ieviešana, kas vērsti uz dabas, kultūras u.c. nozīmīgu resursu atbildīgu izmantošanu un jebkuru jaunradīto darbību rezultātu uzturēšanu ilgtermiņā.

Avots: AC Konsultācijas

Prioritātēm, kas tiešā mērā saskaņotas ar definētajiem mērķiem un pakārtoti tiem definētām rīcībām, ir arī veiksmīgāka īstenošana. Daļēja izpilde iezīmēta, jo nav saskatāms mērķtiecīgi veiktu darbību kopums, kas vērts, piemēram, uz:

- jauniešu piesaisti (aktuāli gan P2, gan P3);

- inovatīvi risinājumi lauku apvidu problēmu risināšanai daļēji sasaucas ar M1, bet kopumā tiem nav tālākas virzības rīcību līmenī;
- dabas, kultūras u.c. nozīmīgu resursu ilgtspējīga izmantošana – sasaucas ar M2, bet tai nav tālākas sasaistes ar konkrētu rīcību.

Kopumā vērtējot Rīcību virzienus, nākotnē iespējama rīcību virzienu optimizācija – tas ļautu projektu īstenotājiem, vērtētājiem un uzraudzītājiem vieglāk orientēties projekta pieteikuma veidlapās, stratēģijas ietvarā un vērtēšanas kritērijos.

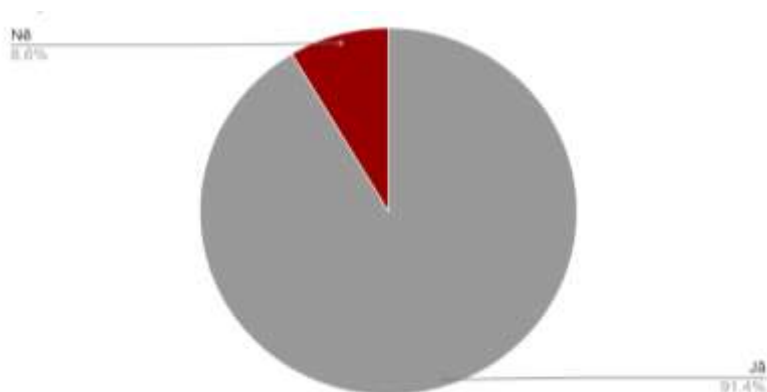
Ņemot vērā pieprasījuma tendences (detalizētāk analīze veikta punktā 1.3.), definēto vajadzību realizācijas apjomus (skatīt 5. pielikumā), kā arī novērtējuma ietvaros veikto projektu iesniedzēju un iedzīvotāju aptauju rezultātus, definētās rīcības (saskaņā ar SVVA aktualizēto redakciju) būtu turpināmas. Respondenti kā vienlīdz nozīmīgas teritorijas vajadzību risināšanai norāda: 1. Rīcību, 4. Rīcību un 5. Rīcību.

Ilustrācija nr. 3 – Rīcības, kuras būtu jāturpina partnerības teritorijas vajadzību risināšanai (respondentu atbildes)

Tātad pieminētā optimizācija nosaka iespēju izvērtēt - paturēt definētos virzienus, tos apvienojot, piemēram, R1 ar R2 un R4 ar R5. Atstājot esošos virzienus, nepieciešams arī integrēt jaunus uzsvarus, kas nozīmīgi teritorijas attīstībai. Ņemot vērā to, ka viens pretendents ar LEADER instrumentu stratēģijas ietvaros var īstenot vairāk nekā vienu projektu, kas arī dzīvē tiek praktizēts - katrs nākamais projekts nereti ir turpinājums vai pievienotā vērtība jau realizētajam, aptaujā tika ietverti arī jautājumi par nepieciešamo jeb vajadzībām, kas aktualizējušās jau pēc īstenotā projekta. Aptaujas rezultāti norāda, ka vairāk nekā 90% no projektu īstenotājiem spēj identificēt jaunas vajadzības, ko aktualizējis īstenotais projekts.

Ilustrācija nr. 4 – Vai realizētais projekts ir aktualizējis jaunas vajadzības (respondenti – projektu īstenotāji)

Definējot šīs vajadzības plašāk, respondenti starp atbildēm kā pamatojumu norādījuši gan jaudas palielināšanai nepieciešamās aktivitātes, gan aktivitātes darbības paplašināšanai, tai skaitā, jaunu darba vietu nodrošināšanai. No iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka realizēto projektu rezultāti veicina jaunu pakalpojumu pieprasījumu, kas vērojams arī iekšēji konkrēti viena komersanta komercdarbībā – tāpat apgalvojums, ka realizētie projekti rada ekonomisko impulsu teritorijā, ir pamatots.

Projektu īstenotāji kā svarīgu nākamajam periodam iezīmē virkni norādes, ar ko papildināt jau esošās Partnerības aktivitātes. Kā reālas un nozīmīgas iezīmētas šādas īstenojamās aktivitātes:

- Eksporta veicināšana, kooperatīvā pārdošana, pagasta vai novada ražotāju preču tirdzniecības vietu attīstība Rīgā un citās vietās, kur novērojams lielāks noiets;
- Uzņēmējdarbības veicināšana lauku apvidos;
- Mūsdienīgu prasmju apguve vietējās kopienās, t.sk. digitālais mārketingu, agile pieeja jaunu, inovatīvu produktu radīšanai;
- Mūsdienīga uzņēmējdarbības uzsākšana, kas balstīta tirgus pieprasījumā (*pull*), veicināt zināšanas, izpratni, pārdošanas prasmes un mārketingu;
- Aprites ekonomikā balstītu risinājumu attīstīšana;
- Vietējās identitātes stiprināšana;
- Senioru dzīves kvalitātes veicināšana;
- Vides sakopšana, labiekārtošana;
- Pakalpojumu pieejamības veicināšana un pakalpojumu attīstība;
- Automatizācijas, robotizācijas, digitalizācijas veicināšana;
- Jauniešu piesaistes veicināšana;
- Atjaunojamās enerģijas;
- Tūrisma pakalpojumu attīstība;
- Dzīves kvalitātes uzlabošana, attālināto darba iespēju attīstīšana;
- Virzība tirgū - atpazīstamības tēla veidošana.

Nākamās stratēģijas ietvarā būtu jādomā par šo vērtību (skatīt 5. ilustrāciju) integrēšanu konkrētās rīcībās, vērtēšanas kritērijos un veicamos uzdevumos, kas vērsti arī uz sadarbības paplašināšanu un uzlabošanu ar pašvaldībām un to saistītām iestādēm, struktūrām, piemēram,

mūžizglītības centriem, kā arī citām organizācijām, piemēram, LIAA biznesa inkubatoriem (Siguldas un Valmieras), kaimiņu partnerībām, kā arī savas kapacitātes ietvaros nodrošinot darbības teritorijā uz zināšanām balstītu pasākumu norisi definēto mērķu veiksmīgai realizācijai.

Ilustrācija nr. 5 – Atslēgas vārdi nākamā perioda stratēģijas izstrādē

Avots: AC konsultācijas

Partnerībai sasaistē ar pašvaldībām un citām atbildīgajām organizācijām jāspēj veicināt teritorijas pievilcību gan investīcijām, gan dzīvošanai esošajiem un potenciālajiem iedzīvotājiem visās vecuma grupās. Tas ir īstenojams saskaņā ar tendencēm: darba tirgus izmaiņām, iedzīvotāju skaita izmaiņām, resursu priekšrocībām vai to trūkumu, u.c., ir jāspēj noteikt atbilstošu attīstības virzienu, un piedāvāt atbilstošus instrumentus to maksimāli veiksmīgākai īstenošanai. Veicinot teritorijas pievilcību, jānodrošina arī sadarbības jautājumi visos iespējamajos līmeņos - gan lokāli, gan ārpus savas teritorijas. Ņemot vērā Partnerības teritorijas ģeogrāfisko novietojumu, teritorijas attīstības impulsam izmantojamas arī starpvalstu sadarbības iespējas.

1.2.1. Starpteritoriālās un starpvalstu sadarbības mērķi

Partnerības stratēģija VRG darbības teritorijā iezīmēja gan starpteritoriālus, gan starpvalstu sadarbības mērķus. Šo sadarbības mērķu izpildi un ieguvumus, izvērtējot intervijas ar Partnerības vadību, kā arī publiski pieejamo informāciju, var uzskatīt par daļēji sasniegtiem.

Stratēģijā tika iezīmēti priekšnoteikumi, kas virza plašākas sadarbības iespējas, piemēram, attiecībā uz ceļu tīklu ar kaimiņu partnerībām “No Salacas līdz Rūjai” un “Jūrkanti”. Vienlaikus

“globālā ciemata” straujais progress vienotā virtuālajā telpā rada plašu potenciālu uzņēmējdarbības un sabiedrisko aktivitāšu izpaušmēm. Tomēr, vērtējot izvirzīto mērķi, kas vairāk traktējams kā uzdevums jeb mērķētas darbības, lai veicinātu ciešākas pārrobežu sadarbības iespējas (arī pakalpojumu un preču pieprasījuma veicināšanai) ar Igauniju, īpaši tuvākajam apdzīvotajam vietām: Pērnavas un Vilandes novadiem, secināms, ka preču, pakalpojumu pieprasījuma veicināšana starpvalstu līmenī šīs stratēģijas ietvaros nav risināta. Vienlaikus secināms, ka veiksmīgi ir īstenotas veicinošas darbības iekšēji - pagastu, novadu teritoriālā dalījuma izpratnē – starpteritoriāli, kā, piemēram, organizēti uzņēmēju tirdziņi Straupe/Skulte.

Izmantojot ģeogrāfiskā novietojuma priekšrocības starpvalstu sadarbībai, kas vērsta uz pieprasījuma veicināšanu - mērķētas darbības, vērstas galvenokārt uz to, lai veidotu pamatu kopīgu tūrisma maršrutu izveidei ar Somiju. Veikts apjomīgs darbs teritorijas potenciāla izpētē, lai veidotu pievienoto vērtību un ieguvumu abām pusēm – nākotnes uzdevums ir veidot atbilstošus rīkus, nodrošināt potenciālos projektu īstenotājus ar informāciju, lai realizētu teritorijā nepieciešamo ar LEADER un izveidotu reālu maršrutu, kas veicina teritorijas attīstību un dod impulsu ar tūrismu saistīto pakalpojumu turpmākai attīstībai. Izskatāmas arī tālāko apdzīvoto vietu stiprināšanas iespējas, nosakot, piemēram, areālu ar vērtēšanas sistēmā iestrādātu augstāku punktu skaitu teritorijām, kas atbilst noteiktā maršruta ietvaros un nosaka nepieciešamību stimulēt apdzīvotības saglabāšanu, tātad nosaka plānotās darbības realizācijas konkrētu atrašanās vietu, piemēram, ar 30 km rādiusu. Vienlaikus jānosaka teritorijas ar zemāku punktu skaitu, ļaujot realizēt projektus arī tālāk jeb ārpus iepriekš minētajiem areāliem.

Vienlaikus - caur iespējamiem teritoriju uzlabojumiem, kā arī fiziski analizējot vērtību izmantošanas iespējas noteikt savus resursus un stiprināt savu pozīciju, primāri izvirzot kvalitāti kas balstīta uz sakārtotu un zaļu vidi, ne kvantitāti - veidota izpratne un paaugstināta Partnerības darbības teritorijas tūrisma speciālistu kapacitāte.

Partnerības vadība kā nozīmīgu sasniegumu vērtē aktivitātes, kas veicina sadarbību, labās prakses pārnesi starp biedrībām. Kā būtisku vadība uzsver nepieciešamību nākotnē rast instrumentus, kā veicināt biedrību darbu, iesaisti LEADER pieejas īstenošanā, vienlaikus norādot uz finanšu kapacitāti un ar vien sarūkošo pašvaldību atbalstu biedrībām. Nepieciešams veidot dialogu ar pašvaldībām, aicināt izvērtēt labās prakses piemērus citviet Latvijā, piemēram, bijušā Nīcas novada dome (kopš ATR Dienvidkurzemes novads) organizēja vietējos projektu konkursus, kur īpašs akcents tika vērsts uz meistarklasēm, sagatavojot projekta pieteikumus, un iedrošināšanu startēt ar iegūtajām zināšanām arī citos finanšu līdzekļu piesaistes pasākumos. Katru gadu tika izvērtēti un pielāgoti projekta konkursa kritēriji atbilstoši nepieciešamībām un aktuālajai situācijai, nosakot prioritātes. Ar atbilstošu lobiju Partnerība var veicināt arī dažādu konkursu savstarpēju sasaisti, piemēram, atsevišķas projektu kārtas īstenojot sadarbībā jeb sasaistē ar pašvaldību rīkoti projektu konkursiem. Šajās kārtās ar pašvaldību projektu konkursu palīdzību biedrības varētu iegūt līdzfinansējumu LEADER projektu īstenošanai Partnerības darbības teritorijā. Šādu konkursu sasaiste veicinātu biedrību iesaisti kopienai svarīgu jautājumu risināšanā.

Ņemot vērā to, ka Stratēģijas starptautisko un starpteritoriālo mērķu izpilde līdz šim ir vērtējama kā daļēji izpildīta, šie mērķi ir turpināmi arī nākotnē un esošajā vai līdzvērtīgā redakcijā (papildinot ar 5. ilustrācijas uzsvāriem) integrējami arī nākamā perioda stratēģijā:

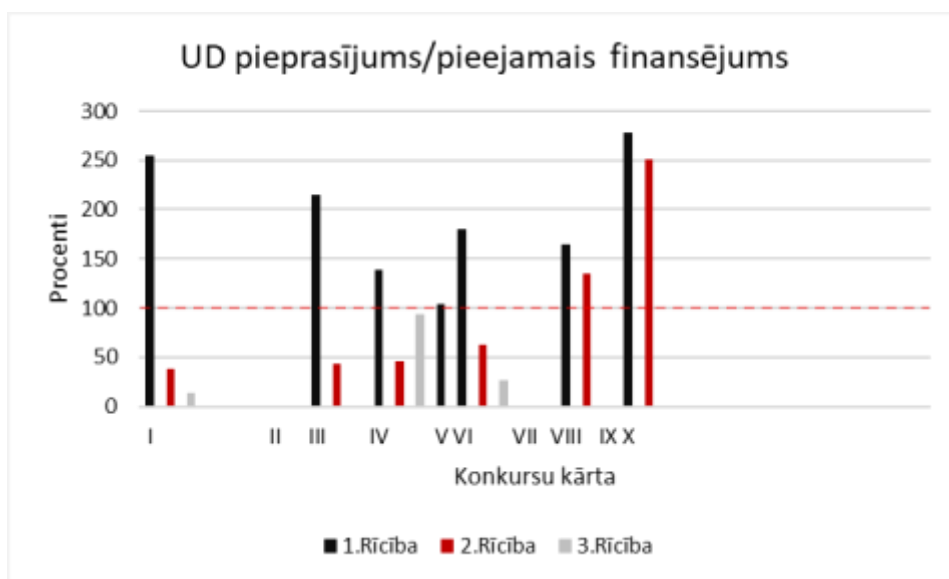
- Starptautiski - stiprināt pārrobežu sadarbību ar Igauniju, veicinot integrētu telpisko attīstību pēc vietējo kopienu noteiktām prioritātēm un atbalstot mērķtiecīgu sadarbību Baltijas jūras valstu reģionā, Eiropas Savienībā, rosinot zināšanu un pieredzes apmaiņu, veicinot preču un pakalpojumu eksportu.
- Starpteritoriāli - stiprināt iesaistīto pušu (pašvaldību, uzņēmēju, NVO, pētniecības un izglītības iestāžu) sadarbību, mazināt administratīvo robežu attīstību bremzējošo efektu plašākai resursu pieejamībai un vienotiem problēmu risinājumiem, potenciāla efektīvai izmantošanai, veicinot integritāti vienotas publiskās infrastruktūras tīkla veidošanā, pakalpojumu sasniedzamībā un vietējo preču un pakalpojumu pieprasījumu nacionālā mēroga.

1.3. Vajadzību un īstenoto projektu saskaņotība, īstenoto projektu ietekme pret definēto vajadzību

Veicot izvērtējumu desmit īstenotajām projektu kārtām, skaidri iezīmējas kopīga tendence rīcībām - pieprasījums jeb vēlme īstenot nepieciešamās vajadzības darbības teritorijā, izmantojot LEADER projektu kā instrumentu, ir augstāka nekā piedāvājums. Vidēji desmit konkursa pieteikuma kārtās reģistrēti 2,3 pieteikumi uz vienu apstiprinātu projektu. Augstākais pieprasījums ir UD 1.Rīcībai "Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana", vidēji pretendējot 3,37 projektu iesniedzējiem uz vienu vietu jeb iespēju realizēt projektu, savukārt zemākais pieprasījums jeb interese atbilstoši saņemto pieteikumu sakaitam ir bijusi UD 3.Rīcībai "Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana", kur četrās projektu konkursu kārtās vidēji ir reģistrēti 0,63 projektu pieteikumi uz vienu vietu. Tas nozīmē, ka atsevišķas projektu pieteikumu pieņemšanas kārtās nav saņemts neviens pieteikums. Salīdzinoši zemāks ir pieprasījums arī UD 2.Rīcībai "Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana", kur sešās projektu konkursu kārtās reģistrēti vidēji 1,85 projektu pieteikumi uz vienu vietu.

2.rīcības un 3. rīcības pieprasījuma tendencēm ir pievēršama īpaša uzmanība. Vajadzība īstenot projektus atbilstoši 2.rīcībai ir aktualizējusies vien plānošanas perioda beigās, kad pieprasījums pret kārtā pieejamo finansējumu sasniedz pat 250%, kas salīdzinājumā ar plānošanas perioda pirmo pusi, kad pieprasījums svārstās vien 38-62% robežās, ir būtisks pieaugums. Savukārt 3. rīcības pieprasījums, īpaši pirmajos konkursos, kad netiek apstiprināts neviens projekts, liecina par to, ka specifiski definēti Rīcības virzieni turpmāk integrējami citās rīcībās vai meklējami citi veidi šādu vajadzību īstenošanai ar LEADER pieeju. Pārējos Rīcību virzienos projektu konkursu pieprasījuma dinamika liecina par to, ka definēto rīcību pieprasījumam nav raksturīgs noilgums, tātad definētie rīcību virzieni ir bijuši aktuāli darbības teritorijā visu plānošanas periodu. Detalizēti pieprasījumu dinamika atainota 6. un 7. ilustrācijā.

Ilustrācija nr. 6 – UD projektu konkursu pieprasījuma dinamika

Ilustrācija nr. 7 – SL projektu konkursu pieprasījuma dinamika

Kopumā saskaņā ar Partnerības apkopoto informāciju (skatīt 1. pielikumā), desmit projektu kārtās realizēti 127 projekti, no tiem 67 UD un 60 SL projekti ar kopējo publisko finansējumu 1 773 983,32 EUR. Kopējās investīcijas teritorijā, realizējot LEADER pieejas projektus (vērtējot pirmās desmit projektu kārtas), ir 2 301 438,25 EUR (detalizēti finansējuma sadalījumu un teritoriālo iedalījumu skatīt 3. tabulā)

Vērtējot Partnerībai pieejamā finansējuma apjomus pret projektu iesniedzēju vajadzībām, tātad apstiprināto un noraidīto projektu pieteikumus, secināms, ka finanšu kapacitāte projektu iesniedzēju vajadzību īstenošanai, piesaistot publisko finansējumu, pārsniedz iespējas (detalizēti skatīt 1. pielikumā).

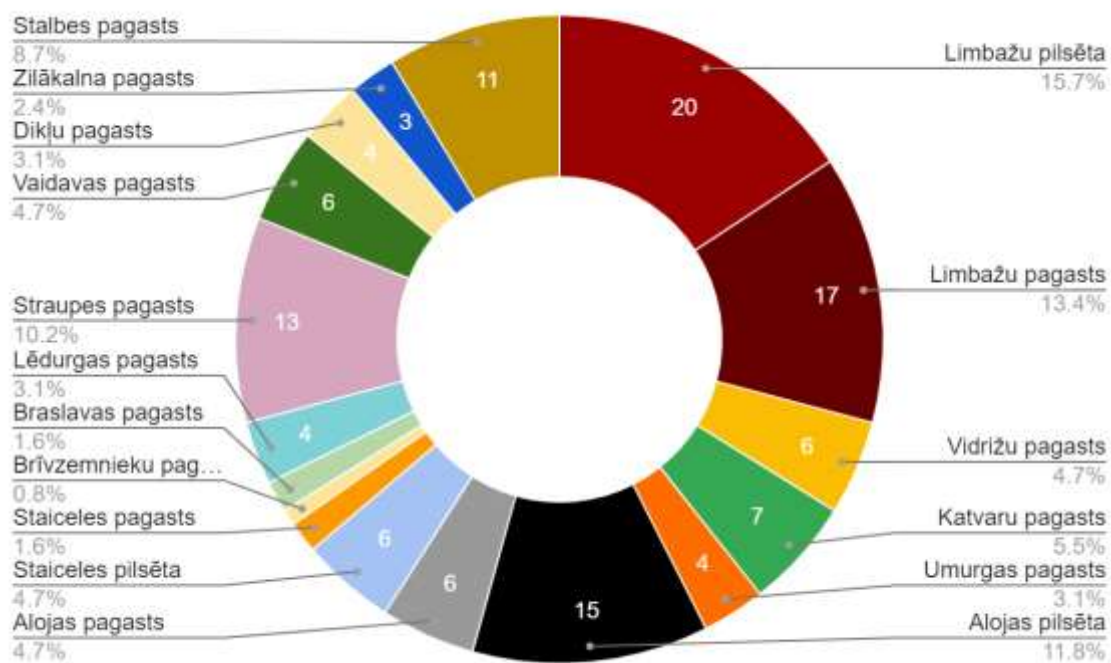
Tabula nr. 3 – Īstenoto projektu investīcijas teritoriālā dalījumā

Novads	Realizēto projektu teritoriālais iedalījums	Īstenoto projektu skaits	Apstiprinātais aktuālais attiecināmais	Apstiprinātais aktuālais publiskais	Privātās investīcijas
Limbažu	Limbažu pilsēta	20	360365,43	280323,45	80041,98
	Limbažu pagasts	17	313674,75	232417,4	81257,35
	Vidrižu pagasts	6	182258,75	137005,35	45253,4
	Katvaru pagasts	7	84689,3	72229,74	12459,56
	Umurgas pagasts	4	67537,32	58095,48	9441,84
	Alojas pilsēta	15	251091,24	185380,84	65710,4
	Alojas pagasts	6	78032,56	61145,37	16887,19
	Staiceles pilsēta	6	88734,11	75498,95	13235,16
	Staiceles pagasts	2	65172,61	45620,82	19551,79
	Brīvēzemnieku pagasts	1	15741,21	14167,08	1574,13
	Braslavas pagasts	2	15695,81	12986,26	2709,55
Limbažu novadā kopā:		86	1522993,09	1174870,74	348122,35
Siguldas	Lēdurgas pagasts	4	45517,81	39478,94	6038,87
Siguldas novadā kopā:		4	45517,81	39478,94	6038,87
Cēsu	Straupes pagasts	13	288420,31	225272,49	63147,82
	Stalbes pagasts	11	154057,15	115287,3	38769,85
Cēsu novadā kopā:		24	442477,46	340559,79	101917,67
Valmieras	Vaidavas pagasts	6	162072,7	115246,05	46826,65
	Dikļu pagasts	4	78387,99	58837,52	19550,47
	Zilākalna pagasts	3	49989,2	44990,28	4998,92
Valmieras novadā kopā:		13	290449,89	219073,85	71376,04
Projektu apkopojums I - X kārtā (Dati uz 11.08.2021.)		127	2301438,25	1773983,32	527454,93

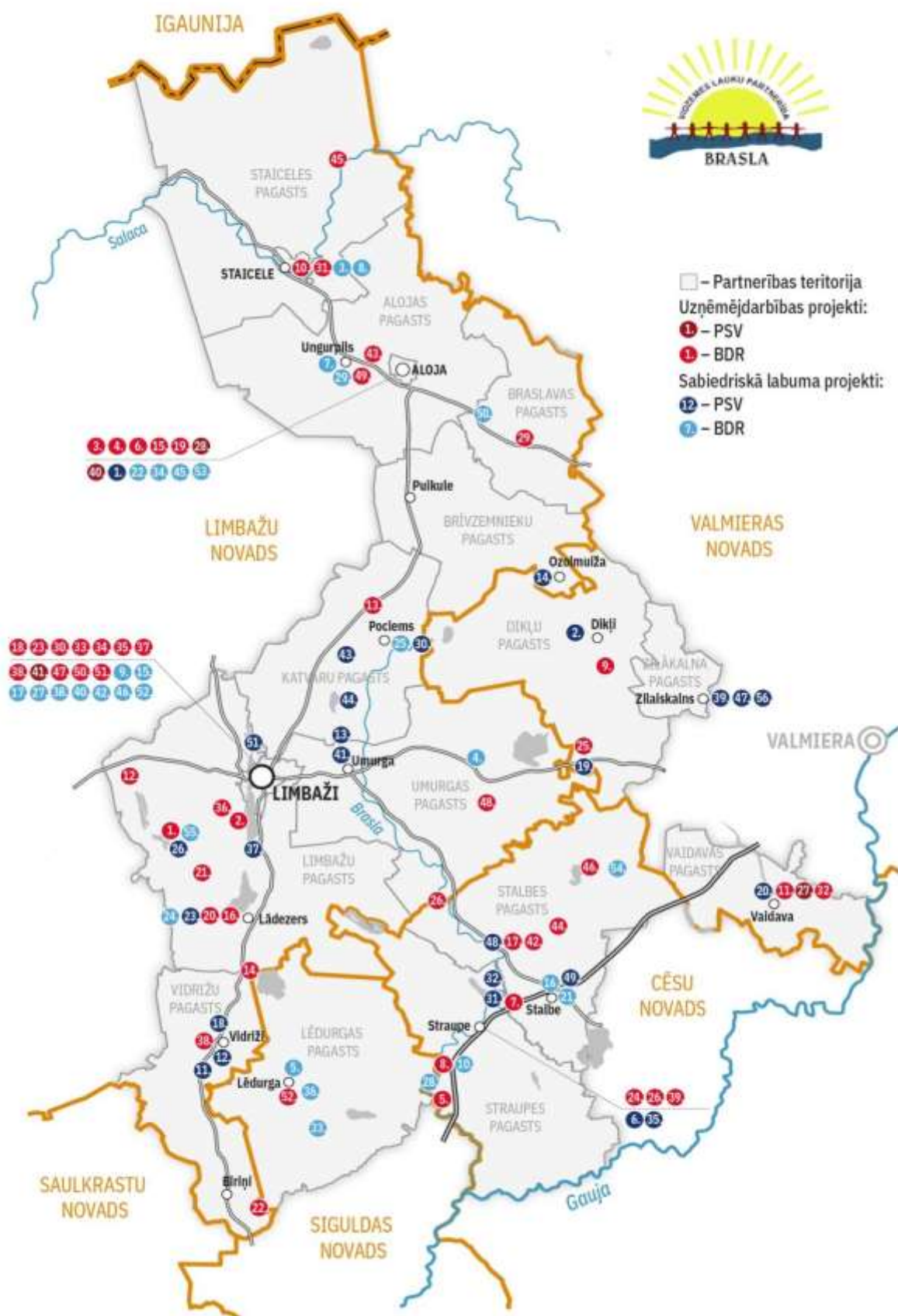
1.4. Realizēto projektu ietekme uz VRG teritoriju

Kā viens no svarīgiem aspektiem apdzīvotības saglabāšanai LEADER pieejas kontekstā ir panākt teritorijas iedzīvotāju ieinteresētību, aktivitāti, īstenojot LEADER pieejas pasākumus, kas nodrošina īstenoto projektu pārklājumu visā VRG teritorijā. Īstenotās stratēģijas ietvaros pozitīvi vērtējama tendence, ka, lai arī ir vērojama projektu koncentrācija tuvāk attīstības centriem, stratēģijas ietvaros ir izdevies nodrošināt, ka realizēto projektu pārklājums aptver visu teritoriju. Procentuāli sadalījumu var skatīt 8. ilustrācijā, telpiski 9. ilustrācijā.

Ilustrācija nr. 8 – Īstenoto projektu pārklājums teritorijā procentos

Ilustrācija nr. 9 – LEADER projekti I-X kārta

Uzņēmējdarbības projekti:

1. DALA – Latvijas Dziedniecisko Augu Laboratorija "Avotīn" kā starpsektorālā un integrēta mikrouzņēmuma izveide Limbažu novadā. Jānis Ulmīns, Limbažu nov., Limbažu pag., "Avotīn".
2. Tūrisma pakalpojumu attīstīšana saimniecībā. Limbažu rajona Limbažu pagasta D. Rudzītes zemnieku saimniecība "URAKŠI". Limbažu nov., Limbažu pag., "Urakši".
3. 1. Pabeidz ražošanas uzsākšana SIA "Alderī". 2. Nolikta izbūve sarazotās produkcijas uzglabāšanai SIA "Alderī". SIA "Alderī". Baznīcas iela 15 - 1, Aloja, Alojas nov., LV - 4064.
4. SIA "KROKS R" materiāli tehniskās bāzes uzlabošana. SIA "KROKS R". Brīvības iela 16, Aloja, Alojas nov., LV - 4064.
5. Kvalitatīvu naktsmītnu izveide sporta un aktīvas atpūtas dienītajiem. Cēsu rajona Straupes pagaste zemnieku saimniecība "ĀVAID". Āvaids, Straupes pag., Pārgaujas nov., LV - 4152.
6. 1. SIA "SALDO I.M." materiāltehniskās bāzes uzlabošana. 2. SIA "Saldo I.M." attīstībai un izaugmei SIA "SALDO I. M.". Jūras iela 1A, Aloja, Alojas nov.
7. Patstāvīgas vietējo ražojumu tirdzniecības vietas izveide Plācī. SIA "Real bread". "Patērētāji", Plācī, Straupes pag., Pārgaujas nov., LV-4152.
8. Lielstraupes zirgu pasta stajā ēkas rekonstrukcija mūsdienīga ekonomiska un kultūras centra izveidei. SIA Brasla. Vecpests, Straupes pag., Pārgaujas nov., LV-4152.
9. Gaismas harmonija un skaistums kultūrā. SIA Audio. Mačkēni, Dīķu pag., Kociņu nov., LV-4223.
10. 1. Iekārtu iegāde telpu un teritoriju uzkopšanas pakalpojumu sniegšanai Vidzemē. Ineta Matvejeva. 2. Aprīkojuma iegāde sniedzamo pakalpojumu pilnveidošanai. SIA Eko Vides Tehnoloģijas. Nākotnes iela 1, Staicele, Alojas nov., LV-4043.
11. 1. SIA "Cooperative" primāro lauksaimniecības produktu pārstrādes stiprināšana. 2. SIA "Cooperative" augļu pārstrādes ražotnes pilnveidošana. 3. SIA Cooperative pārstrādes konkurences stiprināšana. SIA Dabas augļi. Skolas iela 2, Vaidavas pag., Kociņu nov.
12. 1. Modras gatavoto kazas sieru, saldējuma un konditorijas izstrādājumu piedāvājuma paplašināšana. 2. IK "Pīnveido sevi" attīstībai un izaugmei. IK PILNVEIDO SEVI. "Virbotes", Limbažu pag., Limbažu nov.
13. 1. Lauksaimniecības produktu pārstrādes uzsākšana. 2. Ražošanas telpu izveide un aprīkojuma iegāde pārstrādes dažādošanai. Dace Rombergā. Pociema Bīfles, Kaļvaru pag., Limbažu nov., LV-4061.
14. Bioloģiski audzētu produktu pārstrādes telpas izveide un iekārtu iegāde. SIA Buno. Aļģatmuiza, Vidriņu pag., Limbažu nov., LV-4013.
15. 1. Dažība un skaistums! 2. Attīstība darbībā SIA BŪSI VESELS. Jūras iela 10, Aloja, Alojas nov., LV-4064.
16. 1. Uzņēmuma izveide un tūrisma pakalpojumu attīstība. 2. Inventāra iegāde brīvdienu mājas "Empagi" konkurētspējas uzlabošanai SIA EMPAGI. "Empagi", Lādezers, Limbažu pag., Limbažu nov., LV-4011.
17. Metālapstrādes iekārtu iegāde SIA "RC Profis" ražošanas efektivitātes paaugstināšanai. SIA RC Profis. Vīnrotas mehāniskās darbnīcas, Staļbes pag., Pārgaujas nov.
18. Nāc ieskaties – mums ir ko piedāvāt! SIA T & I REKLĀMDRUKA. Akmeņu iela 3, Limbaži, Limbažu nov., LV-4001.
19. 1. SIA "upeslaivas.lv" pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un paplašināšana. 2. SIA "upeslaivas.lv" attīstībai un izaugmei. SIA upeslaivas.lv. Miera iela 1, Aloja, Alojas nov., LV-4064.
20. "Lādes ezers" – atpūta visai ģimenei! Biedrība "Lādes ezers". Ezera iela-12, Lādezers, Limbažu pag.
21. Reisuru izmantošanas uzlabošana tūrisma pakalpojuma dažādošanā viesu mājā Laučiņi. Limbažu rajona Limbažu pagasta ZS "LAUCIŅI". "Laučiņi", Limbažu pag., Limbažu nov.
22. Dabai tuvu pasākumu centrs - Gaia. Jānis Mīzarājs. Puntui – 1, Vidriņu pag., Limbažu nov.
23. Aprīkojuma iegāde saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Edijs Egļins. Pilādžu iela 8, Limbaži, Limbažu nov., LV-4001.
24. Tējas ražošanas paplašināšana un jauna produkta radīšana uzņēmuma Wenden green SIA saimnieciskajā darbībā. SIA Wenden green. "Cinulīši", Straupes pag., Pārgaujas nov., LV-4152.
25. Kvalitatīvu pārstrādes darbu apstākļu radīšana bioloģiskajā saimniecībā "Mežviņas". Dīķu pagasta zemnieku saimniecība "Mežviņas". "Mežviņas", Dauguļi, Dīķu pag., Kociņu nov., LV-4223.
26. Nolikta telpu labiekārtošana un jaunu tehnoloģiju iegāde bioloģiskajā ZS "Eicēni". Cēsu rajona Straupes pagasta E.Reinhardes zemnieku saimniecība "EICĒNI". "Dārciņi", Straupes pag., Pārgaujas nov.
27. Tingo ar stilu. Kociņu novads dome. Nākotnes iela - 1, Vaidavas pag., Kociņu nov.
28. Tirdzniecības vietas izveidošana Alojā. Alojas novads dome. Rīgas iela-2A, Aloja, Alojas novads.
29. SIA "Brūņešana AZN" attīstībai un izaugmei. SIA Brūņešana AZN. Lazdas - 3, Vīzēni, Braslavas pag., Alojas nov., LV-4068.
30. Pop-up kafējnīcas aprīkojuma iegāde. SIA KŪŅI. Pilādžu iela 8, Limbaži, Limbažu nov., LV-4001.
31. Uzņēmuma izveide un tūrisma pakalpojumu sniegšanas attīstība. Anīta Zvirbulē. Kalēju iela 3, Staiceles pag., Alojas nov.
32. Arhitektūras un interjera dizaina attīstība. SIA ARHIGRAY ARCHITECTURE. Skolas iela 6-20, Vaidava, Vaidavas pag., Kociņu nov.
33. Par jaunām iespējām galdniecības nozarē! Mārtiņš Pētersons. Eneru iela, Limbaži, Limbažu nov.
34. Inovatīva mājas lapa un šūšanas pakalpojumu dažādošana. Ineta Rudzīte. Cēsu iela 31, Limbaži, Limbažu novads.
35. SIA "Koku mežs" darbības attīstība - tradicionālais kokles spēles apmācības pakalpojuma pilnveidošana – piedāvājuma paplašināšana un sagatavošana eksportam. SIA Koku mežs. Jūras iela 21 - 11, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001.
36. Izpildītājkārtas piedzīvojums Limbažos. SIA DreamFlyer. "Langaži" Limbažu pagasts, Limbažu novads.
37. Biedrības "Limbičkvīts" darbības paplašināšana. BDR Biedrība "Limbičkvīts". Burtnieku iela 7, Limbaži, Limbažu novads.
38. Uzņēmuma izveide remontpakalpojumu sniegšanai. ZS VRD Mārtiņi Vidriņu pagasts. Mārtiņi, Vidriņu pag., Limbažu nov., p.n. Vidriņi, LV-4013.
39. SIA "Ozoliņa Austrumi" attīstība, iegādājoties jaunu meža piekabi ar manipulatoru. SIA Ozoliņa Austrumi. Austrumi, Straupes pag., Pārgaujas nov., p.n. Straupe, LV-4152.
40. Tirdzniecības vietu aprīkojuma iegāde. Alojas novads dome. Jūras iela 13, Aloja, Alojas nov., p.n. Aloja, LV-4064.
41. Tirdzniecības vietu radīšana Limbažu novada amatnieku un mājradojumu produkcijas noietu veicināšana. Limbažu novada pašvaldība. Torņa iela 3, Limbaži, Limbažu novads.
42. 1. Ražošanas ēkas vienkāršota rekonstrukcija. 2. Augļu mazgāšanas iekārtas iegāde. Cēsu rajona Staļbes pagasta ZS "BAICIEMS". Baiciemi, Staļbes pag., Pārgaujas nov.
43. Z/š "Strēlnieki" produkcijas māsta dažādošana. Limbažu rajona Alojas pilsētas ZS "STRĒLNIKI.Strēlnieki, Alojas pag., Alojas nov., p.n. Aloja, LV-4064.
44. Balansa dēļu ražošanas optimizācija. SIA Balansa dēļi. Mīmieki, Staļbes pag., Pārgaujas nov., p.n. Staļbe, LV-4151.
45. Darbības paplašināšana z/š "Ežs". Z Limbažu rajona Staiceles pilsētas ZS "EŽI", Alojas novads, Staiceles pagasts.
46. Andra Zepa galdniecības uzņēmuma attīstība. Andris Zeps. Zemdegas, Daibo, Staļbes pag., Pārgaujas nov., p.n. Staļbe, LV-4151.
47. Jaunas inovatīvas ideju darbnīcas radīšana Limbažos "Lapsa Rada". IK LAPSA RADA. Jaunā iela 22, Limbaži, Limbažu pilsēta, LV-4001.
48. Porcelāna un keramikas ražotnes izveidošana. Inese Ezertīva. Kūkas, Umurgas pag., Limbažu nov., p.n. Umurga, LV-4004.
49. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošana. ZS Limbažu rajona Alojas pilsētas lauku teritorijas. Ināras Rīķenes zemnieku saimniecība "JURKAS". "Jurkas", Alojas pag., Alojas nov. LV-4064.
50. Kosmetoloģijas pakalpojumu sniegšana Limbažos. Sandra Anutē. Zāles iela 6A, 18, Limbaži, Limbažu novads.
51. Fizioterapijas prakses izveide – Limbažos! SIA Kustība,Jūras iela , Limbaži
52. Metālapstrādes uzņēmuma attīstība. SIA HRZ. Lakstīgalu iela 4, Lēdurgas pagasts, Siguldas novads

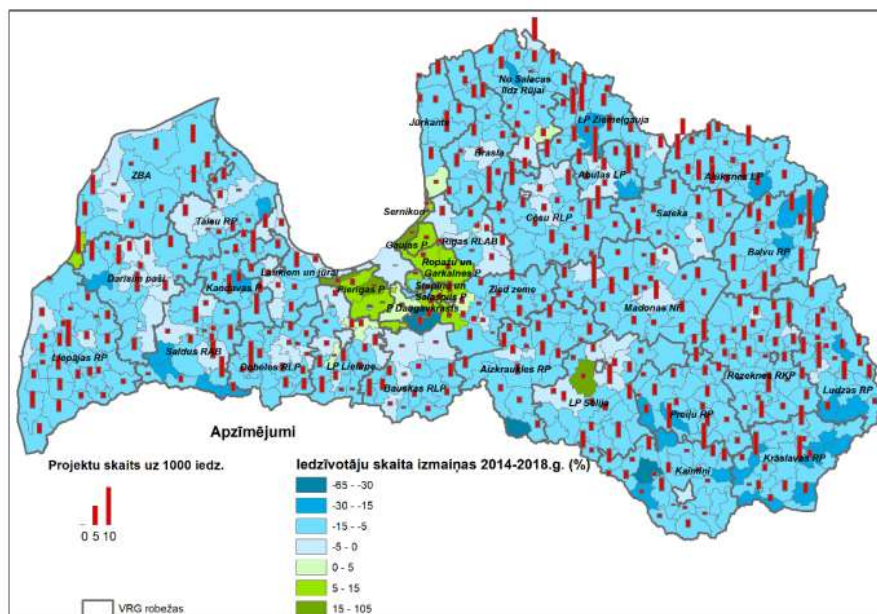
Sabiedriskā labuma projekti:

1. Pārveidotais skatuves (ar jautu) iegāde brīvības pasākumu vajadzībām Alojas novada teritorijā. Alojas novada dome. Jēras iela 13, Aloja, Alojas nov., LV-4064.
2. Kapsētu digitalizācija. Kocēnu novada dome. Dikļu kapsēta, Kocēnu nov., Dikļu pag.
3. 1. Viena par visiem, visi par vienu. 2. Staiceles BUB materiāli tehniskās bāzes uzlabošana un papildināšana. Staiceles Brīvprātīgo Ugunsdzēsēju Biedrība. Ozimavu iela 6, Staicele, Alojas nov.
4. Jūmta nomaiza saietam namam "Augstroze". Limbažu rajona mednieku biedrība "Augstroze". "Kainrozes", Umurgas pag., Limbažu nov.
5. Zaļā veselības upe – veiktums Latvijas 100 gadē. Lēdurgas pagasta pensionāru, invalīdu, politiski represēto biedrība "Kamoliņis". Krimuldas nov. Lēdurgas pag., Kamoliņa parciņi.
6. Straupes kapu teritorijas labiekārtošana. Pārgaujas novada pašvaldība. Pārgaujas nov., Straupes pag., "Pārupes kapi".
7. Ratiņtrase – dabas zinību klase! Biedrība "UNGURPILS EZERA SAJMNIEKS". Parka iela, Alojas nov., Alojas pag.
8. 1. "Rozēnu-Staiceles ev.lut." baznīcas ēkas fasāžu vienkāršotā atjaunošana. 2. "Rozēnu-Staiceles ev.lut." baznīcas ēkas iekšējo atjaunošana. ROZĒNU-STAIČELES EVANGĒLISKĀ LUTERISKĀ DRAUDZE. Kaiķu iela 3, Staicele, Alojas nov., LV-4043.
9. 1. Limbažu evaņģēliski luteriskās baznīcas altāra rekonstrukcija. 2. Limbažu evaņģēliski luteriskās baznīcas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana. LIMBAŽU EVANGĒLISKĀ LUTERISKĀ DRAUDZE. Lībiešu iela 2, Limbaži, Limbažu nov.
10. Straupes zirgu pasta iekšējās telpas rekonstrukcija pieejamības nodrošināšanai. SIA Brasla. Vecpasts, Straupes pag., Pārgaujas nov., LV-4152.
11. Limbažu novada kapsētu digitalizācija. Limbažu novada pašvaldība. "Kapi", Vidriņu pag., Limbažu nov., LV-4013.
12. Iekārtots Vidriņu ciema rotājumu laukums. PSV Limbažu novada pašvaldība. Vidriši, Vidriņu pagasts, Limbažu novads, Pierīga.
13. Umurgas sporta zāles aprīkojums. PSV Limbažu novada pašvaldība. Umurgas pamatskola, Skolas iela, Umurga, Umurgas pagasts, Limbažu novads.
14. Infrastruktūras pilnveidošana dažādu vecumu iedzīvotāju grupu izglītībai, sporta, atpūtas un pastāvīgo aktivitāšu organizēšanai Ozolmuižas ciemā. Alojas novada dome. Ozolmuiža, Alojas nov., Brīvzemnieku pag.
15. Mobila pārvietojuma nodrošinājuma ierīkošana. Biedrība "Limbažu Jātnieku klubs". "Ērmu stāji", Limbažu pag., Limbažu nov.
16. Hokeja Pārgauji. Biedrība "Sporta klubs "Pārgauja"", Iktes, Stalbe, Stalbes pag., Pārgaujas nov., LV-4151.
17. Nākotne ir šeit – Limbažos. Biedrība "Ozimavu spēks", Rīgas iela 23, Limbaži, Limbažu nov.
18. Sociālā atbalsta centra izveide Vidriņu pagastā. Limbažu novada pašvaldība. Skolas iela 2, Vidriņu pag., Limbažu nov.
19. Publisko āra treniņu uzstādīšana sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai. Kocēnu novada dome. Kocēnu nov., Dikļu pag.
20. Atpūtas aktīvi Vaidavas ezera pludmalē. Kocēnu novada dome. Kocēnu nov., Vaidavas pag., Vaidavas atpūtas parks.
21. Stalbes Mūžīgās dzīves centra ierīkošana darbnīcas aprīkojuma uzlabošana, aktivitāšu nodrošināšana. Reģionālās izglītības un kultūras atbalsta biedrība. Stalbes vidusskola – "Lītes", Stalbe, Stalbes pag., Pārgaujas nov.
22. Galda tenisa attīstība Alojā. Biedrība "Tenisa klubs Aloja". Ausekļa iela 1, Aloja, Alojas pag., Alojas nov.
23. Dejojām, lai būtu prieks. Limbažu novada pašvaldība. Skolas iela 1, Limbažu pag., Limbažu nov.
24. Āra sporta zāles izveide Lādezerē. Nodibinājums "Limbažu fonds". Limbažu nov., Limbažu pag.
25. Āra treniņu uzstādīšana sportiskām aktivitātēm Pociemā. BIEDRĪBA "IMPAR LIMBAŽI". Limbažu nov., Katvaru pag., Sporta laukums.
26. Bērnu rotaļu laukuma izveide pie sabiedriskā centra Lādē. Limbažu novada pašvaldība. Limbažu nov., Limbažu pag., "Lādes Vītolis".
27. Telpu izveide fotogrāfēšanas aktivitātēm Limbažos. Biedrība "Limbažu fotoklubs". Cēsu iela 33, Limbaži, Limbažu nov.
28. Aktīva un aizraujoša atpūta dabā – šaušana pa mīla šķīvīšiem. SPORTA KLUBS "MĀRKULIČI". Āvaidi, Straupes pag., Pārgaujas nov., LV-4152.
29. Esi aktīvs – būsi veselī! Biedrība "UNGURPILS EZERA SAJMNIEKS". Alojas nov., Alojas pag.
30. Hokeja, florbola laukuma izbūve Katvaru pagastā. Limbažu novada pašvaldība. Limbažu nov., Katvaru pag.
31. Aprīkojuma iegāde Straupes pagasta tautas namam. Pārgaujas novada pašvaldība. Pārgaujas nov., Straupes pag., "Tautas nams".
32. Tautas tēpu iegāde Pārgaujas novada Straupes pagasta OK "Munsturis", VPDK "Straupe" un OK "Jūmeja". Pārgaujas novada pašvaldība. Pārgaujas nov., Straupes pag., "Tautas nams".
33. Netradicionāla sporta inventāra iegāde Krimuldas novada Lēdurgas pagastā. SPORTA KLUBS "Lēdurga". Līves, Lēdurgas pag., Krimuldas nov., LV-4012.
34. Alojas bērnu rotaļu laukuma teritorijas labiekārtošana un aktīvo atpūtas iespēju dažādošana jauniešiem. Biedrība "Alojas novada attīstība". Skolas iela 8, Aloja, Alojas nov.
35. 1. Pludmales vriejola laukuma pārbūve. 2. Straupes pamatskolas stadionā skrejceļa pārbūve. Pārgaujas novada pašvaldība. Braslas iela 2, Straupes pag., Pārgaujas nov.
36. Lēdurgas spēka taka stiprai nākotnei. Biedrība "Smalles". Krimuldas nov., Lēdurgas pag., Lēdurgas dendroparks.
37. Tūrisma takas izveide no Limbažiem līdz Limbažu pagasta Lādezeram. Limbažu novada pašvaldība. Limbažu nov., Limbažu pag.
38. Jauni mūzikas instrumenti Limbažu novada bērniem un jauniešiem. Limbažu kultūras nama biedrība "Kokle". Rīgas iela 9, Limbaži, Limbažu nov., LV-4001.
39. Tūrisma, izziņas, novadpētniecības veicināšana Kocēnu novada Zilākalna ciemā. Kocēnu novada dome. Kocēnu nov., Zilākalna pag., Parka iela 2.
40. Sporta inventāra iegāde sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai Limbažu novadā. Limbažu airēšanas klubs "Lemisele". Ulelezeru iela 31, Limbaži, Limbažu nov.
41. Infrastruktūras izveide iedzīvotāju aktivitātēm Umurgā. Limbažu novada pašvaldība. Limbažu nov., Limbaži, Rīgas iela 16.
42. Mūžīgās dzīves, sabiedrisko aktivitāšu un veselības veicināšanas centra „Limbažu Filcits” vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana. BDR Biedrība "LIMBAŽU FILCS". Māru iela 21, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001.
43. Tūrisma informācijas ziņņu un stendu izveidošana Limbažu novadā. PSV Limbažu novada pašvaldība. Katvaru pagasts, Limbažu novads, Pierīga.
44. Zaļā velo ceļa pilnveidošana. PSV Limbažu novada pašvaldība. Katvaru pagasts, Limbažu novads, Pierīga.
45. Alojas novada kapsētu digitalizācija. PSV Alojas novada dome. Alojas pilsētas kapsēta, Miera iela, Aloja, Alojas novads, Pierīga.
46. Jaunas smailošanas komandu laivas iegāde Limbažu novada bērniem un jauniešiem. BDR "Sporta klubs "Sudraba pērle"". Lielzvera iela 12, Limbaži, Limbažu novads.
47. Minies pa šķedēm! PSV Kocēnu novada dome. Zilākalna pagasts, Kocēnu novads.
48. Radošās istabas izveide Pārgaujas novada jauniešu iniciatīvu īstenošanai. PSV Pārgaujas novada pašvaldība. "Rozula klubs", Rozula, Stalbes pagasts, Pārgaujas novads.
49. Teritorijas labiekārtošana pie Stalbes iedzīvotājiem sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai. Pārgaujas novada pašvaldība. "Rūpešies" un "Centrs", Stalbe, Stalbes pag., Pārgaujas nov.
50. Esi veselī un mūdris! ģimenī SIA Aprūpes nama "Līga". Urgas pensionāts, Braslavas pag., Alojas nov., p.n. Blānkaskrogs, LV-4068.
51. Pontonu laipas izveide pie Dūpezers. Limbažu novada pašvaldība. Limbažu pag., Limbažu nov.
52. SUP inventāra iegāde Limbažu novada skolu peldēšanas nodarbinātību pilnveidošanai un SUP vingrošanas izveidošanai Limbažu peldbaseinā. Biedrība "Sporta klubs "Sudraba pērle"". Jaunatnes iela 4a, Limbaži, Limbažu nov.
53. Muzikālās digitālās starts! Biedrība "ALOJAS RADOŠAIS KLUBS "LIEPALE"". Rīgas iela 4, Aloja, Alojas nov., LV-4064.
54. Reizi, donā! un dari! Biedrība "Daibes ilgtspējas centrs". Stūni, Stalbes pag., Pārgaujas nov. LV-4151.
55. "Atmiņu gatavies" – bijušās Lādes skolas vēsturiskā ekspozīcija. Sandra Klaviņa. Jaunlādes muiža (bijušā Lādes skola), Lāde, Limbažu pag., Limbažu nov.

Īstenoto projektu pārklājums sasaucas arī ar iedzīvotāju koncentrāciju teritorijā. Jāuzsver, ka šī tendence raksturīga Latvijai kopumā un nav tikai Partnerības teritorijas iezīme. Saskaņā ar AREI

veikto analīzi “Lauku attīstības programma 2014-2020 LEADER/SVVA”, projektu skaits ir saistīts ar teritorijām, kur ir lielāka iedzīvotāju koncentrācija (skatīt X ilustrāciju). Vienlaikus, “salīdzinot ar LEADER/SVVA apakšpasākuma īstenošanā esošo projektu skaitu (19.21. un 19.22.), nav izteiktas saiknes starp iedzīvotāju skaita samazinājumu/pieaugumu un projektu skaitu”.

Ilustrācija nr. 10 – iedzīvotāju skaita izmaiņas 2014-2018. gadā. (%) un ieviešanā esošie projekti 19.21 un 19.22 aktivitātēs uz 1000 iedzīvotājiem.

Datu avots: AREI balstoties uz CSP un LAD IS datiem

Protams, būtiski ir vērtēt ne vien pārklājumu, bet arī stratēģijas ietvaros īstenoto projektu kvalitatīvos ietekmes rādītājus, kas atsevišķi izdalāmi UD (skatīt turpmāk) un SL īstenotajiem projektiem (skatīt sadaļā 1.4.2.).

1.4.1. Realizēto UD projektu ietekme VRG teritorijā

Realizētajiem UD projektiem saskatāma divējāda ietekme: 1) ietekme, kas traktējama kā ietekme uz VRG teritoriju kopumā; 2) ietekme, kas skatāma uzņēmējdarbības vides kontekstā (vairāk skatīt 3. daļā).

Tabula nr. 4 – Īstenoto UD projektu ietekme VRG teritorijā

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
1.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
1	DALA - Latvijas Dziedniecisko Augu Laboratorijas "Avotiņi" kā starpsektorāla un integrēta mikro uzņēmuma izveide Limbažu novadā	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., "Avotiņi"	Jānis Ulmis	Augkopība un tehniskās kultūras	Ir	Veido pievienoto vērtību teritorijai - veicina atpazīstamību, veicina Tūrisma(vairāk iespēju galamērķī) izglītojošs, sadarbības vērsts

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
2	Tūrisma pakalpojumu attīstīšana saimniecībā	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., Urakši	ZS "URAKŠI"	Atpūtas bāzes, viesu nami	Ir	Pievienotā vērtība teritorijā, domāts par tūristu uzskatīšanu, piedāvājot vairāk iespējas uz vietas, impulss saistīto pakalpojumu sniegšanas iespējām
3	"Palešu ražošanas uzsākšana SIA "Alderī""	Baznīcas iela 15 - 1, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA Alderī	Koka taras ražošana	Ir	Jauns produkts, kapacitātes stiprināšana
4	SIA "KROKS R" materiāli tehniskās bāzes uzlabošana	Brīvības iela 16, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA KROKS R	Mērniecība, ģeodēzija, kartogrāfija, topogrāfija	Nav	Pakalpojumi, kas veicina Ekonomisko aktivitāti
5	Kvalitatīvu naktsmītņu izveide sporta un aktīvās atpūtas cīnītājiem	Āvaids, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	ZS "ĀVAIDI"	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietās; Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	Ir	Pievienotā vērtība teritorijā, ar iespēju nodrošināt pakalpojumu arī ārpus sezonas.
6	SIA "SALDO I.M." materiāltehniskās bāzes uzlabošana	Vidzeme, Limbažu nov., Aloja, Jūras iela, 1a	SIA SALDO I. M.	Grāmatvedības pakalpojumi	Ir	Pakalpojumi, kas veicina Ekonomisko aktivitāti
3.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
7	Gaismas harmonija un skaistums kultūrā	Mačkēni, Dikļu pag., Valmieras nov., p.n. Dikļi, LV-4223	SIA Audio	Mūzikas, skaņu un gaismas iekārtas	Ir	Kvalitatīvu pasākumu norise - veicina teritorijas pievilcību, gan vietējiem gan viesiem
8	Iekārtu iegāde telpu un teritoriju uzkopšanas pakalpojumu sniegšanai Vidzemē	Nākotnes iela 1, Staicele, Limbažu nov., p.n. Staicele, LV-4043	Ineta Matvejeva	Vispārēja ēku tīrīšana	Ir	Pakalpojums kā pievienotā vērtība privātpersonām un komersantiem, kvalitatīvas dzīves telpas elements
9	Lielstraupes zirgu pasta staļļa ēkas rekonstrukcija mūsdienīga ekonomiska un kultūras centra izveidei	Vecpasts, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	SIA Brasla	Lopkopība	Ir	Pievienotā, vērtība, kvalitatīva dzīves telpa, vietējo kopienu stiprināšana, netieši - realizācija - tādējādi ekonomiskā aktivitāte visai teritorijai
4.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
10	Dabai tuvu pasākumu centrs - Gaia	Vidzeme, Limbažu nov., Vidrižu pag., Puntuži – 1	Jānis Milzarājs	-	Ir	Pakalpojumi kā pievienotā vērtība kvalitatīvas dzīves telpas nodrošināšanai
11	"Lādes ezers" - atpūta visai ģimenei!	Ezera iela 12, Lādezers, Limbažu pag., Limbažu nov., p.n. Lādezers, LV-4011	BDR Biedrība "Lādes ezers"	Citur neklasificētu organizāciju darbība	Ir	Tūrisms - nodrošinājums, lai tūrists paliek teritorijā ilgāk, kas rada pievienoto vērtību līdzīga rakstura pakalpojuma sniedzējiem un ar tūrisma saistītiem, kā piemēram, ēdināšana
12	Resursu izmantošanas uzlabošana tūrisma pakalpojuma dažādošanā viesu mājā Lauciņi	Lauciņi, Limbažu pag., Limbažu nov., p.n. Lāde, LV-4020	ZS"LAUCIŅI"	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas	Ir	Esošas viesu mājas uzlabošana - pakalpojuma attīstība, kas veicina ekonomisko aktivitāti
13	Noliktavas izbūve saražotās produkcijas uzglabāšanai SIA "Alderī"	Baznīcas iela 15 - 1, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA Alderī	Koka taras ražošana	Ir	Esoša uzņēmuma atbalsts - kapacitātes stiprināšana (atkārtots)
14	SIA "upeslaivas.lv" pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un paplašināšana	Miera iela 1, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA upeslaivas.lv	Ūdens transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	Ir	Sezonāls pakalpojums aktīvais tūrisms.
15	Tējas ražošanas paplašināšana un jauna produkta radīšana uzņēmuma Wenden green SIA saimnieciskajā darbībā	Cīruliši, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	SIA Wenden green SIA	Citu daudzgadīgo kultūru audzēšana	Ir	Mūsdienīga pieeja, pievienotā vērtība vietējās produkcijas pārstrādei, popularizēšanai. Labais piemērs
16	Nāc ieskaties - mums ir ko piedāvāt!	Akmeņu iela 3, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	SIA I & L REKLĀMDR UKA	Reklāmas aģentūru darbība	Ir (jaunu pakalpojumu pieejamība)	Pakalpojumi, kas veicina Ekonomisko aktivitāti
17	Aprīkojuma iegāde saimnieciskās darbības nodrošināšanai	Pīlādžu iela 8, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	Edijs Eglītis	Būvniecība	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana
18	Uzņēmuma izveide un tūrisma pakalpojumu attīstība	Empagi, Lādezers, Limbažu pag., Limbažu nov., p.n. Lādezers, LV-4011	Jānis Pavlovičs	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas	Ir	Tūrisms- tūrisma mītne

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
19	Metālapstrādes iekārtu iegāde SIA "RC Profils" ražošanas efektivitātes paaugstināšanai	Vidzeme, Cēsu nov., Stalbes pag., Vienotnes mehāniskās darbnīcas	SIA RC Profils	Metāla kalšana, presēšana, štancēšana un velmēšana; pulvermetallurģija ; Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	Ir	Mazā biznesa kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana
20	Dzīvība un skaistums!	Jūras iela 10, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA BŪSI VESELS	Veterinārija	Ir (pakalpojuma pieejamība)	MVU stiprināšana, kvalitatīvas dzīves telpas pakalpojums, mājdzīvnieku labturībai
5.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
21	Inovatīva mājas lapa un šūšanas pakalpojumu dažādošana	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Parka iela, 8	Ineta Rudzīte	Šūšana	Ir (pakalpojuma pieejamība)	Mazā biznesa kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana. Pakalpojums dzīves kvalitātes nodrošināšanai Labais piemērs - kvalitāte
22	Aprīkojuma iegāde sniedzamo pakalpojumu pilnveidošanai	Nākotnes iela 1, Staicele, Limbažu nov., p.n. Staicele, LV-4043	SIA Eko Vides Tehnoloģijas	Vispārēja ēku tīrīšana	Ir	MVU stiprināšana, kvalitatīvas dzīves telpas pakalpojums
23	Uzņēmuma izveide un tūrisma pakalpojumu sniegšanas attīstīšana	Vidzeme, Limbažu nov., Staiceles pag., Kalēju iela 1	Anita Zvirbule	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietas	Ir	MVU stiprināšana, teritorijā mazattīstīts pakalpojums, tūrisma mītne
24	Pop-up kafejnīcas aprīkojuma iegāde	Pīlādžu iela 8, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	Evija Eglīte	Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību (pievienotā vērtība veicinot tūrisma pakalpojumiem atdevi)
25	Par jaunām iespējām galdniecības nozarē!	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Ezeru iela	Mārtiņš Pētersons	Kokapstrāde	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību
26	SIA "Brūģēšana AZN" attīstībai un izaugsmei	Lazdas - 3, Vilzēni, Braslavas pag., Limbažu nov., p.n. Blankaskrogs, LV-4068	SIA Brūģēšana AZN	Citur neklasificētie specializētie būvdarbi	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
27	Arhitektūras un interjera dizaina attīstībai	Vidzeme, Valmieras nov., Vaidavas pag., Skolas iela, 6, 20	SIA ARHIGRAY ARHITEKTURE	Arhitektūras pakalpojumi	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana, pakalpojums kvalitatīvai dzīves telpai
6.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
28	Biedrības "Limbizkvīts" darbības paplašināšana	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Burtņieku iela, 7	BDR Biedrība Limbizkvīts	Citur neklasificētu organizāciju darbība	Ir	Pašrealizēšanās iespējas, kā kvalitatīvas dzīves telpas priekšnoteikums
29	SIA "Kokļu mežs" darbības attīstība - tradicionālās kokles spēles apmācības pakalpojuma pilnveidošana - piedāvājuma paplašināšana un sagatavošana eksportam.	Jūras iela 21 - 11, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	SIA Kokļu mežs	Citur neklasificēta izglītība	Ir (jauns pakalpojums, izglītības iespējas)	MVU stiprināšana, parealizēšanās iespējas, kā pievienotā vērtība teritorijai demogrāfiskā aspektā
30	"Izpletņlēcšanas piedzīvojums Limbažos"	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., Langači	SIA DreamFlyer	Gaisa transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	ir jauns pakalpojums	MVU stiprināšana, aktīvā tūrisma pakalpojums - pievienotā vērtība teritorijai,
31	SIA «Ozoliņa Austrumi» attīstība, iegādājoties jaunu meža piekabi ar manipulatoru	Austrumi, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	SIA Ozoliņa Austrumi	Mežizstrāde	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana
32	Attīstība darbībā	Jūras iela 10, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA BŪSI VESELS	Veterinārija	Ir (jauns pakalpojums)	MVU kapacitāte stiprināšana, kvalitatīvas dzīves telpas pakalpojums kā pievienotā vērtība. (atkārtots)
33	Uzņēmuma izveide remont pakalpojumu sniegšanai	Mārtiņi, Vidrižu pag., Limbažu nov., p.n. Vidriži, LV-4013	Mārtiņš Siliņš	Automobiļu apkope un remonts	Ir	Parealizēšanās iespējas, kā kvalitatīvas dzīves telpas priekšnoteikums, ar iespēju attīstīt MVU
8.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
34	Balansa dēļu ražošanas optimizācija	Mūrnieki, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	SIA Balansa dēlis	Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	Ir (sava tirdzniecības vieta, jauns pakalpojums)	MVU kapacitātes stiprināšana
35	SIA "Saldo I.M." attīstībai un izaugsmei!	Vidzeme, Limbažu nov., Aloja, Jūras iela, 1a	SIA SALDO I. M.	Grāmatvedības pakalpojumi	Ir (jaunas darba vietas)	MVU kapacitātes stiprināšana, pakalpojumi, kas veicina

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
						Ekonomisko aktivitāti
36	Jaunas inovatīvas ideju darbnīcas radīšana Limbažos "Lapsa Rada"	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Jaunā iela, 22, 2	IK LAPSA RADA	Citur neklasificēti profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, pakalpojumi, kas veicina Ekonomisko aktivitāti, uzlabo dzīves telpu
37	inventāra iegāde brīvdienu mājas "Empagi" konkurētspējas uzlabošanai	Empagi, Lādezers, Limbažu pag., Limbažu nov., p.n. Lādezers, LV-4011	SIA Empagi	Atpūtas bāzes, viesu nami	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, kvalitatīvs tūrisma piedāvājums
38	SIA "Upeslaivas.lv" attīstībai un izaugsmei	Miera iela 1, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	SIA upeslaivas.lv	Ūdens transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings	Ir	Tūrisms - priekšnoteikums, lai tūrists paliek teritorijā ilgāk, kas rada pievienoto vērtību līdzīga rakstura pakalpojuma sniedzējiem un ar tūrisma saistītiem, kā piemēram, ēdināšana
39	Porcelāna un keramikas ražotnes izveidošana	Ķukas, Umurgas pag., Limbažu nov., p.n. Umurga, LV-4004	Inese Ezertēva	Citu porcelāna un keramikas izstrādājumu ražošana	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību
40	Andra Zepa galdniecības uzņēmuma attīstība	Zemdegas, Daibe, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	Andris Zeps	Galdniecība	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību
41	Darbības paplašināšana z/s "Eži"	Vidzeme, Limbažu nov., Staiceles pag., Mājas "Eži"	ZS "Eži"	Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietās	Ir (darbs arī citās sezonās)	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, jauni saimnieciskās darbības virzieni - lauzot sezonālītāti
10.Kārta 1.Rīcība - Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana						
42	SIA trej9 produkcijas attīstīšana, produktivitātes veicināšana un darba vides uzlabošana	Leiši, Katvaru pag., Limbažu nov., p.n. Pociems, LV-4061	SIA trej9	Namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana
43	Kosmetoloģijas pakalpojumu sniegšana Limbažos	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Zāles iela, 6a, 18	Sandra Andže	Skaistum kopšana	Ir (jauns pakalpojums)	MVU stiprināšana, parealizēšanās iespējas, kā pievienotā vērtība teritorijai

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
						demogrāfiskā aspektā
44	Jaunas picērijas izveide- Alojā!	Vidzeme, Limbažu nov., Alojās pag., Rīgas iela, 5	Jurģis Rācenis	Ēdināšanas pakalpojumi	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību
45	Metālapstrādes uzņēmuma attīstība	Pierīga, Siguldas nov., Lēdurgas pag., Centra ferma	SIA HRZ	Citur neklasificēti profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana
46	Jauna servisa izveide traktortehnikai un vieglajām automašīnām - Limbažos!	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., Vilciņi	SIA NikanorsN	Cita veida tīrīšanas darbības	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana
47	Saimnieciskās darbības attīstība un dažādošana.	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., Līči	Uldis Drengers	Automobiļu apkope un remonts	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību
48	Fizioterapijas prakses izveide - Limbažos!	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Jūras iela, 13	Ieva Mārtiņjēkaba	Fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumi	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, pakalpojums labākai dzīves kvalitātei
3.Kārta 2.Rīcība - Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana						
49	Bioloģiski audzētu produktu pārstrādes telpas izveide un iekārtu iegāde	Aijažmuiža, Vidrižu pag., Limbažu nov., p.n. Vidriži, LV-4013	SIA Buno	Kempingu, atpūtas transportlīdzekļu laukumu un apdzīvojamo autopiekabju laukumu darbība	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana, jauna uzņēmuma atbalsts
50	Modras gatavoto kazas sieru, saldējuma un konditorejas izstrādājumu piedāvājuma paplašināšana	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., "Virbotnes"	IK PILNVEIDO SEVI	Cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana; Ūdensapgādes sistēmu būvniecība	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana. Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, Atvērtā saimniecība - arī tūrisma produkts (kā labais piemērs)
51	Lauksaimniecības produktu pārstrādes uzsākšana	Pociema Bitītes, Katvaru pag., Limbažu nov., p.n. Pociems, LV-4061	Dace Siliņa	Lauksaimniecība, produktu pārstrāde	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
52	SIA "Cooperative" primāro lauksaimniecības produktu pārstrādes stiprināšana.	Vidzeme, Valmieras nov., Vaidavas pag., Skolas iela, 2	SIA Dabas auglis	Augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Augļu un dārzeņu vairumtirdzniecība	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana. Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, rada ekonomisko impulsu - iepērk produkciju no vietējiem (labais piemērs)
4.Kārta 2.Rīcība - Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana						
53	Noliktavas telpu labiekārtošana un jaunu tehnoloģiju iegāde bioloģiskajā ZS "Eicēni"	Dārziņi, Straupe, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	ZS "EICĒNI"	Bioloģiskā lauksaimniecība	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, radot pievienoto vērtību savam produktam, dažādojot darbību
54	SIA "Cooperative" augļu pārstrādes ražotnes pilnveidošana	Vidzeme, Valmieras nov., Vaidavas pag., Skolas iela, 2	SIA Dabas auglis	Augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Augļu un dārzeņu vairumtirdzniecība	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, radot pievienoto vērtību savam produktam, dažādojot darbību
55	Kvalitatīvu pārstrādes darba apstākļu radīšana bioloģiskajā saimniecībā "Mežvijas"	Mežvijas, Daugulī, Dikļu pag., Valmieras nov., p.n. Dikļi, LV-4223	ZS "Mežvijas"	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana
6.Kārta 2.Rīcība - Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana						
56	Ražošanas ēkas vienkāršota rekonstrukcija	Baiciemi, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	ZS "BAICIEMS"	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana
57	IK "Pilnveido sevi" attīstībai un izaugsmei	Virbotnes 2, Limbažu pag., Limbažu nov., p.n. Lāde, LV-4020	IK PILNVEIDO SEVI	Santehnikas uzstādīšana un remonts	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
						stiprināšana (atkārtots)
58	Ražošanas telpu izveide un aprīkojuma iegāde pārstrādes dažādošanai	Pociema Bitītes, Katvaru pag., Limbažu nov., p.n. Pociems, LV-4061	ZS "Pociema Bitītes"	Zemnieku saimniecība (dārzeņu audzēšana, augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana, augu pavairošana, citu daudzveidīgo kultūras audzēšana, citu viengadīgo kultūru audzēšana)	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana
59	Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošana	Jurkas, Alojas pag., Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	ZS "JURKAS"	Bioloģiskā lauksaimniecība	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana
8.Kārta 2.Rīcība - Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana						
60	SIA Cooperative pārstrādes konkurences stiprināšana	Skolas iela 2, Vaidava, Vaidavas pag., Valmieras nov., p.n. Vaidava, LV-4228	SIA Dabas auglis	Augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana; Augļu un dārzeņu vairumtirdzniecība	Ir	MVU kapacitātes stiprināšana (atkārtots)
61	Z/s "Strēlnieki" produkcijas klāsta dažādošana	Strēlnieki, Alojas pag., Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	ZS Limbažu rajona Alojas pilsētas zemnieku saimniecība "STRĒLNIKI"	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana
10.Kārta 2.Rīcība - Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana						
62	Augļu mazgāšanas iekārtas iegāde	Baiciemi, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	ZS "BAICIEMS"	Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība)	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, kapacitātes stiprināšana (atkārtots)
63	Ķiploku pārstrādes produktu ražošanas iekārtu iegāde	Ceriņi, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	SIA Ceriņi 1	Dārzeņu audzēšana	Ir	Atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību,

Nr. p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents	Uzņēmuma nozare ¹	Demogrāfija ²	Multiplikatīvā ietekme ³
						kapacitātes stiprināšana
4.Kārta 3.Rīcība - Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana						
64	Tirdzniecības vietas izveidošana Alojā	Vidzeme, Limbažu nov., Aloja, Rīgas iela, 2 A	PSV Alojas novada dome	Publiskais sektors	Ir	Veido iespēju savas produkcijas realizācijai novada iedz., saimnieciskās darbības veicējiem. Dzīves vides kvalitātes uzlabojumi, ekonomikas stiprināšanai
65	Tirgo ar stilu!	Vidzeme, Valmieras nov., Vaidavas pag., Nākotnes iela, 1	PSV Kocēnu novada dome	Publiskais sektors	Ir	Veido iespēju savas produkcijas realizācijai novada iedz., saimnieciskās darbības veicējiem. Dzīves vides kvalitātes uzlabojumi, ekonomikas stiprināšanai
6.Kārta 3.Rīcība - Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana						
66	Tirdzniecības vietu radīšana Limbažu novada amatnieku un mājražotāju produkcijas noieta veicināšana	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Torņa iela, 3	PSV Limbažu novada pašvaldība	Publiskais sektors	Ir	Veido iespēju savas produkcijas realizācijai novada iedz., saimnieciskās darbības veicējiem. Dzīves vides kvalitātes uzlabojumi, ekonomikas stiprināšanai

¹ Informācija no Lursoft un saturisks izvērtējums;

² Apgalvojums, ka plānošanas periodā īstenotie projekti ir risinājuši demogrāfijas jautājumus, sekmējuši cilvēku atgriešanos vai ienākšanu VRG teritorijā, nav tiešā veidā pierādāms un izmērāms, tomēr katrs UD realizētais projekts sekmē apdzīvotības saglabāšanu un veicina teritorijas pievilcību gan ar jaunradītiem vai pilnveidotiem pakalpojumiem, gan nodrošinātām darba vietām un citiem aspektiem;

³ Izvērtēts, kā tiek īstenotas inovācijas projektos ar LEADER atbalstu, kāda ir to multiplikatīvā ietekme uz citiem projektiem un attīstību teritorijā, kā arī - kādas jaunas zināšanas, metodes un sadarbības veidus projekti ir radījuši.

Kā norāda fokusa grupas dalībnieki, pēc būtības - ja projekts nesniedz jaunu pienesumu projekta īstenotājam, tad šādus projektus nav vajadzības īstenot, sekojoši - katrs īstenotais UD projekts traktējams kā inovatīvs – tik tālu, cik tas attiecināms uz konkrēto projekta īstenotāju, vērtējums plašākā mērogā nesaskan ar LEADER pieejas būtību. Šī kritērija atstāšana būtu izvērtējama, jo pašreizējā redakcijā tas vērtējams kā subjektīvs. Pat, ja konkrētā pagasta teritorijā vai citā mērogā ir īstenots līdzīga rakstura (jau esošs pakalpojums, produkts u.tml.) projekts, katrs gadījums vērtējams individuāli, piemēram, nosakot arī pakalpojuma pieprasījumu vai vērtējot produkta noieta tirgu (vietējam patēriņam, eksportam vai tml.).

1.4.2. Realizēto SL projektu ietekme VRG teritorijā

Desmit realizētās projektu kārtās kopā realizēti sešdesmit SL projekti, no tiem lielāko daļu realizējušas BDR un PSV (kopskaitā: 29 BDR, 28 PSV, 1 fiziska persona, 2 komersanti)

Tabula nr. 5 – Īstenoto SL projektu ietekme VRG teritorijā

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents (nosaukums)	Kādās jomās ir bijusi NVO interese īstenot projektus un kādās jomās ir īstenoti projekti ar LEADER atbalstu
1.Kārta 4.Rīcība - Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai				
1	Pārvietojamās skatuves (ar jumtu) iegāde brīvdabas pasākumu vajadzībām Alojas novada teritorijā	Jūras iela 13, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	Alojas novada dome	PSV - kapacitātes stiprināšana, kvalitatīvai pasākumu norisei tuvāk dzīves vietai
2	Kapsētu digitalizācija	Vidzeme, Valmieras nov., Dikļu pag.	Kocēnu novada dome	PSV - pakalpojumu sniegšana
3	Viens par visiem, visi par vienu	Vidzeme, Limbažu nov., Staicele, Dzirnau iela, 6	BDR Staiceles Brīvprātīgo Ugunsdzēsēju Biedrība	Drošība - dzīves kvalitāte
4	Jumta nomaiņa saietā namam "Augstroze"	Vidzeme, Limbažu nov., Umurgas pag., Kalnrozes	BDR Limbažu rajona mednieku biedrība "Augstroze"	Sabiedrisko aktivitāšu pieejamība
5	Zaļā veselības upe - veltījums Latvijas 100gadei	Pierīga, Siguldas nov., Lēdurgas pag.	BDR Lēdurgas pagasta pensionāru, invalīdu, politiski represēto biedrība "Kamolītis"	Dzīves telpas kvalitāte, lokālā identitāte
6	Straupes kapu teritorijas labiekārtošana	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., "Pārupes kapi"	PSV Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	-
7	Ratiņtrase - dabas zinību klase!	Vidzeme, Limbažu nov., Alojas pag.	BDR Biedrība "UNGURPILS EZERA SAIMNIEKS"	Dzīves telpas kvalitāte, tūrisms
8	"Rozēnu- Staiceles ev.lut." baznīcas ēkas fasāžu vienkāršotā atjaunošana.	Kalēju iela 3, Staicele, Limbažu nov., p.n. Staicele, LV-4043	REL ROZĒNU-STAICELES EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE	Dzīves telpas kvalitāte, sakrālais tūrisms
9	Limbažu evaņģēliski luteriskās baznīcas altāra rekonstrukcija	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Lībiešu iela, 2	REL LIMBAŽU EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE	Dzīves telpas kvalitāte, sakrālais tūrisms
2.Kārta 4.Rīcība - Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai				
10	Straupes zirgu pasta iekšpagalma rekonstrukcija pieejamības nodrošināšanai	Vecpasts, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	SIA Brasla	Vides pieejamība
11	Limbažu novada kapsētu digitalizācija	Vidzeme, Limbažu nov.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - pašvaldības pakalpojumi
7.Kārta 4.Rīcība - Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai				

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents (nosaukums)	Kādās jomās ir bijusi NVO interese īstenot projektus un kādās jomās ir īstenoti projekti ar LEADER atbalstu
12	Mūžizglītības, sabiedrisko aktivitāšu un veselības veicināšanas centra „Limbažu Filcītis” vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	Mūru iela 21, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	BDR Biedrība "LIMBAŽU FILCS"	Pašrealizēšanās iespējas teritorijā, gan izglītības, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, sabiedriskās aktivitātes, socializēšanās
13	Zaļā velo ceļa pilnveidošana	Vidzeme, Limbažu nov., Katvaru pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - tūrisma objekta pilnveide
14	Tūrisma informācijas zīmju un stendu izvietošana Limbažu novadā	Vidzeme, Limbažu nov., Katvaru pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - Pašvaldības kapacitāte, nodrošinājums
15	"Rozēnu - Staiceles ev.lut. " baznīcas ēkas iekštelpu atjaunošana	Kalēju iela 3, Staicele, Limbažu nov., p.n. Staicele, LV-4043	REL ROZĒNU-STAICELES EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE	Dzīves telpas kvalitāte, sakrālais tūrisms
16	Alojas novada kapsētu digitalizācija	Vidzeme, Limbažu nov., Aloja, Miera iela, Alojas pilsētas kapsēta	Alojas novada dome	PSV - pašvaldības pakalpojumi
17	Limbažu evaņģēliski luteriskās baznīcas ēkas energoefektivitātes paaugstināšana	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Lībiešu iela, 2	REL LIMBAŽU EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZE	Dzīves telpas kvalitāte
1.Kārta 5.Rīcība - Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana				
18	Infrastrukturā pilnveidošana dažādu vecumu iedzīvotāju grupu izglītojošo, sporta, atpūtas un pastāvīgo aktivitāšu organizēšanai Ozolmuižas ciemā	Vidzeme, Limbažu nov., Brīzemnieku pag.	Alojas novada dome	PSV - Sakārtota, ārtelpa, dzīves kvalitāte
19	Mobila jāšanas laukuma nožogojuma ierīkošana	Avotu iela 10, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	BDR "Limbažu Jātnieku klubs"	Aktīvā atpūta - Kapacitātes stiprināšana
20	Hokejs Pārgaujā	Iktes, Stalbe, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	BDR Biedrība "Sporta klubs "Pārgauja""	Aktīvā atpūta - Kapacitātes stiprināšana, identitāte
21	Nākotne ir šeit - Limbažos	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Ģildes iela, 2	BDR "Dzirnavu spēks"	Mērķa grupa Jaunieši - Pašrealizēšanās iespējas teritorijā, gan izglītības, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, sabiedriskās aktivitātes, socializēšanās
22	Sociālā atbalsta centra izveide Vidrižu pagastā	Vidzeme, Limbažu nov., Vidrižu pag., Skolas iela, 2	Limbažu novada pašvaldība	PSV - sociālie pakalpojumi
23	Publisko āra treniņu uzstādīšana sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai	Vidzeme, Valmieras nov., Dikļu pag.	Kocēnu novada dome	PSV - sports, brīvā laika pavadīšana

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents (nosaukums)	Kādās jomās ir bijusi NVO interese īstenot projektus un kādās jomās ir īstenoti projekti ar LEADER atbalstu
24	Atpūties aktīvi Vaidavas ezera pludmalē	Vidzeme, Valmieras nov., Vaidavas pag., Vaidavas atpūtas parks	Kocēnu novada dome	PSV - kvalitatīva ārtelpa
25	Stalbes Mūžizglītības centra keramikas darbnīcas aprīkojuma uzlabošana, aktivitāšu nodrošināšana	Vidzeme, Cēsu nov., Stalbes pag., Stalbes vidusskola "Iktes"	BDR "Reģionālās izglītības un kultūras atbalsta biedrība"	Kapacitātes stiprināšana - Pašrealizēšanās iespējas teritorijā, gan izglītības, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, sabiedriskās aktivitātes, socializēšanās
26	Galda tenisa attīstība Alojā	Vidzeme, Limbažu nov., Alojās pag., 1	BDR "Tenisa klubs Alojā"	Aktīvā atpūta, sports - Kapacitātes stiprināšana
27	Dejojam, lai būtu prieks	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., Skolas iela, 1	Limbažu novada pašvaldība	PSV - kultūra, lokālā identitāte
28	Āra sporta zāles izveide Lādezerē	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag.	NOD Limbažu fonds	Sports, aktīva brīvā laika pavadīšana
29	Āra treniņu uzstādīšana sportiskām aktivitātēm Pociemā	Vidzeme, Limbažu nov., Katvaru pag., Sporta laukums	BDR BIEDRĪBA "IMPAR LIMBAŽI"	Sports, aktīva brīvā laika pavadīšana
30	Bērnu rotaļu laukuma izveide pie sabiedriskā centra Lādē	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., "Lādes Vītoli"	Limbažu novada pašvaldība	PSV - bērnu rotaļu laukums, sakārtota ārtelpa
31	Telpu izveide fotografēšanas aktivitātēm Limbažos	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Cēsu iela, 31	BDR Limbažu fotoklubs	Kapacitātes stiprināšana - Pašrealizēšanās iespējas, papildus prasmes un brīvā laika pavadīšanas iespējas, socializēšanās
32	Aktīva un aizraujoša atpūta dabā – šaušana pa māla šķīvīšiem	Āvaidi, Straupes pag., Cēsu nov., p.n. Straupe, LV-4152	BDR SPORTA KLUBS "MĀRKULIČI"	Kapacitātes stiprināšana - Pašrealizēšanās iespējas, savā sfērā, brīvā laika pavadīšanas iespējas, socializēšanās
33	Esi aktīvs - būsi vesels!	Vidzeme, Limbažu nov., Alojās pag.	BDR Biedrība "UNGURPILS EZERA SAIMNIEKS"	Kvalitatīva dzīves telpa, izglītība, aktīva atpūta
34	Hokeja, florbola laukuma izbūve Katvaru pagastā	Vidzeme, Limbažu nov., Katvaru pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - sporta infrastruktūra
35	Aprīkojuma iegāde Straupes pagasta tautas namam	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., "Tautas nams"	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - kultūras pieejamība
36	Tautas tērpu iegāde Pārgaujas novada Straupes pagasta DK "Munsturis", VPDK "Straupe" un DK "Idumeja"	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., "Tautas nams"	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - kultūra, lokālā identitātes saglabāšana
37	Netradicionāla sporta inventāra iegāde Krimuldas novada Lēdurgas pagastā	Līves, Lēdurgas pag., Siguldas nov., p.n. Lēdurga, LV-4012	BDR SPORTA KLUBS "Lēdurga"	Sports, kapacitātes stiprināšana, aktīva brīvā laika pavadīšana
38	Alojas bērnu rotaļu laukuma teritorijas labiekārtošana un aktīvās atpūtas iespēju dažādošana jauniešiem	Vidzeme, Limbažu nov., Alojā, Skolas iela, 8	BDR biedrība "Alojas novada attīstība"	Kvalitatīva dzīves telpa, sakārtota ārtelpa, aktivitātes svaigā gaisā

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents (nosaukums)	Kādās jomās ir bijusi NVO interese īstenot projektus un kādās jomās ir īstenoti projekti ar LEADER atbalstu
39	Pludmales volejbola laukuma pārbūve	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., Braslas iela, 2	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - sporta infrastruktūra
2.Kārta 5.Rīcība - Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana				
40	Jauni mūzikas instrumenti Limbažu novada bērniem un jauniešiem	Rīgas iela 9, Limbaži, Limbažu nov., p.n. Limbaži-1, LV-4001	BDR Limbažu kultūras nama biedrība "Kokle"	Kapacitātes stiprināšana - Pašrealizēšanās iespējas savā sfērā, gan izglītošanās, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, socializēšanās
41	Tūrisma takas izveide no Limbažiem līdz Limbažu pagasta Lādezeram	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - sakārtota ārtelpa, tūrisma produkts
42	Infrastruktūras izveide iedzīvotāju aktivitātēm Umurgā	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Rīgas iela, 16	Limbažu novada pašvaldība	PSV - sakārtota ārtelpa, tūrisma produkts
43	Lēdurgas spēka taka stiprai nākotnei	Pierīga, Siguldas nov., Lēdurgas pag., Lēdurgas dendroparks	BDR Biedrība "Smailes"	Kvalitatīva dzīves telpa, sakārtota ārtelpa, aktivitātes svaigā gaisā, tūrisma produkts - POTENCIĀLI, ar iespēju pilnveidot ienākumu gūšanai biedrības darbības nodrošinājumam
44	Tūrisma, izziņas, novadpētniecības veicināšana Kocēnu novada Zilākalna ciemā	Vidzeme, Valmieras nov., Zilākalna pag., Parka iela, 2	Kocēnu novada dome	PSV - sakārtota ārtelpa, tūrisma produkts
45	Sporta inventāra iegāde sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai Limbažu novadā	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Lielzera iela, 31	BDR Limbažu airēšanas klubs "Lemisele"	Sports, kapacitātes stiprināšana, aktīva brīvā laika pavadīšana
7.Kārta 5.Rīcība - Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana				
46	Staiceles BUB materiāli tehniskās bāzes uzlabošana un papildināšana	Vidzeme, Limbažu nov., Staicele, Dzirnau iela, 6	BDR Staiceles Brīvprātīgo Ugunsdzēsēju Biedrība	Iedzīvotājiem nozīmīgu pakalpojumu pieejamība tuvāk dzīvesvietai (atkārtots)
47	Umurgas sporta zāles aprīkojums	Vidzeme, Limbažu nov., Umurgas pag., Skolas iela, Umurgas pamatskola	Limbažu novada pašvaldība	PSV - Sporta inventārs, budžeta atvieglošana
48	Radošās istabas izveide Pārgaujas novada jauniešu iniciatīvu īstenošanai	Vidzeme, Cēsu nov., Stalbes pag., "Rozulas klubs"	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - jauniešu brīvā laika pavadīšanas iespējas
49	Minies pa sliedēm!	Vidzeme, Valmieras nov., Zilākalna pag.	Kocēnu novada dome	PSV - Tūrisma pakalpojums
50	Iekārtots Vidrižu ciema rotaļu laukums	Vidzeme, Limbažu nov., Vidrižu pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV -bērnu rotaļu laukums
51	Straupes pamatskolas stadiona skrejceļa pārbūve	Vidzeme, Cēsu nov., Straupes pag., Braslas iela, 2	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - sporta infrastruktūra
52	Jaunas smaiļošanas komandu laivas iegāde Limbažu novada bērniem un jauniešiem.	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Lielzera iela, 12	BDR "Sporta klubs "Sudraba pērle""	Sporta inventārs, sporta nodarbībām

Nr.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta īstenošanas vieta	Pretendents (nosaukums)	Kādās jomās ir bijusi NVO interese īstenot projektus un kādās jomās ir īstenoti projekti ar LEADER atbalstu
9.Kārta 5.Rīcība - Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana				
53	Teritorijas labiekārtošana pie Stalbes ūdenskrātuves sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai	Vidzeme, Cēsu nov., Stalbes pag., "Rūpnieki" un "Centrs"	Cēsu novada Pārgaujas apvienības pārvalde	PSV - kvalitatīva ārtelpa, vieta vietējo kopienu sanāksšanai, dzīves kvalitātes nodrošinājums
54	Esi vesels un kundrs ikdienu!	Urgas pansionāts, Braslavas pag., Limbažu nov., p.n. Blankaskrogs, LV-4068	SIA Aprūpes nams "Urga"	Veselība
55	"Atmiņu gaitenis" - bijušās Lādes skolas vēsturiskā ekspozīcija	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag., Jaunlādes muiža (bijušā Lādes skola)	Sandra Anita Kļaviņa	Vietējo kopienu stiprināšana, piederība
56	Pontonu laipas izveide pie Dūņezera	Vidzeme, Limbažu nov., Limbažu pag.	Limbažu novada pašvaldība	PSV - ārtelpas sakārtošana - potenciāls tūrisma piesaistei, brīvā laika pavadīšana svaigā gaisā
57	Gājēju tiltiņa būvniecība pār Briedes upi Zilākalna pagastā	Vidzeme, Valmieras nov., Zilākalna pag.	Kocēnu novada dome	PSV - Sakārtota ārtelpa, tūrisma objekts (atkārtots)
58	Mazpilsētas digitālais starts!	Rīgas iela 4, Aloja, Limbažu nov., p.n. Aloja, LV-4064	BDR Biedrība "ALOJAS RADOŠAIS KLUBS" "LIEPALE"	Kapacitātes stiprināšana
59	SUP inventāra iegāde Limbažu novada skolu peldēšanas nodarbību pilnveidošanai un SUP vingrošanas izveidošanai Limbažu peldbaseinā.	Vidzeme, Limbažu nov., Limbaži, Jaunatnes iela, 4a	BDR "Sporta klubs "Sudraba pērle""	Sporta inventārs, kapacitātes stiprināšana, brīvā laika pavadīšana
60	Redzi, domā un dari!	Stūri, Stalbes pag., Cēsu nov., p.n. Stalbe, LV-4151	BDR "Daibes ilgtspējas centrs"	Kapacitātes stiprināšana, izglītošana, kvalitatīva laika pavadīšana tuvāk dzīves vietai

Izvērtējot īstenotos SL projektus, secināms, ka visi SL projekti atbilst SVVA stratēģijā definētām vajadzībām. Ja īstenotos projektus vērtē no īstenotāju puses, lai vērtētu kāda bijusi mērķa grupas interese iesaistei, atsevišķi skatāmi biedrību īstenotie projekti un pašvaldību īstenotie projekti. Izvērtējot biedrību iesaisti, secināms, ka nav nosakāma kāda konkrēta joma, LEADER pieeja izmantota dažādu vietēja līmeņa vajadzību risināšanai. Galvenokārt projekta aktivitātes / sasniegtie rezultāti vērsta uz:

- Biedrību kapacitātes palielināšanu;
- Kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšanu iedzīvotājiem tuvāk dzīvesvietai - sporta, izglītības, brīvā laika pavadīšanas iespējas, pasākumi lokālās identitātes stiprināšanai, kopienu stiprināšanai;
- Aktīvo atpūtu un pasākumu norisi;
- Pašrealizēšanās iespējas teritorijā, gan izglītības, gan brīvā laika pavadīšanas iespējas, sabiedriskās aktivitātes, socializēšanās.

Īpaši uzsverama ir tādu iniciatīvu īstenošana, kas nodrošina iedzīvotājiem nozīmīgu pakalpojumu pieejamību tuvāk dzīvesvietai, kā piemēru var minēt BDR Staiceles Brīvprātīgo Ugunsdzēsēju Biedrības realizētos projektus. Šādu un līdzīgu projektu atbalstam nākotnē ir liela nozīme.

Savukārt pašvaldības galvenokārt īstenojušas projektus, kas nodrošina teritorijas pievilcību iedzīvotājiem – risinot gan kvalitatīvas dzīves telpas pamatjautājumus, piemēram, sociālie pakalpojumi, gan kapacitātes stiprināšanas pasākumus sporta un kultūras jomās, gan veidojot kvalitatīvu ārtelpu, tādējādi nodrošinot iedzīvotājiem kvalitatīvākus pašvaldības sniegtos pakalpojumus. Papildus tiek domāts arī par infrastruktūras izveidi, kas nodrošina arī tūrisma iespējas teritorijā.

Izvērtējot UD un SL projektus, kopumā jāsecina, ka stratēģijas ietvaros mērķtiecīgi netiek risināti viedo ciemu, digitalizācijas, zaļās transformācijas, augsti pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu, bioekonomikas un aprites ekonomikas, vietējo ražotāju un patērētāju sadarbības jautājumi. Ir atsevišķi projekti, piemēram, kapsētu digitalizācija, bet arī šie projekti savā būtībā nebūtu traktējami kā augstas pievienotās vērtības (teritorijas izpratnē) projekti. Tāpat kā piemēru var minēt, piemēram, 3.rīcības projektus, kas ir vērsti uz vietējo ražotāju un patērētāju sadarbības jautājumiem, kas varētu tikt traktēti kā viedo ciemu ievirze, bet nav tieši sasaistāmi tādā izpratnē, kas veido dziļākas saiknes par pircēja un pārdevēja attiecībām. Ir indikācijas, kas saskatāmas vietējo sadarbības jautājumos, un tomēr būtu jāievieš instrumenti, kā veicināt augstāk minēto vērtību mērķtiecīgu iedzīvināšanu nākotnē. Ja UD projektiem šādu instrumentu ieviešana ir skaidra, tad SL projektiem nepieciešama trīspusēja sadarbība, iesaistot NVO sektoru un PSV kopēju jautājumu risināšanā, veicinot kopienu izpratni un iesaisti. Labas indikācijas, apzinot problēmas, ir jau iestrādātas arī attīstības plānošanas dokumentos, kas, protams, būtu vēra ņemamas perspektīvā, piemēram, Cēsu Attīstības programma definēti izaicinājumi un problēmas, kas norādītas kā kopēji risināmas:

- Nepietiekamā cilvēku izpratne par kopienu darbību un tā pienesumu;
- Nepietiekams pašvaldības finansiāls un infrastruktūras atbalsts;
- Zinoša cilvēkresursu piesaiste efektīvas kopienas veidošanā.

Partnerība un PSV ciešā sasaitē var rast risinājumus kopienu stiprināšanā, tādējādi arī mainot nākotnē realizējamo projektu sadalījumu, nosakot lielāku lomu un atdevi Partnerības teritorijā tieši BDR realizētajiem SL projektiem, iniciatīvām.

Stratēģijā precīzi identificēta arī virkne ar vajadzībām, kas izdalītas pagastu teritoriālā dalījumā. Vērtējot īstenoto projektu un definēto projektu atbilstību, secināms, ka šīs stratēģijas ietvaros īstenota tikai neliela daļa (vairāk skatīt 5. pielikumā). Nākamās stratēģijas izstrādē būtu jāvērtē, vai identificētās vajadzības arvien ir aktuālas, iespējams transformējamās un integrējamās kā nepieciešamība Partnerības nākamā perioda stratēģijā. Izvērtējot iespēju, ka identificētās vajadzības ir trešo personu noteiktas un tomēr būtiskas, jārod instrumenti, kā sasaistīt šo vajadzību īstenošanu ar VRG iesaisti.

1.4.3. Rezultatīvie rādītāji

Stratēģijas ietvaros noteikti konkrēti rezultatīvie rādītāji, kas ļauj mērīt stratēģijas ieviešanas rezultātus (skatīt 7. tabulu). Nodarbinātība teritorijā ir viens no pamata jautājumiem, tāpēc arī rezultatīvie rādītāji M1 izteikti atbilst UD jautājumiem. Tāpat arī kvalitatīva dzīves telpa ir viens no pamatjautājumiem teritorijā. Atbilstoši M1 un M2 arī veidoti rezultatīvie rādītāji stratēģijas ieviešanas rezultātu mērīšanai.

Tabula nr. 6 – Rezultatīvo rādītāju izpilde

Nr.	Mērķis/rīcība	Īstenošanas kārtas (izsludināšanas princips)	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji			
			Rezultāts	Mērķis	rezultāti 2018.gads ¹	rezultāti 2021.gads
1. Mērķis. Vietējās ekonomikas stiprināšanas iniciatīvas (*saskaņā ar LAP apakš-pasākuma aktivitāti)						
1.	Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	Viena kārta gadā 1.kārta 2016.g. 3.kārta 2017.g. 4.,5.kārta 2018.g. 6.kārta 2019.g. 8.kārta 2020.g. 10.kārta 2021.g. 11.kārta 2021.g. 13. kārta 2022.g.	Atbalstīti uzņēmumi	30	6	26
			Radītas darba vietas (PLE)	20	4	**18,5
			Radīta jauna vai labiekārtota esoša tirdzniecības vieta	2	-	-
			Radīts jauns tirdzniecības veids	2	-	-
SECINĀJUMI: 1. Rīcības rezultatīvie rādītāji sasniegti daļēji, bet, ņemot vērā iezīmētās turpmākās projektu konkursu kārtas un tendences, PLE skaits un atbalstīto uzņēmumu skaits noteikti tiks sasniegts. Savukārt rādītāji par tirdzniecības vietām un veidiem nav sasniegti. Šie rādītāji bez papildus skaidrojuma neatbilst definētajai rīcībai (skatīt 3.Rīcību). 1. Rīcības plānotais kārtu izsludināšanas grafiks veiksmīgi īstenots. Vienlaikus 1. rīcībā atbalstīti: 2 BDR, 4 Z/s, 16 fizisko personu, kas veic saimniecisko darbību, projekti.						
2.	Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	Viena kārta gadā 1.kārta 2016.g. 3.kārta 2017.g. 4.,5.kārta 2018.g. 6.kārta 2019.g. 8.kārta 2020.g. 10.kārta 2021.g. 11.kārta 2021.g. 13. kārta 2022.g.	Atbalstīti uzņēmumi	15	5	7
			Radītas darba vietas	7	3	3
			Radīta jauna vai labiekārtota esoša tirdzniecības vieta	2	-	1
			Radīts jauns tirdzniecības veids 2	2	-	4
SECINĀJUMI: 2. Rīcības rezultatīvie rādītāji sasniegti daļēji, ņemot vērā vēl plānotās projektu konkursu kārtas un līdzšinējās tendences, rīcības rezultatīvie rādītāji var netikt sasniegti. Svarīgi uzsvērt, ka PLE skaits norādīts minimālais un vienlaikus jāatzīmē, ka 2.Rīcībā atbalstītas arī 6 Z/s, kas īstenojušas projektus atbilstoši mērķim, kas būtu traktējamas kā mērķa grupa, jo atbilst rīcībai, līdz ar to arī šo rādītāju izpilde būtu skatāma plašāk. Rādītāji par tirdzniecības vietām bez papildus skaidrojuma, neatbilst definētajai rīcībai (skatīt 3.Rīcību). 2.Rīcības plānotais kārtu izsludināšanas grafiks īstenots daļēji.						
2. Mērķis. Vietas potenciāla attīstības iniciatīvas (*saskaņā ar LAP apakš-pasākuma aktivitāti)						

3.	Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai (Saskaņā ar 4.Rīcību)	Viena kārta gadā 1.kārta 2016.g. 2.kārta 2017.g. 7.kārta 2019.g. 9.kārta 2020.g. 12.kārta 2022.g.	Labiekārtoti objekti	17	8	14
----	--	--	----------------------	----	---	----

SECINĀJUMI:

4. Rīcības rezultatīvais rādītājs sasniegts daļēji. Ņemot vērā turpmāk plānotās projektu konkursa kārtas, tendences visticamāk tiks sasniegts. Vienlaikus jāatzīmē, ka 4.Rīcībā īstenoti 17 projekti, bet atbilstība mērķim “Vietas potenciāla attīstība” tieši mērā saskatāma 14 īstenotajiem projektiem. 4. Rīcības plānotais kārtu izsludināšanas grafiks īstenots daļēji.

4.	Vietējo sabiedrisko aktivitāšu dažādošana un kapacitātes stiprināšana	Viena kārta gadā 1.kārta 2016.g. 2.kārta 2017.g. 7.kārta 2019.g. 9.kārta 2020.g. 12.kārta 2022.g.	Labiekārtoti objekti	25	8	20
			Atbalstītas interešu grupas	15	5	16

SECINĀJUMI:

5. Rīcības rezultatīvie rādītāji sasniegti un pārsniegti, iespējas izvērtēt finansējuma pārdali VRG aktuālāko vajadzību risināšanai.
5. Rīcības plānotais kārtu izsludināšanas grafiks veiksmīgi īstenots.
5.Rīcība, ietver virkni projektu, kas nav viennozīmīgi traktējami kā atbilstoši konkrētajam mērķim un rīcībai. Vienlaikus atzīmējams, ka īstenotie projekti šajā rīcībā ir saskaņā ar kopējo VRG stratēģiju un ir atbalstāma to īstenošana. Atsevišķi izvērtējama finansējumu avotu maiņa tādiem projektiem kā kapu digitalizācija, kas būtu finansējami no PSV budžeta.

*13.10.2015. MK noteikumi Nr.590 “Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība lauku attīstībai apakšpasākumā “Darbību īstenošana saskaņā ar sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju”.

**PLE šajā tabulā skatīts projektu pieteikumu kontekstā, pieaugumu pēc pārskatu datiem nav iespējams izvērtēt pilnvērtīgi bez aktuāliem datiem (vairāk skatīt 8.tabulā)

¹ - Informācijas avots - saskaņā ar datiem vidusposma izvērtējums

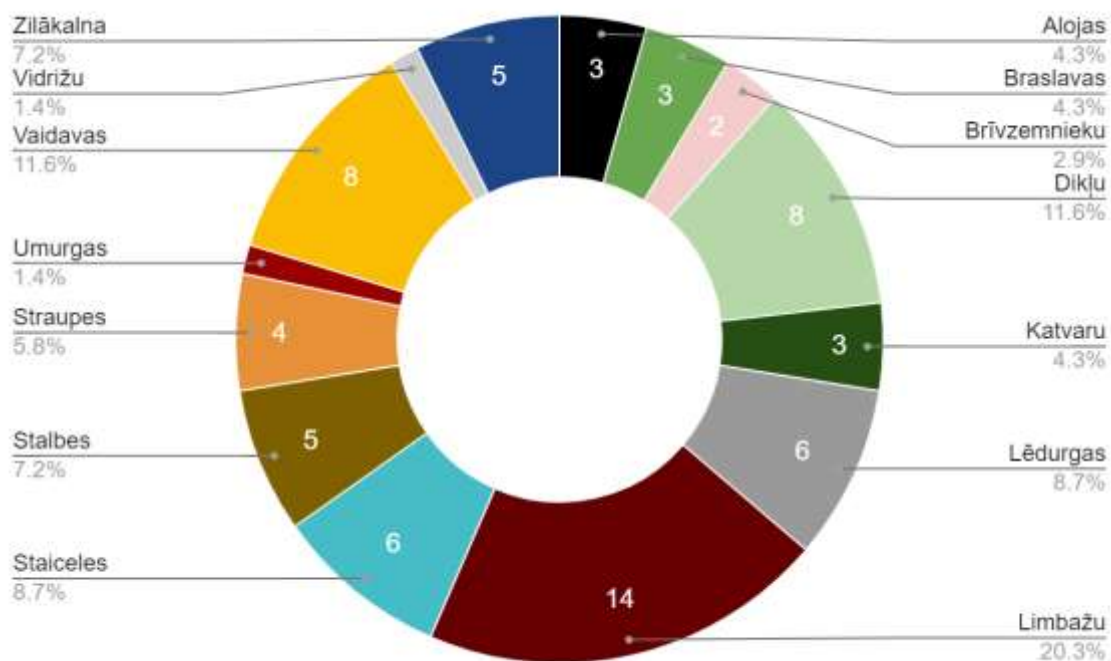
Vienlaikus jāatzīmē, ka jaunizveidotie uzņēmumi projektu pieteikumos norādījuši, ka tiks nodrošinātas darba vietas arī pašnodarbinātajiem, kas netiek uzskaitīts kā PLE (skaidrojumam būtu jābūt ietvertam arī pie kritērijiem - vairāk skatīt 2.1.2. punktā.), un ka rezultātīvo rādītāju izpilde/monitorings nav skaidri definēts un ir interpretējams.

1.5. Iedzīvotāju aptauja

Vērtējot īstenotos projektus un to ietekmi teritorijā, svarīgs ir arī iedzīvotāju viedoklis gan par jau paveikto, gan par šādu projektu nepieciešamību nākotnē, tāpēc tika veikta iedzīvotāju aptauja. Aptauja veidota, lai indikatīvi identificētu iedzīvotāju nostāju par tiem nepieciešamo, par partnerības atpazīstamību, par iedzīvotāju kopējo apmierinātības līmeni ar savu teritoriju (pagastu robežās) un lai noteiktu nepieciešamos atbalsta virzienus nākotnē.

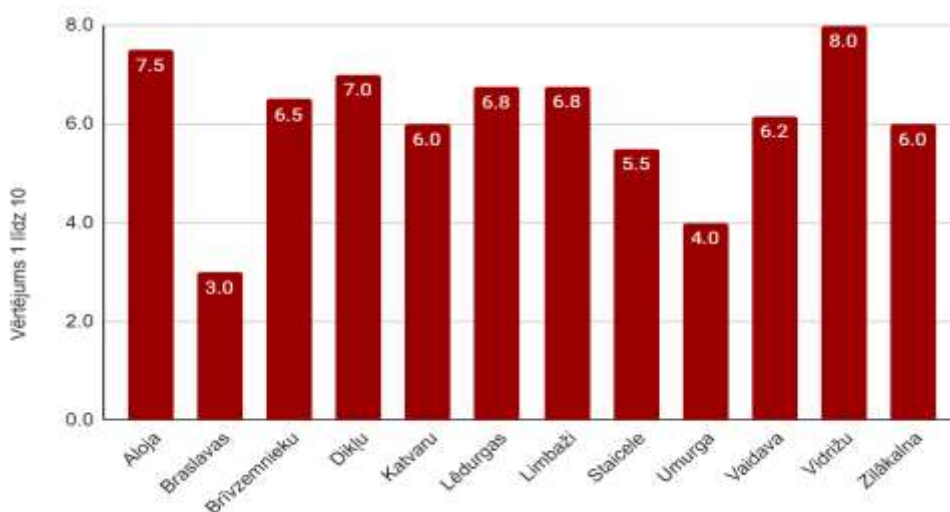
Anketēšana veikta e-vidē, iesaistot gan Partnerības, gan iesaistīto pašvaldību sabiedrisko speciālistu pieejamos informatīvos kanālus (oficiālās tīmekļa vietnes un sociālā tīkla FaceBook lapas) – nodrošinot vienlaikus piekļuvi visai mērķa auditorijai. Aptauja norisinājās no 2022.gada 18.marta līdz 24.martam, tajā kopskaitā piedalījās 69 respondenti. Šajā aptaujā ir aptverta visa teritorija (skatīt 11. ilustrāciju), lai arī respondentu skaits atsevišķās teritorijās nav vērtējams kā būtisks, tas sniedz kopējo ieskatu par tendencēm.

Ilustrācija nr. 11 – Iedzīvotāju aptaujas respondentu piederība teritorijai

Aktīvākie iedzīvotāju aptaujā bijuši Limbažu pilsētas un pagasta iedzīvotāji, kā arī Dikļu, Vaidavas un Lēdurgas pagastu iedzīvotāji. Vērtējot respondentu viedokli par dzīves kvalitāti Partnerības teritorijā - savā dzīves vietā (desmit balļu sistēmā), tika iegūts vērtējums 6,3. Īpaša uzmanība pievēršama vērtējumam, kas norāda neapmierinātību, vairāk skatīt 12. ilustrācijā, izprotot tās iemeslus, meklējot iespējamus instrumentus sadarbībā ar pašvaldībām šo teritoriju aktivizēšanā, kā arī veidojot iedzīvotāju izpratni par LEADER pieejas iespējām arī savas dzīves kvalitātes nodrošināšanai.

Ilustrācija nr. 12 – Kā iedzīvotāji kopumā vērtē dzīves kvalitāti savā dzīvesvietā

Īpaša pieeja nākotnē meklējama arī Partnerības atpazīstamības veidošanai. Partnerības darbību savā teritorijā, neskatoties uz veiksmīgu stratēģijas īstenošanu, nav pamanījusi gandrīz ¼ daļa respondentu. Svarīgi iezīmēt, ka šai tendencei nav izteikti teritoriāla iezīme. Šai respondentu daļai

apmierinātība ar dzīves vietas kvalitāti savā dzīvesvietā ir vidēji 5,6 punkti no 10. Kaut arī respondenti nav pazīstami ar Partnerību, lielākā daļa nenoliedz iespējamību nākotnē iesaistīties LEADER pieejas īstenošanā.

Ilustrācija nr. 13 – Partnerības atpazīstamība

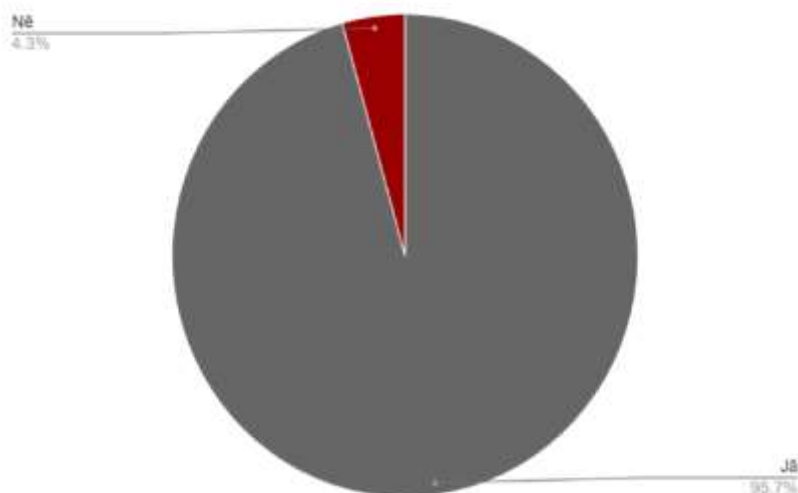

Vienlaikus gandrīz visi respondenti, kuri nav dzirdējuši neko par Partnerību, arī nevar nosaukt nevienu projektu, kas būtu realizēts ar LEADER. Vienlaikus katrs no šiem respondentiem ir dzirdējis vai apmeklējis kādu no aptaujā pieminētajiem LEADER projektiem - objektiem, nezinot, ka tie ir īstenoti ar LEADER. Līdzīga tendence ir arī tai respondentu daļai, kura ir pazīstama ar Partnerību. Šāda tendence kopumā norāda uz nepieciešamību vairāk nodrošināt publicitātes pasākumus arī ārpus MK noteikumu robežām un jau praktizētām darbībām. Iespējama labās prakses pārnese, rīkojot mērķētas darbības gan SL, gan iesaistīto UD projektu rezultātu popularizēšanai, piemēram, Liepājas rajona partnerības rīkotais pasākumu cikls - Projektu atvērto durvju dienas “Esi lepns par savu novadu”. Atsevišķi UD projektiem iespējami arī kopēji katalogi ne vien Partnerības teritorijā, bet sadarbībā arī ar kaimiņu VRG. Šajā gadījumā kā labā prakse pieminama LIAA Biznesa inkubatoru iniciatīva vienotās svētku kampaņās, e-vides katalogu izveide u.tml. Pieminētās aktivitātes noteikti veicinātu arī papildu interesi kvalitatīvu projektu īstenošanai teritorijā.

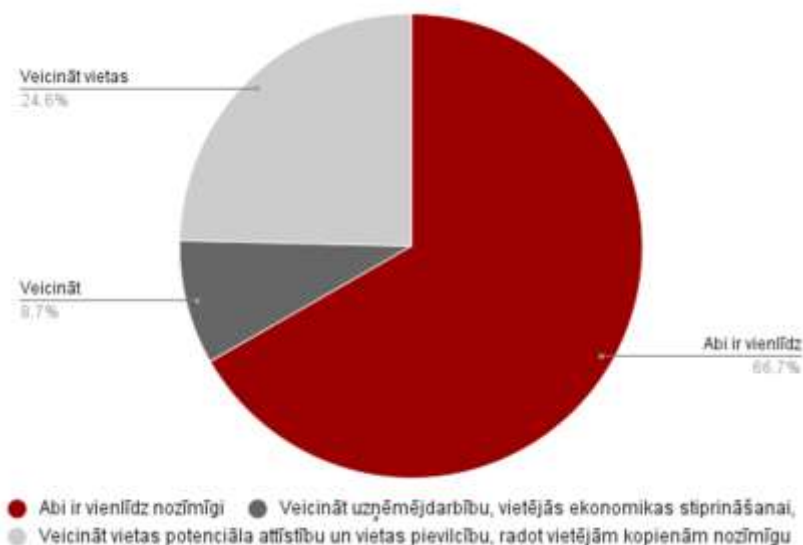
Augstāk minētās darbības varētu arī kopumā veicināt iedzīvotāju apmierinātību ar dzīves vietas kvalitāti savā dzīvesvietā, jo kā liecina tendences, tā respondentu daļa, kas zina, kas ir Vidzemes lauku partnerība “Brasla”, norāda uz augstāku apmierinātības līmeni, t.i. 6,6 no 10.

Kopumā iedzīvotāji izprot ES fondu projektu nozīmību teritorijas attīstībai (skatīt 14. ilustrāciju), vairāk nekā 95% respondentu uzskata, ka ES fondu projektu īstenošana teritorijā ir svarīga un norāda uz kopēju izpratni par to, kas ir nozīmīgs Partnerības teritorijai (skatīt 15. ilustrāciju).

Ilustrācija nr. 14 – Iedzīvotāju viedokļi par ES fondu projektu īstenošanu – vai ir svarīgi īstenot lauku teritorijās projektus ar ES fondu atbalstu

Ilustrācija nr. 15 – Kurš no šiem mērķiem iedzīvotājiem šķiet nozīmīgāks Partnerības teritorijas attīstībai (respondentu viedoklis iedzīvotāju aptaujā)

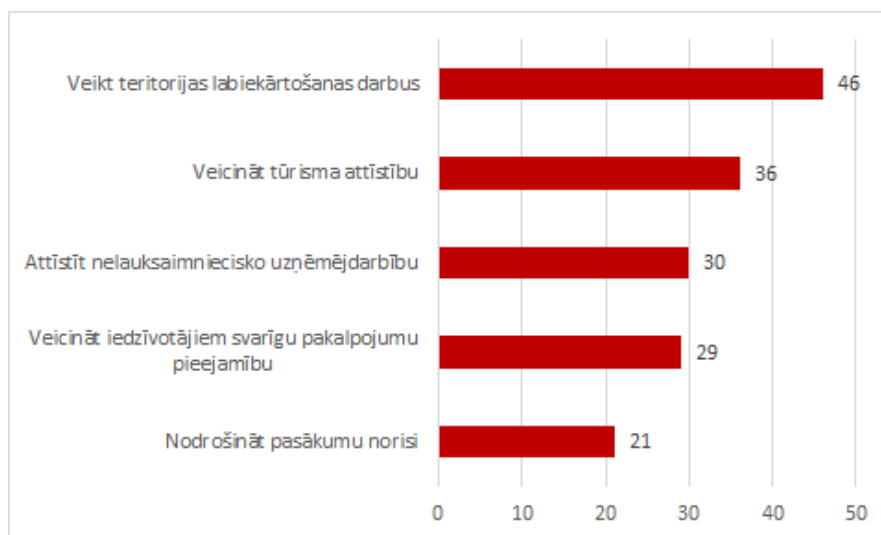

Piedāvājot izvērtēt stratēģijā definētos mērķus, 66,7% t.i. 46 respondenti norāda, ka abu mērķu realizācija teritorijā ir vienlīdz nozīmīga, tikai 8,7%, t.i. seši respondenti kā nozīmīgāku norādījuši M1, t.i., veicināt uzņēmējdarbību vietējās ekonomikas stiprināšanai, izmantojot teritoriālo kapitālu un saikni ar lauksaimniecību, sekmējot sadarbību konkurences apstākļos un palielinot vietējo patēriņu, kā arī attīstot jaunus uzņēmējdarbības modeļus, kas dažādo iespējas un paaugstina uzņēmēju konkurētspēju. Savukārt pārējie 24,6% t.i. 17 aptaujāto kā nozīmīgāku Partnerības teritorijas attīstībai norādījuši M2, t.i., veicināt vietas potenciāla attīstību un vietas pievilcību, radot vietējām kopienām nozīmīgu pakalpojumu sasniedzamību, pieejamību un kvalitāti, un rosināt vietējo iedzīvotāju iesaistīšanos nozīmīgu sabiedrisko aktivitāšu radīšanai, kā arī izpratni un ieinteresētību vienotā dabas un kultūras mantojuma vērtību uzturēšanā, radot pamatu ilgtspējīga tūrisma attīstībai, stiprinot vietas identitāti. Līdzvērtīgu viedokli paiduši

respondenti projektu iesniedzēju aptaujā, norādot, ka partnerības teritorijai vienlīdz nozīmīga ir abu mērķu īstenošana.

Iedzīvotāji kā galvenos ieguvumus no LEADER projektu īstenošanas teritorijā galvenokārt norādījuši sakārtoto vidi, atbalstu uzņēmējdarbībai, pasākumu norisi un iedzīvotāju aktivizēšanu pasākumos. Norādītie galvenie ieguvumi atspoguļojas arī nākotnes redzējumā - ko iedzīvotāji norāda, kā prioritāri īstenojamus projektus savā pagastā.

Ilustrācija nr. 16 – Kādus projektus būtu jāīsteno vairāk pagastā un tuvākajā apkārtnē (respondentu viedoklis iedzīvotāju aptaujā)

Gandrīz 70% t.i. 46 respondentu kā nozīmīgāko vajadzību norādījuši teritorijas labiekārtošanas pasākumus, tam seko nepieciešamība īstenot tūrisma attīstības veicināšanas pasākumus (vairāk skatīt 16. ilustrācijā).

Aicinājumam paust viedokli un definēt pašiem nepieciešamos uzlabojumus teritorijā, atsaucās gandrīz visi respondenti (skatīt 8. tabulu). Izmantojot aptaujas iespēju, tiek minētas konkrētas vajadzības, trūkumi, problēmas, kas turpmāk būtu risināmas Partnerības teritorijā arī ar LEADER pieeju.

Tabula nr. 7 – Iedzīvotāju definētas vajadzības un trūkumi pilsētu/pagastu dalījumā

Pagasts/pilsēta	Kādi uzlabojumi būtu jāievieš?
Alojas	Labiekārtota vide.
	Uzlabojumi infrastruktūrā, vēsturisku vietu sakārtošana.
	Vides sakārtošana.
Braslavas	Ceļa uzturēšana, uzlabošana.
	Lauku ceļi.
	Jāuzlabo infrastruktūra.
Brīvēzemnieku	Attīstīt brīvā laika pavadīšanas iespējas, tūrisma. Izveidot ekonomiskā līmeņa naktsmītnes tūristiem un viesiem, arī strādājošajiem.
	Mazas uzņēmējdarbības attīstīšana, atbalstīšana. Sabiedrisko aktivitāšu dažādošana, atbalstīšana.
Dikļu	Mūsu pusē ceļš.
	Labāku satiksmi, pasākumus.
	Sporta infrastruktūras pieejamība. Brīvā laika aktivitātes jauniešiem.
	Neasfaltēto ceļu stratēģiska un nepārtraukta atjaunošana. Ar ceļiem sākas bizness.

Pagasts/pilsēta	Kādi uzlabojumi būtu jāievieš?
	Jāsakārto ceļi, lai atlikušie uzņēmēji varētu strādāt. Citādi, pie mums viss kas tik iespējams, ir likvidēts.
	Ceļa asfaltēšana. Bērnu rotaļu laukuma ieviešana. Apgaismojuma izveide.
	Lielā novadā vienmēr paliks nostūri, kurus atcerēsies pirms vēlēšanām. Dikļus izvilks varbūt vēsture un kultūra.
	Teritorijā nepieciešams svaigums un jauninājumi, uzlabot vidi, lai jaunieši gribētu palikt šeit dzīvot, nevis aizbraukt.
Katvaru	Vairāk jāpiesaista cilvēkus lauku dzīvei, lai mājas nestāv tukšas.
	Jāattīsta atpūtas iespējas novadā, jāsakārto infrastruktūra, jārada novadā magnēto objekti ne tikai tūristu piesaistei, bet arī iedzīvotāju ikdienas dažādošanai.
Lēdurgas	Gājēju ietves cauri Lēdurgas centram.
	Iedzīvotāju aktivitāte savas dzīves vides uzlabošanai.
	Infrastruktūras sakārtošana.
	Vides labiekārtošana, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana.
	Ceļu infrastruktūra.
	Muižas parks (iespējams, muižas pagrabu var atjaunot, būtu lieliska vieta, Vecais krogs jāatjauno (multifunkcionālais centrs). Turpināt gājēju celiņu.
Limbažu	Infrastruktūras attīstība, uzlabošana.
	Trūkst labi apmaksātas darba vietas. Nepatīk, ka novada pašvaldībā strādā deputāti un viņu tuvākie radnieki (ģimenes) - tāds kā ģimenes uzņēmums.
	Dzīvokļu pieejamība jaunām ģimenēm.
	Vairāk informācijas vietējā avīzē. Vairāk objektu aktīvai atpūtai.
	Lauku ceļu kvalitāte.
	Vietējas dzīvesvietas potenciāla attīstību un vietas pievilcību.
	Ceļu uzlabošana.
	Apzaļumošana un gaumīgi pasākumi.
	Organizēt vairāk pasākumus un vietas kur kvalitatīvi pavadīt laiku.
	Sakoptība, interesantu objektu un aktivitāšu izveide.
	Jāatrisina problēmas ar veco ļaužu mītnēm.
	Sakārtot pamestas būves un objektus.
Staiceles	Jāattīsta uzņēmējdarbība un nevajag visu sarežģīt ar birokrātisku pieeju.
	Darbavietas.
	Daudz vajadzību.
	Jāuzlabo ceļi.
	Skola jā saglabā, futbola infrastruktūra jāglābj.
	Grūti uzlabot kaut ko, ja pakalpojumi nav pieejami.
Stalbes	Stalbes pagastā ir ļoti slikta ūdens kvalitāte, ūdens tiek piegādāts pa vecām padomju laika caurulēm, ir rūšains, brūngans un ar īpatnēju smaržu (izņemot skolu un pagastmāju, kur ūdens kvalitāte ir teicama)..
	Labāki sakari.
	Jāveicina sabiedrības iesaiste par teritorijas labiekārtošanas vajadzībām, jaunu pakalpojumu izveidei.
	Pagasta centra izcelšana.
Straupes	Atgriezties bijušajos pagastos.
	Nezinu vai to var ietekmēt, bet jārod risinājums, lai būtu iespēja īrēt, iegādāties dzīvesvietu jaunajām ģimenēm.
	Ceļu infrastruktūras attīstība, kempingu un atpūtas vietu izveide. Dažādu tūrisma maršrutu izveide.
	Jāsakārto vide, publiskās atpūtas vietas (Lielstraupes pils parks), jāveido velo/gājēju celiņš no Plāča līdz Stalbei un tālāk līdz Cēsīm.

Pagasts/pilsēta	Kādi uzlabojumi būtu jāievieš?
Umurgas	Umurgā vēlētos zobārstu. Skumji šķiet, ka netiek izmantotas kultūras nama brīvās telpas otrajā stāvā. Netiek remontētas un īsti arī nevienam neizīrē. Mazdārziņu nomniekiem nav bioloģiskiem atkritumiem paredzētā vieta. Tāpēc atkritumus izmet ezera krastā, kas bojā ūdens kvalitāti. Arī pasākumi Umurgā ir nēcīgi, nezinu kur tā vaina- pasākumu organizētājam vai kam citam.
Vaidavas	Tik isā aptaujā nebūs istā vieta kur izvērst savu redzējumu. Ezermalas labiekārtošana, stāvlaukums peldētājiem. Kultūras pasākumi. Ielu struktūra un komunikācijas. Ļoti trūkst informācijas par notikumiem vecajā Kocēnu novadā - kurš piedzimis nomiris, kuram nozīmīga dzīves jubileja, utt. Jāizveido pludmales infrastruktūra pie Vaidavas ezera, līdzīga kā pie Limbažu Lielezera. Teritorijas labiekārtošana, pakalpojumu kvalitāte. Infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības attīstībai. Ezera pludmales attīstība. Tas, kas bija plānots Kocēnu novada laikā.
Vidrižu	Kā parasti, jāuzlabo ceļa Limbaži-Ragana seguma kvalitāte. Visi, kas atbrauc ciemos to novērtē ļoti negatīvi. Kāpēc jābrauc tūrisma braucienos, ja var sabojāt savu transportu.
Zilākalna	Vairāk attīstīt un uzlabot Zilākalna ciemu. Labiekārtot Zilākalna karjeras apkārtni. Bērnudārza spēļu laukums. Uzlabot vides pievilcību. Teritorijas labiekārtošana, gan dzīvojamo māju pagalmā, gan pagastā kopumā. Ir vairākas ēkas kritiskā stāvoklī, kas apdraud cilvēkus un bojā kopēju pagasta tēlu.

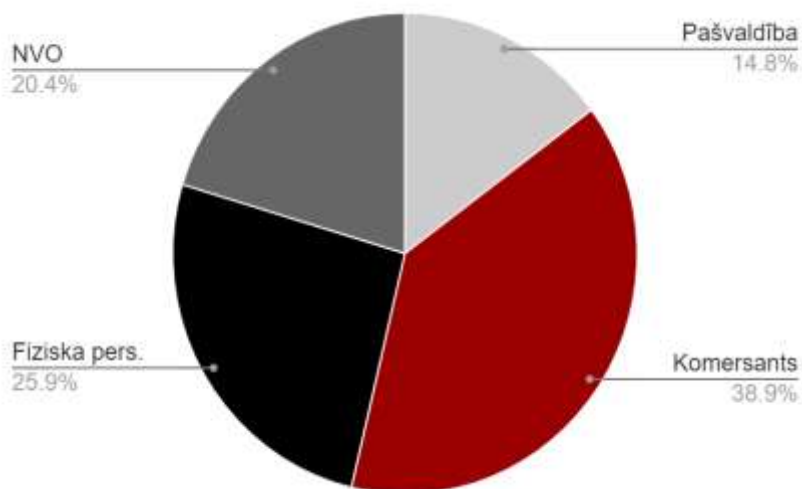
Nemot vērā iedzīvotāju aptaujas rezultātus, nākotnes stratēģijā ir būtiski izvērtēt iespējas, individualizēt projektu realizācijas iespējas. Veidojot, atsevišķas projektu kārtas, kas sasaucas ar izstrādes brīdī identificētām vajadzībām konkrētā teritorijas daļā – eksperimentālā režīmā piedāvāt konkursa kārtas ar garāku - sešu mēnešu atvērto pieteikumu iesniegšanas laiku. Šīs atvērtās kārtas var kalpot arī kā papildus instruments vietējo kopienu iesaistei un tā kā arī pašvaldības ir identificējušas vajadzību aktivizēt vietējās kopienas, tad pasākumi mazāk aktīvās sabiedrības vai teritorijas daļas aktivizēšanai ir veicami ciešā sadarbībā.

2. LEADER projektu administrēšana, biedrības kapacitāte un mērķa grupas apmierinātība ar biedrības darbu

Lai veiktu šī uzdevuma izpildi tika veiktas daļēji strukturētās intervijas ar Partnerības vadītāju, LAD, ZM pārstāvjiem, tika veikta LEADER projektu iesniedzēju aptauja, pētīts LAD un citur publiski pieejamā informācija. Savukārt, lai izvērtētu projektu iesniedzēju apmierinātību ar Partnerības darbu, projektu iesniedzēju aptaujā tika integrēti jautājumi, kas ļauj noskaidrot viedokli gan no tiem projektu iesniedzējiem, kas saņēmuši noraidījumu, gan no tiem projektu iesniedzējiem, kas sekmīgi īsteno vai ir jau īstenojuši iesniegtos LEADER projektus, vienlaikus izvērtējot arī pieejamos datus no vidusposma izvērtējuma aptaujas anketas.

Aptaujas ietvaros ar e-pasta starpniecību (aicinājums paust viedokli nosūtīts divas reizes, ar vienas nedēļas intervālu) tika uzrunāti visi projektu pieteicēji, kopskaitā vairāk nekā 280 respondenti. Lai veicinātu dalību aptaujā, saite dalībai tika publicēta arī Partnerības lapā *Facebook* vietnē. Laika posmā no 2022. gada 6.janvāra līdz 20.janvārim tika saņemtas 37 respondentu atbildes jeb 13%. Lai sasniegtu lielāku aptaujāto skaitu, tika pagarināts aptaujas laiks, t.i., līdz 25.janvārim, un tika sagatavots atkārtots aicinājums dalībai aptaujā e-pastā. Gala rezultātā tika iegūtas 53 respondentu atbildes. Aptaujā tika iegūtas atbildes no visām mērķa grupām.

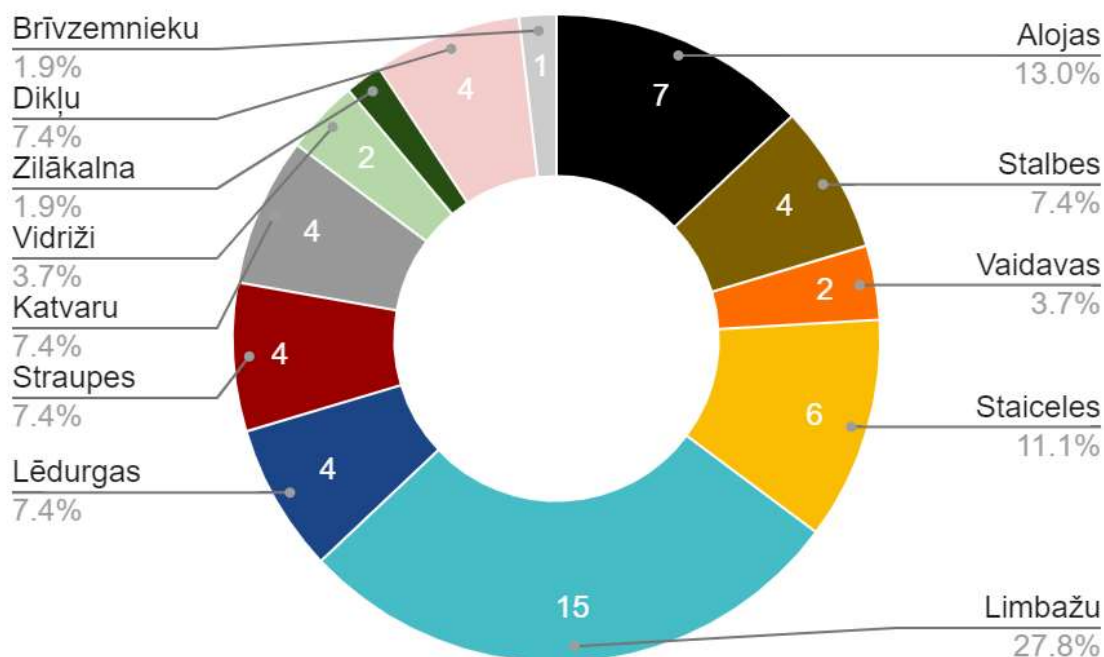
Ilustrācija nr. 17 – Projektu īstenotāju aptaujas dalībnieku piederība mērķu grupām

Respondentu atbildes tika saņemtas no 12 pagastiem, tātad nodrošinot gandrīz visas darbības teritorijas pārklājumu, izņemot Umurgas un Braslavas pagastus, vairāk skatīt 18. ilustrācijā.

Aktīvākās teritorijas daļas aptaujā bija Limbažu pilsēta un Limbažu pagasts, Alojas pilsēta un Alojas pagasts, Staiceles pilsēta un Staiceles pagasts, Straupes pagasts un Stalbes pagasts. Izvērtējot īstenoto projektu pārklājumu (skatīt 9. ilustrāciju), skaidri iezīmējas kopsakarības - aktīvākajām teritorijām, kas izpaužas gan piedaloties Partnerības LEADER projektu konkursa kārtās, gan atsaucoties paust viedokli par Partnerības darbu, savu redzējumu un nepieciešamo nākotnē.

Ilustrācija nr. 18 – Projektu īstenotāju aptaujas dalībnieki pēc pagastu piederības

Teritorijas kontekstā, šīs stratēģijas ietvarā vērtīgs ir arī pozitīvais atzinums AREI 2018.gada novembra atskaitē “Lauku attīstības programma 2014-2020 LEADER/SVVA analīze” - Partnerība, vidusposma izvērtējuma laikā ir minēta kā labais piemērs savas darbības teritorijas projektu realizācijas pārklājuma ziņā. “Salīdzinājumā ar pārējām teritorijām Rīgas apkārtnē ir lielāks pieteikto projektu skaits, un projekti ir gandrīz visās teritoriālajās vienībās. Citur starp VRG teritorijām vērojamas atšķirības. VRG līmenī ir teritorijas, kur katrā no tās teritoriālajām vienībām ir ieviests vismaz viens projekts, piemēram, BDR “Jūrkante”, BDR “Lauku partnerība “Lielupe”” vai, kur tas ir tuvu tam, lai tiktu aptverta visa teritorija – BDR “Rēzeknes rajona kopienu partnerība”, BDR “Vidzemes lauku partnerība “Brasla””⁴

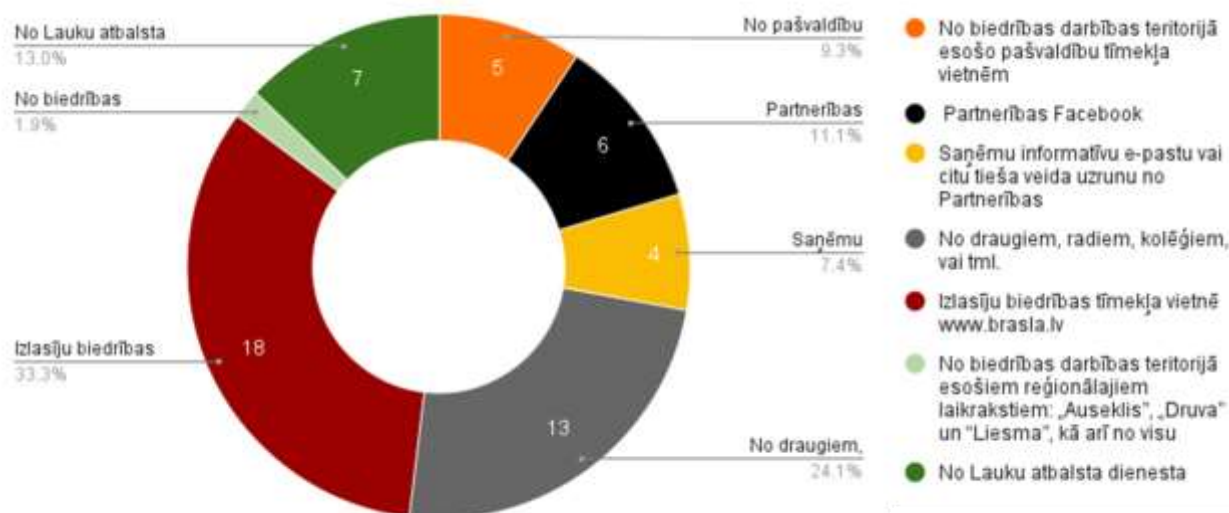
Tomēr, atgriežoties pie iepriekš minētā, jebkuras labas sadarbības un iesaistes rādītājs ir atsaucība. Protams, vērā ņemami arī apstākļi, piemēram, noilgums, ATR un tās radītā kontaktpersonu maiņa pašvaldības sektorā. Respondentu atsaucība, lai piedalītos aptaujā un paustu viedokli, arī ir apmierinātības rādītājs, tas var tikt interpretēts, un tomēr, tas norāda par nepieciešamību veicināt sadarbību ar aktīvo mērķa grupas daļu un nepieciešamību aktīvāk komunicēt ar Partnerības darbības mērķa grupu (vairāk par apmierinātības rādītājiem skatīt punktā 2.4.).

Ņemot vērā augstāk minēto, nākotnē komunikācijas uzlabošanai un atgriezeniskās saites nodrošinājumam ieviešams sistemātiskums, piemēram – standarta anketa, ko katrs projektu iesniedzējs aizpilda un iesniedz, jau pildot projekta pieteikumu, un kuru pēcāk papildina ar vēl vienu anketu, kas tiek izpildīta pie gala maksājuma pieprasījuma iesniegšanas. Šāda sistēma jau procesā, stratēģijas ieviešanas laikā, ļautu konstatēt nepieciešamos uzlabojumus, novērst kādas kļūdas. Vienlaikus, svarīgi sistemātiski vērtēt arī izmantoto saziņas kanālu atdevi - atbilstoši

⁴ Lauku attīstības programma 2014-2020 LEADER/SVVA analīze

attiecīgā kanāla esošiem rādītājiem arī lietot atbilstošāko konkrētā mērķa sasniegšanai, tādējādi taupot arī savu resursu un sasniedzot lielāku auditoriju. Aptaujā respondenti ir norādījuši kanālus, caur kuriem viņi ir uzzinājuši par izsludināto konkursa kārtu, kurā piedalījušies (skatīt 19 ilustrāciju)

Ilustrācija nr. 19 – Efektīvākie informatīvie kanāli par atvērtām projektu konkursa kārtām

Aktīva un tieša komunikācija ar mērķa auditoriju ir ļoti būtiska, par to liecina arī respondentu atbildes. Vairāk kā 30% norādījuši, ka, informāciju par projektu konkursu norisi, saņēmuši tieši – ar e-pastu vai cita veida tiešu uzrunu. Stratēģiski koordinētas informācijas aprīte ir nozīmīga, būtiski veidot komunikāciju atbilstoši un mērķēti konkrētai mērķa grupai, tāpēc jāveido atsevišķas NVO, fizisku personu un uzņēmēju kontaktu datu bāzes, individualizētu vēstījumu operatīvai novirzīšanai. Iekšējās saziņas stiprināšanai un līdzīgu interešu iniciatīvu apvienošanas nepieciešamībai izveidots vietējo NVO līderu profilu apkopojums.

Šajā ziņā meklējami veidi, kā uzrunāt mērķa grupu gan klātienē pasākumos, gan ar e-pastu saziņu. Būtiski uzturēt aktuālu kontaktu bāzi un iegūt jaunus kontaktus. Jaunu e-pastu ieguve var tikt integrēta gan iedzīvotāju aptaujās, gan dažādu pasākumu norisē. Arī tīmekļa vietnē iespējams integrēt atsevišķu lauku, kur iespējams norādīt savu e-pastu, tādējādi paužot interesi par projektu konkursiem vai cietiem pasākumiem.

Svarīgi atzīmēt, ka Partnerība veiksmīgi īstenojusi pasākumus, pielāgojoties darbam attālinātā režīmā. Tāpat kā citām organizācijām arī Partnerības nākotnes izaicinājums ir salāgot klātienē pasākumu un attālinātā režīma pasākumu norisi.

2.1. Projektu pieteikumu izvērtēšana un vērtēšanas kritēriji

Vērtēšanas kritēriju nozīme VRG ietvarā ir būtisks instruments, kas nosaka galvenos uzsvarus, kā panākt kopējo teritorijas vajadzību realizāciju konkursa kārtībā. Vērtēšanas kritēriji ir darba instruments gan Partnerībai un tās vērtēšanas komandai, gan projektu izstrādātājiem.

2.1.1. Vērtēšanas kritēriju vērtējums no projektu izstrādātāju perspektīvas

Ar aptaujas palīdzību tika iegūts vērtējums par šiem kritērijiem no projektu izstrādātājiem, savukārt fokusa grupas ietvaros vērtēts projektu pieteikumu vērtētāju vērtējums.

Ilustrācija nr. 20 – Projektu kritēriju vērtējums projektu sagatavošanas fāzē – kritēriji, kurus projektu sagatavotājiem ir grūti izprast, izpildīt

Kritēriji, ko projektu izstrādātāji norādījuši kā grūti izprotamus, izpildāmus (skatīt X ilustrāciju) ir indikatīva norāde nepieciešamībai uzlabot vērtēšanas kritērijus kopumā. Datu korelācija nepastāv, neizceļ atsevišķus gadījumus. Respondenti kā grūtāk izprotamos norādījuši kritērijus, kas skar terminus: novitāte, inovācijas, kopprojekts, tātad šo kritēriju izpratnei nepieciešami plašāki skaidrojumi. Vienlaikus, būtiski atzīmēt, ka 20% respondentu kā grūti izprotamu norādījuši, kritēriju par projekta atbilstību attiecīgajai stratēģijas rīcībai, tātad nākamā perioda stratēģijas izstrādē svarīgs uzstādījums ir - kā panākt paša dokumenta uztveramību pieejamāku, kā darba materiālu, mērķa auditorijai.

2.1.2. Vērtēšanas kritēriju vērtējums no projektu vērtētāju perspektīvas

Lai izvērtētu vērtēšanas kritērijus un vērtēšanas kārtību, galvenokārt, lai noteiktu nepieciešamos uzlabojumus vērtēšanas procesā, tika organizēta vērtēšanas kritēriju fokusa diskusijas darba grupa. Objektivitātes nodrošināšanai fokusa diskusijas darba grupa apzināti tika veidota no personālijām, kas pārzina LEADER konkursu norisi vai ir iesaistīti ar LEADER vai līdzīgu projektu pieteikumu vērtēšanā un pārzina principus. Fokusa grupas ietvaros tika vērtēts pilnvērtīgs UD projekta pieteikums ar atbilstošiem pielikumiem, tādējādi nodrošinot visu vērtēšanas procesa norisi un iegūstot pilnvērtīgu kopainu.

Fokusa grupas rezultātā iegūtas vērtīgas norādes gan procesu optimizācijas iespējām, gan iespējām, kas kopumā veicinātu vērtēšanas kritēriju uztveramību visām pusēm, kā arī samazinot interpretācijas iespējas, kas būtiski ietekmē gan vērtēšanas procesu, gan projektu izstrādi. Par fokusa grupas norisi un detalizēti par norādēm var skatīt fokusa grupas norises protokolā 6. pielikumā, turpmāk tekstā sniegtas galvenās norādes:

1.līmeņa vērtēšanas kritēriji: Pirmā līmeņa formālie vērtēšanas kritēriji ir vienādi visām četrām rīcībām. Fokusa grupas rezultātā, tiek secināts, šie kritēriji ir atbilstoši un izprotami, nesagādā problēmas. Turpmāk būtiski ievērot: aktualizējot Stratēģiju, šajā gadījumā četras rīcības papildinot ar piekto rīcību, atbilstoši būtu jāredīgē arī viss dokuments. Pēc piektās rīcības pievienošanas norāde: “Pirmā līmeņa formālie vērtēšanas kritēriji ir vienādi visām četrām rīcībām” var mulsināt, radīt neizpratni - kā vērtē piekto rīcību.

2.līmeņa vērtēšanas kritēriji: Fokusa grupas rezultātā, tiek secināts ka nepieciešami uzlabojumi, precizējumi, kas atvieglotu kritēriju uztveramību un mazinātu interpretācijas iespējas. Izvērtējama šādu uzlabojumu ieviešana (detalizēti skatīt 6. pielikumā):

- Nepieciešamas tirgus izpētes vadlīnijas (standartizēta tirgus izpēte);
- Nepieciešama risku izvērtējuma matrica, kas ir integrēta projekta pieteikuma veidlapā;
- Nepieciešams uzlabot laika grafiku, tādējādi veicinot arī pārdomātu projektu izstrādi. Esošais laika grafika izvietojums veidlapās ir mulsinošs, jo kopējais konteksts veicina izstrādātājus fokusēties uz cita tipa informācijas sniegšanu, tādēļ būtu izvērtējama tā pārcelšana. Vienlaikus integrējams plašāks laika grafiks ar izpildi mēnešos (gada griezumā) atsevišķi jau nosakot standartā iekļautās darbības, tādas kā dokumentācijas iesniegšana, maksājumu pieprasījumi u.c., un papildinot atbilstoši konkrētā projekta iezīmēm;
- Nepieciešamas pirms katras projektu konkursu kārtas pārliecināties par korektām veidlapu sasaistes norādēm. Fokusa grupa secina, ka ir neatbilstība vērtēšanas veidlapā norādītām atsaucēm uz projektu pieteikumu veidlapām;
- Nepieciešamas izdalīt 2.līmeņa 5. vērtēšanas kritēriju divās daļās: 1) iegādes/ būvniecība u.tml. un 2) sasaiste ar reālo situāciju, piemēram, ieviešot papildus kritēriju, kas ļautu izvērtēt arī atbilstību, sasaisti ar reālo situāciju, izvērtēt aprēķinu atbilstību nozares vidējiem rādītājiem;
- Nepieciešams skaidrāk definēt 2. līmeņa 7. vērtēšanas kritēriju – nodarbinātības veicināšana. Atbilstoši lauku teritoriju specifikai - sezonālības raksturam - būtu izvērtējams arī dalīts punktu jeb puspunktu vērtējumus, citkārt nosakot stingri punktu piešķiršanu tikai par PLE, kas atspoguļots arī finanšu aprēķinos - vismaz valstī noteiktās minimālās algas apmērā;
- Sadalīt 2.līmeņa 10. vērtēšanas kritēriju: Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti. Pirmkārt, jāatstāj dokumentu sadaļa, kas tiešā mērā saistīta ar MK noteikumu izpildi un papildus pievienojamos dokumentus. Otrkārt, vērtēšanas kritēriju nepieciešams papildināt ar jaunu kritēriju – projekta pieteikuma kvalitāte, kas ietver arī pielikumā pievienojamo dokumentu noformējumu, atbilstību projekta veidlapas daļām, daļu saskaņotību, projekta dzīves cikla atbilstība u.tml. Tas vienlaikus vērtēšanas procesam piešķirs vairāk caurspīdības un ļaus nodrošināt objektīvāku vērtēšanas norisi – liedzot iespēju noņemt punktus vairākās vietās.
- Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas arī projektu īstenotājiem bez pieredzes – kritērijos nosakot iespēju iegūt tādu pašu punktu skaitu kā pretendentiem ar pieredzi, ar nosacījumu, ka ir mentors jeb konsultants, kas tiek piesaistīts visos projekta dzīves ciklos.

Papildus, pēc fokusa darba grupas tiek secināts, ka, vērtējot projektu pieteikumus grupās (fokusa grupa tika sadalīta pa trīs dalībniekiem vienā grupā), kas ir pretēji ierastai kārtībai, kad vērtēšana notiek pa vienam, tas sniedz virkni priekšrocību. Ja nākotnē izvērtētu šādu vērtēšanas sistēmu, ieteicams veidot vadlīnijas, paredzēt pienākumu sadali, kas paredz, ka atsevišķi grupas dalībnieki vienlaikus var veikt dažādas funkcijas, piemēram: viens pārskata Lursoft datus, pārbauda atsevišķus pielikumus, izvērtē atsevišķus uzdevumus, analizē tuvākos konkurentus u.tml. Vienlaikus daži no diskusijas dalībniekiem atzīst, ka viņiem pašiem ir izveidota laba sistēma un viņi jūtas ērti, izvērtējot projektu pieteikumus arī individuāli. Tiek uzsvērts, ka būtu turpināma labā prakse, kāda tiek veikta Partnerībā – vērtētāji neskaidros jautājumus izdiskutē.

Nākamā plānošanas perioda Stratēģijas vērtēšanas kritēriju izstrāde būtu balstām uz augstāk minētiem principiem.

Kopumā vērtēšanas sistēma tiek atdzīta kā efektīva un atbilstoša SVVA stratēģijai, attiecīgi nākamā perioda Stratēģijas ietvarā – pirms tiek atvērta pirmā kārtā, katrā rīcībā, veikt līdzīga formāta fokusa darba grupu ar attiecīgās daļas kritēriju izvērtējamu. Vienlaikus paredzēt iespēju būt elastīgākiem ar kritēriju pielāgošanu, kā arī, lai laikus novērstu neprecizitātes, ieviestu uzlabojumus, ieteicams turpmāk pēc katras vērtēšanas visiem vērtēšanas komisijas locekļiem veidot atsevišķu vērtēšanas komisijas noslēguma sēdi, kuras laikā arī tiktu atzīmēti nepieciešamie uzlabojumi, novērstas kļūdas, attiecīgi rediģēta jeb aktualizēta Stratēģija.

2.2. Projektu noraidīšanas, pārsūdzības un pārtrauktas sadarbības argumentācija, sasaiste ar problemātiku kritēriju izpildē vai Partnerības kapacitātes jautājumiem

Lai vērtētu iespējamību, ka projektu noraidīšanai, pārtrauktām sadarbībām ir kāda sasaiste ar Stratēģijas vērtēšanas kritēriju vai Partnerības kapacitātes jautājumiem, analizēti noraidītie projekti sasaitē ar konkrēto rīcību. Projektu īstenotāju anketā integrēti jautājumi, kas indikatīvi iezīmētu problemātiku, kā arī veiktas daļēji strukturētas intervijas ar LAD un ZM pārstāvjiem, kas tiešā mērā pārzin LEADER politikas īstenošanu Latvijā kopumā un konkrētās Partnerības ietvarā.

Desmit projektu kārtās 20 projekti, kas tikuši apstiprināti, nav realizēti, jo pārtraukta sadarbība. Analizējot saturiski, secināms, ka starp projektiem nav izteiktas dominances kādai mērķa grupai vai rīcību virzienam, tātad apstākļi vairāk saistāmi ar ārēju ietekmi, sekojoši, arī darbības, kas ietekmētu zemāku šo gadījumu skaitu turpmāk vērtējamās kompleksi ar kopējo gadījumu skaitu. Lai izprastu pārtraukto sadarbības gadījumu sasaistes iespējas ar kādu iespējamu problemātiku Partnerības iekšienē vai procesos, kā arī rastu risinājumus, saskatītu nākotnes iespējas, tika veiktas daļēji strukturētas intervijas. Analītiskā pārskata ietvaros ietverti galvenie secinājumi un ieteikumi. Pilns intervijas saturs skatāms 7. un 8. pielikumā.

Intervija ar LAD LEADER pasākumu daļas vadītāju un Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienesta Lauku attīstības fondu vecāko referenti

Kritēriji kā Latvijā tiek vērtētas partnerības (kopskaitā Latvijā darbojās 35 VRG), kas īsteno LEADER pieeju, nosaka vairāk individuālu vērtējumu katrai VRG atsevišķi, saskaņā ar SVVA Stratēģiju un saskaņotu aktivitāti to īstenošanā, kā arī vērtējumu caur klientu, t.i. izvērtējot sūdzības, projektu kvalitāti. Atsevišķi skatot arī nepieciešamo LAP novērtējumam, plašāk skatot ekonomisko ieguvumu no stratēģiju īstenošanas projektu kontekstā. Līdz ar to secināms, ka nav iespējas vērtēt partnerības kapacitāti vai produktivitāti centralizēti, jo arī mehānismi partnerību kapacitātes vērtējumam ārpus jau pieminētā nepastāv. Braslas darbība un projektu kvalitāte tiek vērtēta atzinīgi.

Intervijās integrēti jautājumi, lai skaidrotu, vai kritika par iespēju īstenot projektus Partnerībai pietuvinātiem subjektiem ir pamatota, jo atsevišķās respondentu atbildēs konstatējamās norādes par caurspīdības trūkumu un indikācijām, kas vedina uz negodīgu konkurenci projektu konkursos. Interviju rezultātā tiek secināts: Latvijā ir bijuši negatīvi gadījumi, kad pamatoti saņemtas sūdzības par apgrūtinātu projektu īstenošanu personām, kas nav pietuvinātas konkrētai partnerībai, bet, vērtējot līdzšinējo sadarbību ar Partnerību "Brasla", šādas indikācijas nav konstatētas.

Lai skaidrotu vai nākamā periodā VRG gaidāmi kādi jauni uzstādījumi no LAD vai ZM, intervijās integrēti arī jautājumi, par plānoto, tai skaitā ATR ietekmi uz rekomendācijām. Tiek secināts, ka nākamajā periodā netiek paredzētas būtiskas izmaiņas, kas tiešā mērā varētu attiekties uz Partnerību un tomēr būtiski ņemt vērā sekojošo:

- Turpmāk VRG tiks ieskaitītas arī teritorijas ar iedzīvotāju skaitu virs 15 000.
- ATR kontekstā jaunu regulējumu neparedz – noteikumu projekts nav;
- Uzstādījums par apvienošanos šajā plānošanas periodā nebūs, bet kā ieteikums, ne vien konkurences priekšrocību veidojot, bet arī kapacitātes stiprināšanā apvienoties ar Jūrkanti un uzsākt sarunas ar pašvaldībām, lai veidotu lielāku ietekmi teritorijā;
- EK rekomendē arī teritoriju aktivizēšanu, kapacitātes celšanu. Arī nacionālais uzstādījums ir apdzīvotības saglabāšana, nacionālā līmenī uzsvars būs - uzņēmējdarbības attīstība lauku teritorijā un kopumā. Vienlaikus jāatdzīst, ka Eiropā akcents vairāk likts uz pakalpojumu nodrošinājumu tuvāk iedzīvotājiem.

Ar mērķi vienādot stratēģijas dokumentā iekļauto LEADER pieejas īstenošanas ieguvumu izvērtējumu intervijās integrēti arī jautājumi par to, kā tas tiek vērtēts Latvijas mērogā, tādējādi secinot, ka LEADER programmas īstenošanas būtība integrēta visos līmeņos, citējot: "LEADER pieeja pēc būtības ir vērtējama individuāli. Arī auditori atdzīst – LEADER nav tikai cipari, tā ir sirdslieta, labā prakse, kas iedvesmo apkārtējos piedalīties aktivitātēs, kas uzlabo dzīves kvalitāti."

Interviju rezultātā noskaidroti galvenie iemesli, kāpēc pēc projektu apstiprināšanas tiek pārtraukta projektu īstenošana. Biežāk sastopamie iemesli ir:

- nav iespējams saņemt kredītlīdzekļus;
- lielas problēmas ar būvniecību – izmaksu sadārdzinājums un termiņi;
- Trūkst zināšanas par procesiem – būvvaldē / neatbilstība teritoriāliem noteikumiem.

Atbildes par pārtrauktu sadarbību tika integrētas arī projektu īstenotāju aptaujā, saņemtas atbildes no pieciem respondentiem, kas kā pamatojumu sadarbības pārtraukšanai norādījuši:

- COVID ietekmi;
- atteikumu finanšu līdzekļu aizdevumam;
- apstiprinātu samazinātu publisko finansējumu.

Izvēlēta metodoloģija šī uzdevuma izpildē sniedza plašāku ieskatu gan par Partnerības kapacitāti, gan darba kvalitāti. Galvenais secinājums šīs punkta kontekstā ir: Partnerības iekšienē vai procesos nav konstatēta problemātika, kas ietekmētu Projektu īstenošanas procesus.

Galvenie iemesli sadarbību pārtraukšanai ir risināmi, proaktīvi īstenojot aktivitātes, kas veicina izstrādes procesu izpratni - meistarklasēs skaidrojot gan finanšu ieguves riskus, gan būvniecības procesu uzsākšanas šķēršļus, tai skaitā nepieciešamo laika patēriņu.

Partnerības darbinieku un vadības kapacitāte un prasmes ir pamatā stratēģijas īstenošanas rezultātiem. Lai izprastu galveno sadarbības partneru ārpus VRG vērtējumu par Partnerības darbu, intervijā integrēti jautājumi, kas skar sadarbības jautājumus. Saņemts pozitīvs vērtējums, citējot: "Braslas vadība ir ļoti zinoša - gan par procesiem, gan partnerības teritoriju. Ir atvērta

komunikācija, tas ir ļoti svarīgi. Nav bijušas kādas rupjas kļūdas, ir ļoti laba sadarbība – līdz ar to arī šīs VRG darbu vērtēju kā ļoti labu. Nākotnē saskatāma kapacitāte teritorijas palielināšanai.”

2.3. Problemātika projektu pieteikumu sagatavošanā

Lai tiktu identificētas būtiskākās problēmas, ar kurām saskaras projektu īstenotāji, projektu izstrādātāju aptaujā tika integrēti jautājumi par dažādiem projekta dzīve cikliem, tādējādi analizējot gan izstrādes, gan ieviešanas un pēcuzraudzības ciklus.

Būtiskākie aptaujā minētie izaicinājumi, ar kuriem saskaras projektu iesniedzēji, ir:

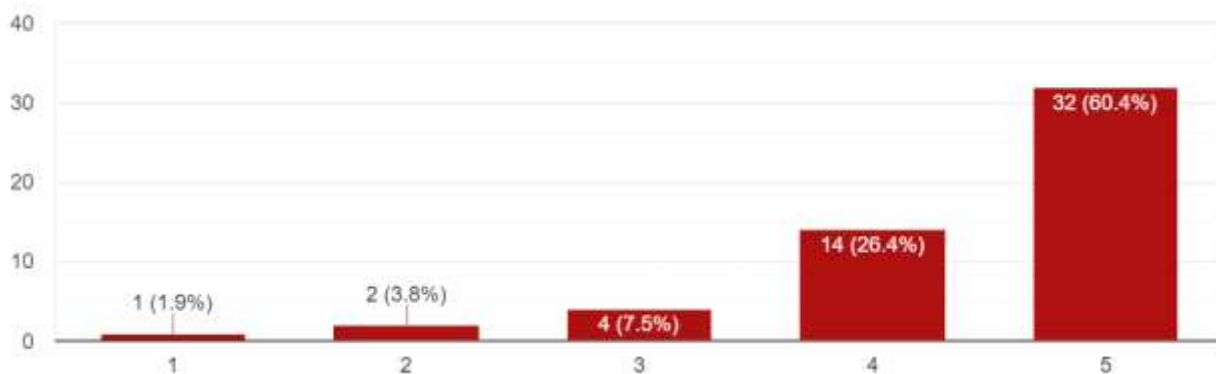
- Pārlietu lielais slogs provizorisko iepirkuma procedūru veikšanai, kas ierobežotā laika un mainīgajos ārējos apstākļos ir sasteigta un var neatbilst reālai situācijai, izmaksām;
- Pieprasīto dokumentu daudzums un pārlietu augstas prasības no LAD puses gan gramatikas pielietojumā, ne vien pieteikumu veidlapās, bet arī iesniedzamajos dokumentos – tai skaitā ārēji sagatavotos;
- LAD elastība, piemēram, iespēja procesā mainīt piegādātājus, risinājumus, tehnoloģijas, u.tml., kas ir īpaši būtiska UD projektu iesniedzējiem. Tā sasauktos ar reāliem uzņēmējdarbības vides apstākļiem, kas ir nemitīgi mainīgi un prasa arī no pašiem projektu īstenotājiem nemitīgu pielāgošanos vides un tirgus apstākļiem;
- Izaicinošs ir aktīvās fāzes termiņš, kas ietver būvniecības dokumentācijas izstrādes, saskaņošanas un realizācijas termiņus;
- Kā izaicinošākā projektu īstenošanas fāze tiek norādīta tieši projekta sagatavošanas fāze, tai skaitā veicamie nepieciešamie priekšdarbi, kā pamatojums tam tiek minēts - neviennozīmīgi izprotamas prasības, sarežģītas veidlapas;
- Tāpat viens no biežāk pieminētiem izaicinājumiem ir arī COVID ietekme.

Pilnu sarakstu ar respondentu atbildēm var skatīt 2. pielikumā.

2.4. Projektu iesniedzēju apmierinātība ar biedrības darbu

Kopumā mērķa grupas apmierinātība ar Partnerības darbu ir vērtējama atzinīgi. Vērtējumu skalā no viens (1 = vairāk neapmierinoši, nepieciešami būtiski uzlabojumi) līdz pieci (5 = esmu ļoti apmierināts, nepieciešami vien nelieli uzlabojumi) ir iegūti 4,4 punkti (skatīt 21. ilustrāciju), kas ir ļoti labs rādītājs.

Ilustrācija nr. 21 – Mērķa grupas apmierinātība ar Partnerības darbību

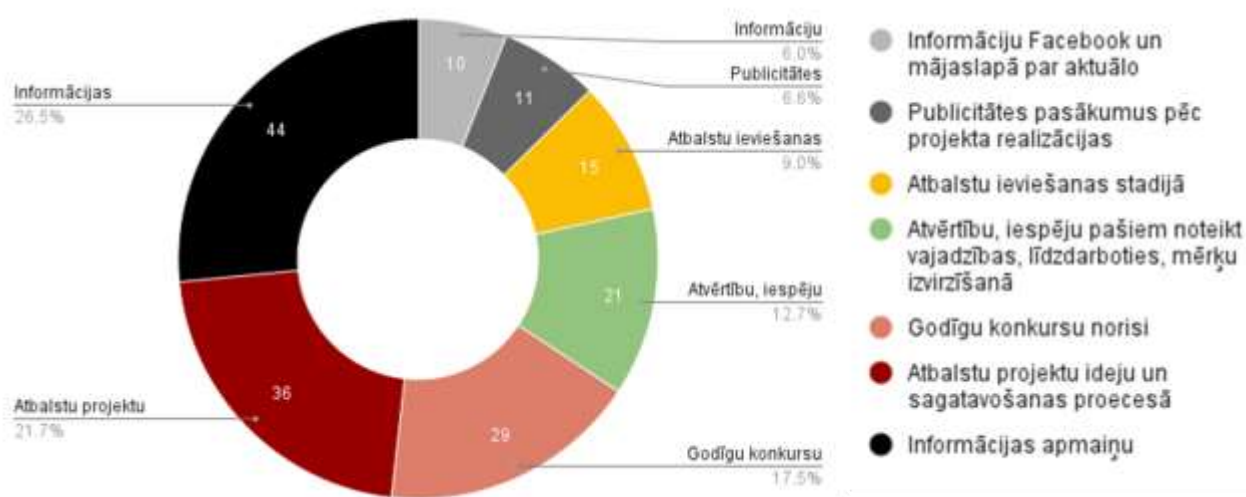
Protams, kopsakarības apmierinātības rādītājos ir saistītas arī faktā, vai projekts ir noraidīts vai apstiprināts, taču šie gadījumi ir izvērtējami atsevišķi, jo pozitīvas iezīmes ir arī gadījumos, kad projekts ticis noraidīts (skatīt 3. pielikumā).

Lai vērtētu Partnerības kapacitāti un izpratni par darbības veidu atbilstoši mērķa grupas vērtībām, projektu īstenošanu anketā integrēts jautājums par to, kas mērķa grupai šķiet svarīgs sadarbībā ar Partnerību. Starp definētām vērtībām (skatīt 9.tabulu) respondenti visaugstāk vērtē informācijas apmaiņu. Tātad komunikācija un kanāli, ko partnerība līdz šim lieto informācijas apmaiņai ar mērķa grupu, ir efektīvi, vienlaikus piedāvātās vērtības - informācija Facebook un mājaslapā par aktuālo; publicitātes pasākumi pēc projekta realizācijas - aptaujā iegūst zemāko atzinību. Šie rādītāji uzsvēr nepieciešamību izprast savas mērķa grupas paradumus un vajadzības, lai turpmāk efektīvizētu saziņas kanālus, piedāvājot atbilstošu saturu katrā no tiem.

Tabula nr. 8 – Kopsavilkums aptaujāto projektu iesniedzēju visatzinīgāk novērtētās vērtības Partnerības darbā

Definētā vērtība	Skaits
Informācijas apmaiņa	44
Atbalsts projektu ideju un sagatavošanas procesā	36
Godīga konkursu norise	29
Atvērtība, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties, mērķu izvirzīšanā	21
Atbalsts ieviešanas stadijā	15
Publicitātes pasākumi pēc projekta realizācijas	11
Informācija Facebook un mājaslapā par aktuālo	10

Ilustrācija nr. 22 – Augstāk vērtētās vērtības mērķa grupu sadarbībā ar Partnerību

Mazāk nekā puse respondentu norādījuši, ka sadarbībā ar Partnerību atzinīgi tiek vērtēta vērtība, kas LEADER pieejas un VRG darbībā pēc būtības ir viena no svarīgākajām, t.i., atvērtība, iespēja pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā. Tātad pēc būtības šim rādītājam (pozitīvam respondentu novērtējumam) būtu jābūt augstākam. Šajā gadījumā svarīgi izprast arī noilguma ietekmes iespējamību kopš esošās stratēģijas izstrādes, kad pēdējo reizi notikusi aktīva

mērķa grupu iesaiste. Un tomēr šīs vērtības nozīme ir iedzīvotāju atbildības un aktivitātes veicināšanas pasākumi, kas rezultējās LEADER pieejas un citu aktivitāšu īstenošanā.

Projektu iesniedzēju aptaujā ierosinājumi un atsauksmes galvenokārt iedalāmas četrās grupās:

- mentorings projektu izstrādes procesā;
- savlaicīga informācija par turpmāk plānotajām projektu konkursa kārtām;
- vērtēšanas sistēmas uzlabojumi;
- Partnerības loma, darbības principi.

Respondentu atbildes citētas 4. pielikumā. Galvenie secinājumi un priekšlikumi, pamatojoties uz respondentu sniegto vērtējumu, kas integrējami nākamā perioda stratēģijā, ir raksturoti turpinājumā.

Ilustrācija nr. 23 – Klient orientēti ieteikumi Partnerības darbības, sistēmu uzlabojumiem

MENTORINGS - VAIRĀK KONSULTĀCIJAS UN ATBALSTS PROJEKTU SAGATAVOŠANĀ

- **Konsultants**, kas pieejams atvērtas kārtas laikā, kā atbalsts, sagatavojot pieteikumus;
- **Meistarklases** - papildus ierastai kārtībai veidotas meistarklases - pirmā meistarklase, kad kārta ir atvērta, tās laikā var apspriest savu ideju un saprast idejas atbilstību Rīcībai, saņemt atbalstu ar skaidrojumiem, kādi dokumenti ir nepieciešami u.c.. Otrā meistarklase - saturiski izvērtējot, pieskaroties punktiem, kas pretendētājam ir neskaidri (šī nav vērtēšana - bet meistarklase, kuras laikā caur jautājumu atbilžu sēriju visi klātesošie gūst papildus ieskatu, ko vēl var uzlabot).

DEFINĒTS LAIKS - SAVLAICĪGA INFORMĀCIJA PAR PLĀNOTĀM PROJEKTU KONKURSU NORISĒM

- **Sistemātiskums** – ieviesta vienota sistēma projektu iesniegšanā, piemēram, definēts projektu pieņemšanas laiks divas līdz trīs reizes gadā. Katra gada janvārī izsludināt konkrētus laikus un rīcības, kas konkrētajā gadā tiks atbalstītas (labā prakse LFAF, VKKF), kas projektu iesniedzējiem sniedz iespēju, izvērtējot savu kapacitāti un gatavību projektam (dokumentācija, procedūras, u.c.), startēt gada sākumā vai laikus gatavoties plānotām projektu konkursa kārtām pēcāk.
- **Pagarināt** pieteikumu **pieņemšanas** laiku.

VĒRTĒŠANAS SISTĒMAS UZLABOJUMI

- **Uzlabot vērtēšanas kritērijus**, tos formulēt, ievērojot principu – ir viegli uztverami, nav interpretējami (vairāk skatīt fokusu grupas darba rezultātus, secinājumus un ieteikumus).
- Nodrošināt **projektu** konkursu **vērtēšanas caurspīdību** - Vērtētāji vienlaikus ir arī projektu iesniedzēji vai saistītas personas. Lai nodrošinātu maksimāli neitrālu vērtējumu, ieteicams par vērtētājiem noteikt personas, kas nav saistītas ar Partnerības darbības teritoriju, izprot VRG būtību un vienlaikus pārzina pašvaldību darba specifiku, nevalstiskā sektora būtību un lomu, kā arī orientējas uzņēmējdarbības jautājumos.

INFORMĀCIJA UN INFORMATĪVAIS ATBALSTS

- Ekspektācijas par Partnerības sniegtiem pakalpojumiem neatbilst būtībai, nav skaidras iespējas, tas rada nepamatotu neapmierinātību. Šādu situāciju var labot, sistemātiski atgādinot darbības teritorijas mērķa grupām par iespējām ne vien Partnerības, bet teritorijā esošām alternatīvām (sadarbībā ar ALTUM, LIAA pašvaldībām stāstīt par pieejamo atbalstu iniciatīvu īstenošanai). Ieteicams organizēt ikgadējas informācijas dienas, kad vienkopus sanāk visas organizācijas, kas sniedz atbalstu komersantiem, ir platformas sadarbības veicināšanai un rada tīklošanās iespējas arī citu būtisku jautājumu risināšanai pilsētvidē un lauku teritorijā.

Detalizēti projektu iesniedzēju vērtējums un komentāri par iespējamiem uzlabojumiem skatāmi 4.pielikumā

Vienlaikus, izvērtējot 2018. gada vidusposma izvērtējuma projektu īstenošanu aptaujas rezultātus, tiek secināts, ka sasniegtais respondentu apjoms ir bijis vien 10, bet galvenās iezīmes un ieteikumi saglabājas nemainīgi, t.i., respondentu viedoklis par problemātiku projektu sagatavošanas fāzē; norādes par nepieciešamību būt elastīgākiem, par iepirkumu procedūru, pieprasīto finanšu

plūsmu u.tml. UD projektiem; nepieciešamību noteikt augstāku sliekšni cenu izpētei. Atzinīgi vērtēta Partnerības un LAD iesaistītā personāla atsaucība, atbalsts.

Atsevišķi izceļams katra respondenta uzsvars par izmaiņām jeb īstenotā projekta ietekmi uz sniegto auditoriju, ietekmi uz apmeklētāju skaitu, kas, lielākoties tiek vērtēta kā pozitīva ar tendenci paplašināties, palielināties. Vienlaikus aptaujā iezīmējas projektu iesniedzēju vēlme saņemt papildu atbalstu projektu pieteikumu fāzē – lai tiktu ieviestas mērķtiecīgas darbības šī jautājuma risināšanā.

Respondenti definējuši arī ierosinājumus, tai skaitā kritiku, lai vērstu uzmanību, kā projektu konkursu padarīt pievilcīgāku projektu iesniedzējiem. Biežāk norādītie ieteikumi:

- Garāks laiks projektu pieteikumu sagatavošanai;
- Vēl vairāk caurspīdības projektu vērtēšanas procesā, t.sk. nepārprotami detalizēti vērtēšanas kritēriji;
- Norāde par konsultantu piesaisti arī no Partnerības;
- Lielāks finansējuma apjoms;
- Lielāka atbalsta intensitāte;
- Vienkāršot projekta iesnieguma veidlapas.

Augstāk minētie ieteikumi izvērtējami, nākamā perioda stratēģijas izstrādē. Lai novērstu jebkādas šaubas par godprātīgu konkursa norisi maksimāli izvērtēt komisijas saturu, iespējams mainot vērtētājus katru gadu.

2.5. PSV vērtējums par līdzšinējo sadarbību un perspektīvu

Vērtējot LEADER projektu administrēšanu un biedrības kapacitāti, svarīgs ir galveno sadarbības partneru, kas ir pašvaldības, vērtējums, jo abu organizāciju pamatuzdevums ir nodrošināt savā darbības teritorijā konkrētu uzdevumu īstenošanu. Virkne no tiem pēc būtības, piemēram sabiedrības iesaiste, pārklājas, tātad tie ir saskares punkti, kas nereti prasa arī kopēju iesaisti to veiksmīgākai īstenošanai.

Lai skaidrotu pašvaldību viedokli par sadarbību ar Partnerību Stratēģijas īstenošanā, kā arī skaidrotu perspektīvas, svarīga ir to personu iesaiste, kas ikdienā saskaras ar LEADER projektu īstenošanu, tāpēc tika veiktas intervijas ar attiecīgi attīstības plānošanas jautājumos iesaistītam personām.

Kopš 2021.gada 1.jūlija no partnerības teritorijas vislielāko platību aizņem Limbažu novads, tāpēc uz interviju tika aicināts Limbažu novada Attīstības un projektu nodaļas vadītājs Ģirts Ieleja.

2.5.1. Intervija ar Limbažu novada pašvaldību - kopsavilkums

Analītiskā pārskatā iekļauts kopsavilkums, pilns intervijas saturs skatāms 9. pielikumā

Limbažu novada Investīciju plānā nav detalizēti atšifrēts Fondu finansējums, lai skaidrotu nākotnē plānoto projektu realizāciju ar LEADER pieeju, tāpēc, izstrādājot nākamā perioda stratēģiju, jāņem vērā sekojoša pieeja: skatīt divas sadaļas - investīciju plānā iekļautās aktivitātes, kas

visticamāk tiks īstenotas, jo pašvaldība saskata finanšu resursu avotus. Savukārt rīcību plānā iekļauts nepieciešamais, kas netiks virzīts kā prioritāri risināms (skaidrojams ar pašvaldības finanšu kapacitāti).

Vienlaikus Limbažu novada pašvaldības pārstāvis uzsver nepieciešamību veicināt biedrību un nevalstisko organizāciju aktivitāti, iesaisti. Ņemot vērā to, ka Limbažu novadā nav vietējo iniciatīvu, piemēram, iedzīvotāju vai UD Grantu konkursi - šis var būt kā pamats kopīgai sadarbībai, uzsākot sasaistītu konkursu norisi (kas jau skatīts šī pārskata ietvarā kā attīstāma iespēja).

Intervijā integrēti jautājumi, lai izprastu līdzšinējās sadarbības vērtējumu un iesaisti. Kopumā secināms, ka sadarbība ir abpusēja, vienlaikus atzīmējams, ka pašvaldība vairāk iesaistīta no VGR iniciatīvu puses, Partnerības vadības iniciatīvas. Arī Partnerības darbība tiek vērtēta atzinīgi, tiek raksturota kā uz attīstību vērsta. Atsevišķi tiek norādīts uz kapacitātes stiprināšanas iespējām, kas skar viedos risinājumus, tehnoloģijas ar uzsvaru, ka tas ir risināms kompleksi - arī skatoties finanšu resursu iespējas.

Lai izprastu pašvaldības nostāju par finanšu resursu sadali un pašvaldību lomu, realizējot SL projektus, intervijā integrēti jautājumi, kas skar gan pašvaldību iespējamu dominanci SL projektu izstrādē, gan redzējumu, kā mainīt finanšu resursu sadali starp mērķiem. Secināms, ka nākotnē iespējams pārskatīt risinājumus. Limbažu novada pārstāvis uzsver UD projektu īstenošanas nozīmi teritorijā, norādot nepieciešamību mainīt sadalījumu UD un SL projektiem vismaz 60% pret 40%. Vienlaikus pārstāvis atzīst, ka pašvaldību kapacitāte projektu izstrādei ir būtiskā pārsvarā un turpmāk jāmeklē kopīgi risinājumi, lai VRG resurss vairāk tiek novirzīts vietējām iniciatīvām.

2.5.2. Intervija ar Cēsu novada pašvaldību

Cēsu novada jaunā teritorija ietver arī Stalbes un Straupes pagastus, tātad esošai administrācijai sadarbība ar Partnerību nav notikusi un veidojamas jaunas iestrādes, kas jāievēro nākamā perioda stratēģijas izstrādē. Intervija ar Cēsu novada pašvaldības pārstāvi, Attīstības pārvaldes vadītāju Daci Eihenbaumu.

Analītiskā pārskatā iekļauts kopsavilkums, pilns intervijas saturs skatāms 10. pielikumā

ATR rezultātā Cēsu novada Attīstības pārvalde vēl ir noformēšanas stadijā (pārvalde noformēta 2022.gada janvārī, intervija ar pārstāvi 2022.gada februārī), šobrīd tiek plānota pārvalžu lielāka iesaiste LEADER projektu virzībā. Tātad Partnerībai vairāk saskarsme būs tieši ar Pārgaujas apvienības pārvaldi, vienlaikus, nākamā perioda stratēģijas izstrādei būtiska ir norāde, ka Attīstības pārvalde būs atbildīga arī par uzņēmējdarbības vides sekmēšanu. Tātad, lai viestu skaidrību, nepieciešama trīspusēja komunikācija, atbildību sadale, ievērojot kompetences: Pārgaujas pagastu pārvalde – ir atbildīgie par teritoriju labiekārtojumiem, lokāliem pasākumiem; savukārt Cēsu Attīstības pārvalde – ir atbildīga par uzņēmējdarbību un ar to sasaistītiem jautājumiem. Kā jaunums sadarbības veidošanai tiek norādīts: Vides nodaļa, kur partnerībai būtu jāpiedalās, kā arī Tūrisma pārvalde, kas ietver arī kultūrtūrisma jautājumus (Tūrisma pārvalde tiks veidota pēc tūrisma jomas reorganizācijas procesa noslēgšanas).

Ņemot vērā augstāk definēto pieeju, t.i. intervijās iekļauto jautājumu loku, svarīgi šādu sarunu veidot arī pašai Partnerībai vēl pirms nākamā perioda stratēģijas izstrādes, apzinot visu iesaistīto pašvaldību darbības modeli, kompetenču sadalījumu pēc ATR, kā rezultātā ir iespējams veidot jaunas sadarbības, aktualizēt kontaktpersonu sarakstus, izrunāt citus sadarbības jautājumus.

3. Periodā radītā ietekme uzņēmējdarbības vides kontekstā, t.sk. demogrāfijas jautājumi

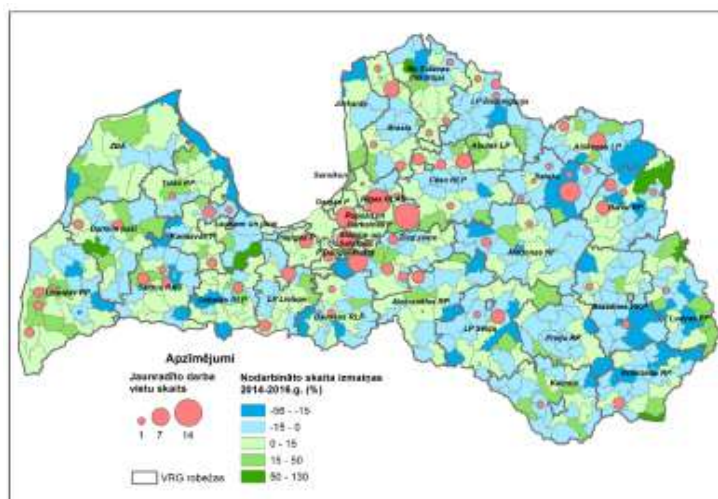
Realizēto UD projektu ietekme teritorijā daļēji jau skatīta 1.4.1. daļā, kur vairāk vērtēts stratēģijas ietvaros realizēto UD projektu ietekmes uz teritoriju faktori un kur ir skatāms kartogrāfisks materiāls, turpmāk pārskata ietvaros skatīta realizēto UD projektu radītā ietekme uzņēmējdarbības vides kontekstā.

LEADER projektu būtība neparedz kopējā izpratnē mērāmus ietekmes mērījumus ārpus jau rezultatīvajos rādītājos ietvertajiem. Līdz ar to, arī vērtējot UD ietekmi vides kontekstā, skatāms tieši PLE un pašu komersantu izaugsme. Ņemot vērā laika limitu, kas skar vērtējamās UD rādītājus (gada pārskati, peļņa - zaudējumi, balance), šī pētījuma ietvaros, iespējams vērtēt tikai PLE un apgrozījuma ietekmi, vērtējot tikai tos komersantus, kas īstenojuši projektus konkrēti mērāmā laikā. Šie rādītāji nosaka arī nodarbināto skaita izmaiņas, ļauj izprast īstenoto projektu pienesumu arī nodarbinātības ziņā. LAP 2014-2020, AREI atskaitē, kas balstās uz vidusposma izvērtējuma periodu 2018.gadā, tiek secināts: “Nodarbināto skaits valstī 2014.-2016. gadā palielinājās par 0,79 %, VRG teritorijās - vidēji par 5,9 tūkstošiem, kas veido pieaugumu 1,98 %. Tomēr teritoriāli ir lielas atšķirības: no -55% Auces un Leimaņu pagastos līdz +130% Susāju pagastā. Kopumā neliels pieaugums vērojams ap Rīgu, bet citās teritorijās nav izteiktu likumsakarību, blakus atrodas teritorijas ar pretējām tendencēm. Valstī šajā periodā samazinājies vidējais darbinieku skaits un pieaudzis pašnodarbināto fizisko personu skaits.

Īstenošanā esošo projektu radītās darba vietas teritoriāli ir izklidētas visā valstī. Atbilstoši pārskatu datiem, tās ir radītas 70 teritoriālajās vienībās (pagastos, pilsētās un novados bez sīkāka teritoriāla dalījuma), kas ir 12 % no visām Latvijā esošajām teritoriālām vienībām. Vairāk par 5 darbavietām ir radītas tikai 7 teritoriālās vienībās, bet mazāk par 2 darbavietām (PLE) – 33 pagastos vai pilsētās. Reģionālā dalījumā visvairāk darbavietu radīts Vidzemē (21) un Pierīgā (20), bet pārējos reģionos ievērojami mazāk: Kurzemē un Zemgalē pa 10, Latgalē – 9. Ar lielāko jaunradīto darba vietu skaitu izceļas Siguldas pilsēta (14) un Krimuldas novads (13)”⁵ (skatīt 23. ilustrāciju).

⁵ Lauku attīstības programma 2014-2020 LEADER/SVVA analīze

Ilustrācija nr. 24 – Nodarbināto skaita izmaiņas 2014-2016. gadā. (%) un jaunradītās darba vietas 19.21.aktivitātē

Avots: Lauku attīstības programma 2014-2020 LEADER/SVVA analīze

Vērtējot datus par 10 īstenotajām projektu kārtām, kopā realizēti 67 UD projekti, no tiem 30 projektus ir realizējuši komersanti ar juridisko formu SIA. Vērtējot saimnieciskās darbības veidu, pēc publiski pieejamās informācijas (Lursoft dati), secināms, ka nav novērojama kādas nozares dominance (skatīt 10. tabulā).

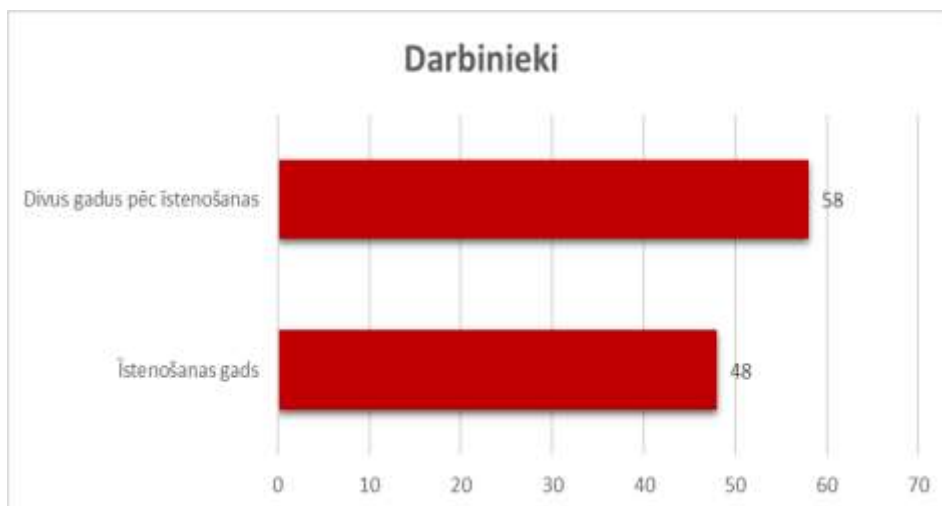
Tabula nr. 9 – Atbalsta radītā ietekme UD projektiem

Projekta realizācijas uzsākšanas gads		Rādītāji projekta realizācijas uzsākšanas gads				Rādītāji pēc diviem gadiem		
Darbības veids	Uzņēmums	Saņemtais atbalsts EUR	Gads	Neto apgrozījums	Darbinieku skaits	Gads	Apgrozījums (Neto)	Darbinieku skaits
Reklāmas aģentūru darbība (73.11)	SIA I & L REKLĀMDRUKA	35000	2018	70 537	3	2020	114 571	4
Citur neklasificēta izglītība (85.59)	SIA Kokļu mežs	9663,19	2018	18 615	1	2020	45 711	3
Gaisa transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings (77.35)	SIA DreamFlyer	34860	2019	51 139	1	2020	105 085	1
Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietās (55.20)	SIA Empagi	4311,68	2020	21 879	1	nav dati	-	-
Cita veida tīrīšanas darbības (81.29) (reāli startējis kā traktoru serviss nav mainīts NACE)	SIA NikanorsN	35000	2021	nav datu	-	-	-	-
Augļu un dārzeņu sulas ražošana (10.32) Kempingu, atpūtas transportlīdzekļu laukumu un apdzīvojamo autopiekabju laukumu darbība (55.30)	SIA Buno	32337,26	2017	700	2	2019	44 248	2
Namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana (16.23)	SIA trej9	3388,4	2021	nav datu	-	-	-	-
Koka taras ražošana (16.24)	SIA Alderi	31405,05	2016	68 690	2	2018	76 789	3
		23805,66	2018	76 789	3	2020	69 805	4
Inženierdarbības un ar tām saistītās tehniskās konsultācijas (71.12)	SIA KROKS R	4952,35	2016	50 504	3	2018	78 556	3
Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi;	SIA SALDO I. M.	3346,12	2016	55 364	4	2018	59 786	4

Projekta realizācijas uzsākšanas gads		Rādītāji projekta realizācijas uzsākšanas gads				Rādītāji pēc diviem gadiem		
konsultēšana nodokļu jautājumos (69.20)		7736,4	2020	61 761	5	2021	nav dati	
Ūdens transportlīdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings (77.34)	SIA Upeslaivas.lv	10761,71	2018	6 883	0	2020	17 348	1
		21879,28	2020	17 348	1	nav dati	-	-
Veterinārie pakalpojumi (75.00)	SIA BŪSI VESELS	14751,15	2018	72 365	3	2020	91 346	4
		4164,94	2019	91 346	4	2021	nav dati	-
Vispārēja ēku tīrīšana (81.21)	SIA Eko Vides Tehnoloģijas	2303,53	2018	3 867	-	2020	9 012	1
Citur neklasificētie specializētie būvdarbi (43.99)	SIA Bruģēšana AZN	3989,86	2018	12 767	2	2020	23 175	2
Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība (41.20)	SIA HRZ	5204,82	2021	nav dati	-	-	-	-
Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība (41.20)	SIA Brasla	32969,03	2017	4 392	5	2019	3 430	5
Citu daudzgadīgo kultūru audzēšana (01.29)	SIA Wenden green SIA	9740,5	2018	12 742	2	2020	35 865	2
Mežizstrāde (02.20)	SIA Ozoliņa Austrumi	35000	2019	51 148	1	2021	nav dati	-
Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana (25.11) Metāla kalšana, presēšana, štancēšana un velmēšana; pulvermetallurģija (25.50)	SIA RC Profils	3575,31	2018	29 685	0	2020	12 306	1
Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana (16.29)	SIA Balansa dēlis	673,04	2020	15 396	2	nav dati	-	-
Dārzeņu audzēšana (01.13)	SIA Ceriņi 1	35000	2021	nav datu	-	-	-	-
Arhitektūras pakalpojumi (71.11)	SIA ARHIGRAY ARHITECTURE	4970,49	2018	20 227	4	2020	15 931	2
Augļu un dārzeņu vairumtirdzniecība (46.31) Cita veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana (10.39) Daudzgadīgo kultūru audzēšana (01.2); Augu pavairošana (01.30)	SIA Dabas auglis	27860,81	2017	88 442	5	2019	69 860	8
		29771	2018	84 110	7	2019	119 021	6
		34934,99	2020	119 021	6	nav dati	-	-
Citur neklasificētu pārējo mašīnu, iekārtu un materiālo līdzekļu iznomāšana un ekspluatācijas līzings (77.39)	SIA Audio	6673,87	2017	22 526	1	2019	65 073	2

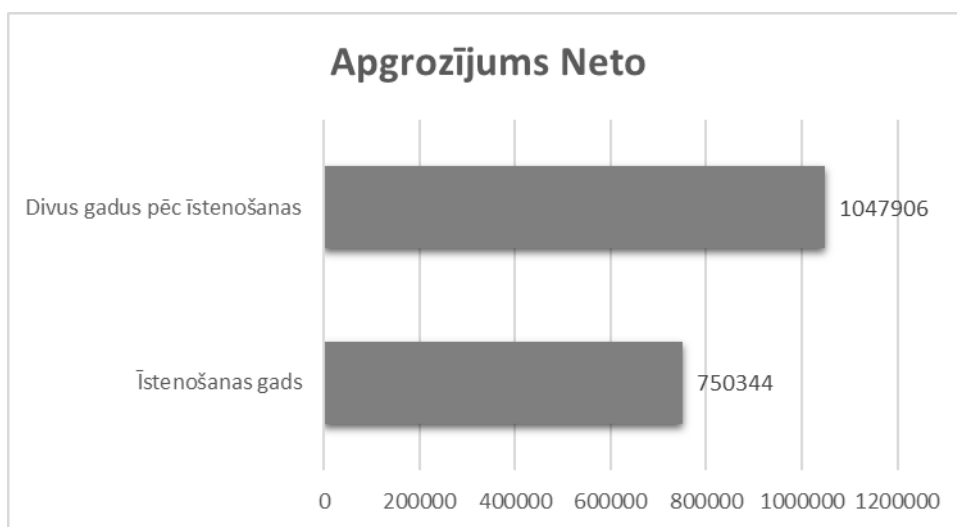
Pētījuma ietvaros realizēto projektu ietekme vērtējama tiem komersantiem, kas realizējuši projektu ne vēlāk kā 2018.gadā, jo tikai šiem komersantiem ir pilnīgi dati (kas ir pieejami 2022.gada sākumā) - divus gadus pēc projekta īstenošanas. 10. Tabulā apkopota informācija par projektu īstenošajiem - komersantiem ar juridisko formu SIA, kopskaitā tādi ir 30. Analizējami dati jeb dati par pilnu saimnieciskās darbības pārskata periodu attiecīgā periodā pieejami 17 komersantiem.

Ilustrācija nr. 25 – Partnerības teritorijā radītās darba vietas, sākotnējie dati

Avots: AC Konsultācijas saskaņā ar Lursoft datiem

Ilustrācija nr. 26 – UD atbalsta ietekme uz apgrozījumu

Avots: AC Konsultācijas saskaņā ar Lursoft datiem

Iepriekš rezultatīvo rādītāju kontekstā vērtēti dati pēc PLE norādēm projektu pieteikumos, tādējādi arī pilnīgi dati par stratēģijas tiešo ietekmi uz nodarbinātības jautājumiem būs vērtējami pēc pilnīgas saistību izpildes no komersantiem. Taču jau šobrīd ir secināms, ka realizētie UD projekti konkrētajiem komersantiem ļāvuši būtiski kāpināt neto apgrozījumu (skat. 10. tabulu), kā arī veicina nodarbinātību teritorijā (skatīt 25. ilustrāciju).

Atsevišķi izceļami arī tādi projekti, kas veicina kvalitatīvu pakalpojumu radīšanu un nodrošināšanu teritorijā, kā labie piemēri: mazā biznesa kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana, kā arī pakalpojumi, kas traktējami kā pievienotā vērtība arī dzīves kvalitātes nodrošināšanai teritorijā, piemēram, fizioterapijas pakalpojumi (plašāk skatīt iepriekš 5. tab).

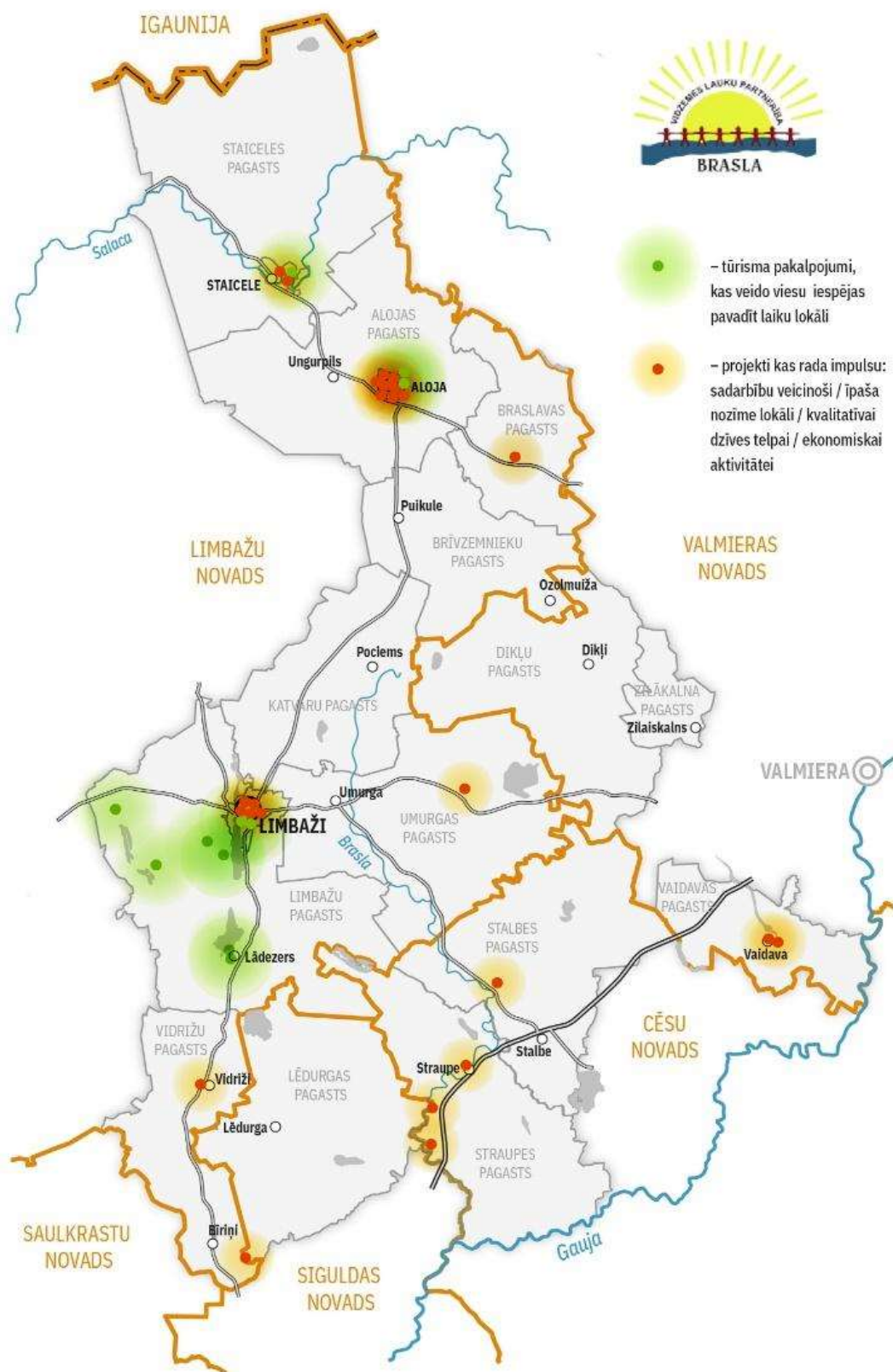
MVU kapacitātes stiprināšanas projekti un projekti, kas ir kā atbalsts ieņēmumu gūšanai, teritorijā nodarbojoties ar saimniecisko darbību, rada ekonomisko impulsu īpaši gadījumos, kad sagādes funkcijas nodrošina vietējie. Tāpat šo ekonomisko impulsu rada arī 3. rīcības īstenotie projekti. 3. rīcībā realizēti projekti tiešā mērā veicina saimnieciskās darbības aktivizēšanas iespējas, veicinot noieta iespējas, tādējādi veicinot arī nodarbinātību lauku teritorijās un

ienākumu paaugstināšanās iespēju. 3. rīcības projekti ir kā pievienotā vērtība visiem produkcijas ražotājiem, tai skaitā amatniekiem.

Svarīgi atzīmēt, ka UD projektus veiksmīgi īstenojušas arī divas BDR, četras Z/s un 16 fiziskas personas, kas tiešā mērā traktējams kā atbalsts ieņēmumu gūšanai teritorijā, nodarbojoties ar saimniecisko darbību, veicinot gan jaunus saimnieciskās darbības virzienus, gan “laužot” sezonalitāti, paplašinot saimnieciskās darbības veidus. Arī šai mērķa auditorijai realizējot UD projektus izdevies diversificēt savus piedāvājumus, piemēram, veidojot atvērtā tipa saimniecības, vai sniedzot līdzīga rakstura pakalpojumus, tādējādi arī veidojot jaunu tūrisma produktus teritorijā (kā labais piemērs).

Gudri un ilgtspējīgi attīstīta tūrisma joma ir kā pievienotā vērtība jebkurai teritorijai, jo katras investīcijas, kas mērķēti veiktas teritorijā, spēj pakāpeniski veidot pieprasījumu pēc saistītiem pakalpojumiem, kas konkrētā laika periodā turpina veicināt pieprasījumu pēc naktsmītnēm un ar to saistīto papildus pieprasījumu, piemēram, jauniem ēdināšanas pakalpojumiem, aktīvās vai cita veida atpūtas iespējām – tas ir kā cikls. Līdzvērtīgi atzīmētajai tūrisma jomas kartei (skatīt 27. ilustrāciju), kas veidota kā “siltuma” karte, radot izpratni par tūrisma jomas projektu ietekmi teritorijā, nākamās stratēģijas ietvarā veicamas atzīmes par potenciāli svarīgajām teritorijām kas, kā jau iepriekš minēts – stimulējams ar īpašu kritēriju izveidi un atbilstoši mērķa grupu iesaisti, piemēram, īpaši veicinot esošo potenciālo komersantu izpratni par uzņēmējdarbības diversifikācijas iespējām vai veicinot jaunu saimnieciskās darbības veicēju aktivizēšanu, kā arī biedrību iesaistes iespējas

Ilustrācija nr. 27 – Tūrisma jomas īstenoto LEADER projektu ietekme

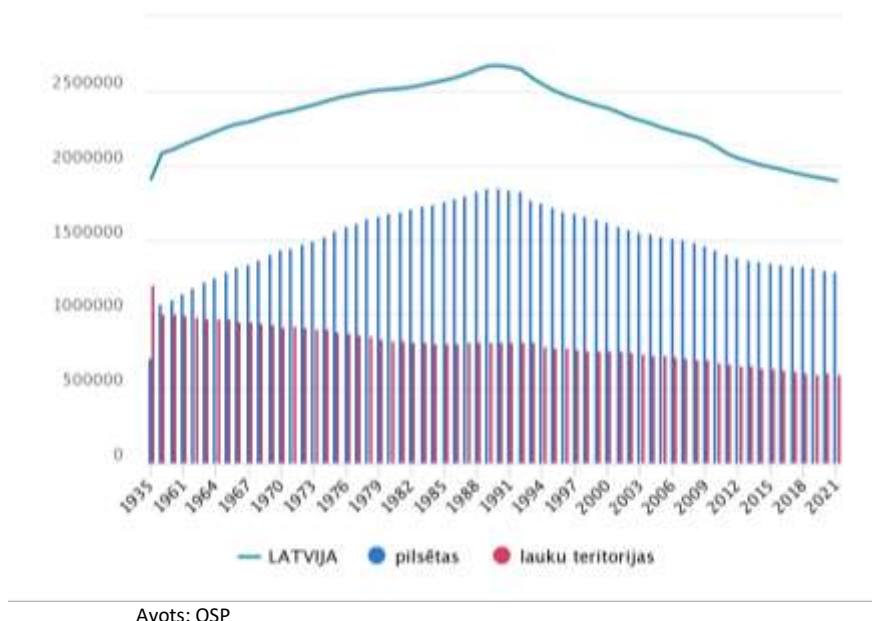
Avots: AC Konsultācijas pēc saturiska projektu I-X kārtu izvērtējuma

3.1. Vai un kā plānošanas periodā īstenotie projekti ir risinājuši demogrāfijas jautājumus un sekmējuši cilvēku atgriešanos vai ienākšanu VRG teritorijā

Ietekmi rada projekti, kas veicina pakalpojumu pieejamību teritorijā, nodrošina darba vietas, iespējas apgūt jaunas prasmes un zināšanas, nodrošina pakalpojumus ar ekonomisko pievienoto vērtību, piemēram, tūrisma pakalpojumi un ar to saistītie pakalpojumi, produkti vai produkta / pakalpojuma virzība tirgū, piemēram, platformas, tirdzniecības vietas, sadarbības. Vienlaikus arī tie projekti, kas nodrošina labākas dzīves kvalitāti arī projekta īstenotājam kā indivīdam un mājsaimniecībai kopumā, pie nosacījuma, ka visu īstenoto UD projektu rezultāts sniedz projektu īstenotājiem īstermiņa vai ilgtermiņā dzīves kvalitātes uzlabošanos - tā ir kā pievienotā vērtība teritorijai arī demogrāfijas jautājumos.

Vienlaikus jāsaprot kopējās tendences (skatīt 28. ilustrāciju), iedzīvotāju skaits kopš deviņdesmito gadu sākuma pakāpeniski samazinās - gan pilsētvidē, gan lauku teritorijās.

Ilustrācija nr. 28 – Iedzīvotāju skaits pilsētās un lauku teritorijās Latvijā

Avots: OSP

Kopumā nākamās stratēģijas ietvarā būtiski saprast rezultatīvo rādītāju prognozes, ciešā mērā nesaistīt ar ārējās vides apstākļiem. Stratēģiskie rādītāji ir vērsti uz konkrēto problēmjautājumu risināšanu un tomēr stratēģijas ietvarā netiek mērīti. Stratēģijas īstenošanas ietvarā iekļaujami rādītāji, kas ietekmējami tikai ar attiecīgo rīcību konkrēto projektu īstenošanu.

4. Ieteikumi un priekšlikumi biedrības turpmākai darbībai un nākošās attīstības stratēģijas sagatavošanai

Analītikā pārskata ietvarā iekļautas tēmas, kas skar stratēģijas īstenošanas jautājumus. To ietvarā gūti vērtīgi secinājumi un izstrādāti ieteikumi. Šīs daļa saturiski ietvers divas daļas: 1) pētījuma ietvarā jau definētos ieteikumus; 2) papildus uzsvāru, metodiku, kas izvērtējama nākamā perioda stratēģijas ietvarā.

4.1. Priekšlikumu kopsavilkums

Prioritātēm, kas tiešā mērā bijušas saskaņotas ar definētajiem mērķiem un pakārtoti tiem definētām rīcībām, ir bijusi arī veiksmīgāka īstenošana. Sekojoši, nākamās stratēģijas izstrādē iekļaujami konkrēti uzdevumi jauniešu piesaistei, inovatīvu risinājumu īstenošanai lauku apvidu problēmu risināšanai, dabas, kultūras u.c. nozīmīgu resursu ilgtspējīgas izmantošanas priekšrocību veicināšanas pasākumiem. Šo uzdevumu izpilde tiešā mērā īstenojama ar pašvaldību un NVO sektora līdzdalību.

Analītiskā pārskata ietvaros secināms, ka definētās rīcības (saskaņā ar SVVA aktualizēto redakciju) ir turpināmas, bet nākotnē iespējama **rīcību virzienu optimizācija** – tas ļautu projektu īstenotājiem, vērtētājiem un uzraudzītājiem vieglāk orientēties projekta pieteikuma veidlapās, stratēģijas ietvarā un vērtēšanas kritērijos. Priekšlikums optimizācijai izvērtēt RV apvienošanu - apvienojot, piemēram, R1 ar R2 un R4 ar R5, vienlaikus integrējot jaunus uzsvārus, kas ir nozīmīgi teritorijas attīstībai. Specifiskus mērķus, līdzīgi kā tas bijis esošās stratēģijas 3.rīcības gadījumā, īstenojot ieviešot **atsevišķu terminu – Specifiskie mērķi, ar citu vērtēšanas sistēmu.**

No iegūtajiem rezultātiem var secināt, ka realizēto projektu rezultāti veicina jaunu pakalpojumu pieprasījumu, kas vērojams arī iekšēji konkrēti viena komersanta komercdarbībā. Tāpat apgalvojums, ka realizētie projekti rada ekonomisko impulsu teritorijā, ir pamatots, vienlaikus tas nozīmē, ka vērtēšanas kritērijos nav vēlams samazināt punktus par atkārtotu pretendenta dalību.

Nākamā perioda stratēģijā integrējami šādi uzsvāri:

Stratēģiskais virsmērķis – teritorijas pievilcība (esošajiem un potenciālajiem iedzīvotājiem); ilgtspēja un neatkarība; optimizācija (sadarbība, viedie ciemi, resursi).

Esošā Stratēģija var būt kā **bāze**, kas papildināma ar **nākotnes perspektīvu: aprites ekonomika.**

Automatizācija, robotizācija, digitalizācija; atjaunojamā enerģija; iedzīvotāju, komersantu un organizāciju (t.sk.Partnerības) **zināšanu kapacitāte, jauda; gudri veidota tūrisma joma** - tūrisma galamērķi un kvalitatīvi pakalpojumi, pagarināta tūrisma sezona. Definēto uzsvāru integrēšana konkrētās rīcībās, vērtēšanas kritērijos un veicamos uzdevumos ietver arī uzdevumus, kas vērsti uz **sadarbības paplašināšanu** un uzlabošanu ar pašvaldībām un to saistītām iestādēm, struktūrām, kā arī citām organizācijām, piemēram, LIAA biznesa inkubatoriem (Siguldas un Valmieras), kaimiņu partnerībām un starptautiski. Ņemot vērā Partnerības teritorijas ģeogrāfisko novietojumu, teritorijas attīstības impulsam izmantojamas arī **starpvalstu sadarbības iespējas**, kas definējamas izstrādes procesā, skaidrojot iesaistīto pušu intereses, saskares punktus, kā arī sadarbības termiņus, kā arī turpināt kopīgu tūrisma maršrutu izveidi. Stratēģijas starptautisko un

starpteritoriālo mērķu izpilde līdz šim ir vērtējama kā daļēji izpildīta. Šie mērķi ir turpināmi arī nākotnē un esošajā vai līdzvērtīgā redakcijā papildināmi ar augstāk definētajiem uzsvāriem, izvērtējot iesaistīto pušu intereses, integrējami arī nākamā perioda stratēģijā.

Lai veicinātu lielāku **biedrību iesaisti**, LEADER projektu īstenošanā nepieciešami arī **jauni instrumenti**, kas nodrošina gan zināšanu, gan finanšu kapacitātes palielināšanu. Ierosināms: Partnerībai veidot dialogu ar pašvaldībām, aicināt izvērtēt labās prakses piemērus citviet Latvijā, piemēram, bijušā Nīcas novada dome (kopš ATR - Dienvidkurzemes novads), kur tika organizēti vietējo iedzīvotāju projektu konkursi, kur īpašs akcents tika vērsts uz meistarklasēm, sagatavojot projekta pieteikumus, un iedrošināšanu startēt ar iegūtajām zināšanām arī citos finanšu līdzekļu piesaistes pasākumos. Katru gadu tika izvērtēti un pielāgoti projekta konkursa kritēriji atbilstoši nepieciešamībām un aktuālajai situācijai, nosakot prioritātes. Izvērtējamās iespējas konkursus savstarpēji sasaistīt, piemēram, atsevišķas projektu kārtas īstenojot sadarbībā jeb sasaistē ar pašvaldību rīkoti projektu konkursiem. Šajās kārtās ar pašvaldību projektu konkursu palīdzību biedrības varētu iegūt līdzfinansējumu LEADER projektu īstenošanai Partnerības darbības teritorijā. Šādu **konkursu sasaiste** veicinātu biedrību iesaisti kopienai svarīgu jautājumu risināšanā.

Vērtējot **Partnerībai pieejamā finansējuma apjomus pret projektu iesniedzēju vajadzībām**, tātad apstiprināto un noraidīto projektu pieteikumus, secināms, ka finanšu kapacitāte projektu iesniedzēju vajadzību īstenošanai, piesaistot publisko finansējumu, pārsniedz iespējas – kas ir indikators, meklēt iespējas, **palielināt Partnerības finanšu kapacitāti**, kas, protams, paredz arī **cilvēkresursu piesaisti**. Vēl pirms stratēģijas izstrādes izvērtējama **VGR teritorijas papaplašināšanās** - apvienojoties ar blakus esošu partnerību /- ām, lēmuma pieņemšanai nepieciešama arī ieguvumu – zaudējumu analīze, par pamatu liekot Partnerības mērķa auditoriju vajadzības, ieguvumus, pārējo pakārtojot.

Izvērtējams kritērijs iekļautais termins “inovatīvs”. Šī kritērija atstāšana būtu izvērtējama, jo pašreizējā redakcijā tas vērtējams kā subjektīvs, mērogojams. Pat, ja konkrētā pagasta teritorijā vai citā mērogā ir īstenots līdzīga rakstura (jau esošs pakalpojums, produkts u.tml.) projekts, katrs gadījums vērtējams individuāli, piemēram, nosakot arī pakalpojuma pieprasījumu vai vērtējot produkta noieta tirgu (vietējam patēriņam, eksportam vai tml.). Ņemot vērā, ka šāda pieeja varētu radīt vēl lielākas neskaidrības vai padziļinātas izpētes veikšanu katrā vērtēšanā, priekšlikums izvērtēt inovācija vai **inovatīvs formulēšanu vai aizstāt ar RIS3**.

Īpaši uzsverama ir tādu iniciatīvu īstenošana, kas nodrošina **iedzīvotājiem nozīmīgu pakalpojumu pieejamību** tuvāk dzīvesvietai, kā piemēru var minēt BDR Staiceles Brīvprātīgo Ugunsdzēsēju Biedrības realizētos projektus. Šādu un līdzīgu projektu atbalstam nākotnē ir liela nozīme. Arī šīs iniciatīvas var būt **kā specifiski definētie mērķi un uzdevumi**, kas pieminēti augstāk, iespējams, nosakot vienkāršotu īstenošanu vai garāku pieteikumu sagatavošanas laiku, kas iedrošinātu biedrības piedalīties iniciatīvu īstenošanā. Vienlaikus jāmaina nākotnē realizējamo projektu sadalījums, nosakot **lielāku lomu un atdevi Partnerības teritorijā tieši BDR realizētajiem SL projektiem, iniciatīvām**, īpaši rūpīgi izvērtējot finansējumu avotu maiņas iespējas tādiem

projektiem kā, piemēram, kapu digitalizācija, kas būtu finansējami no PSV budžeta, priekšroku dodot tādu projektu realizācijai teritorijā, kas uzlabo dzīves kvalitāti.

Vēl pirms tiek definēti uzdevumi nākamā perioda stratēģijas izstrādei, apzināt visu iesaistīto pašvaldību darbības modeli, kompetenču sadalījumu pēc ATR, kā rezultātā ir iespējams veidot jaunas sadarbības, aktualizēt kontaktpersonu sarakstus, izrunāt citus sadarbības jautājumus.

Īpaša pieeja nākotnē meklējama arī **Partnerības atpazīstamības** veidošanai. Partnerības darbību savā teritorijā, neskatoties uz veiksmīgu stratēģijas īstenošanu, nav pamanījusi gandrīz ¼ daļa respondentu. Šāda tendence kopumā norāda uz nepieciešamību vairāk nodrošināt publicitātes pasākumus arī ārpus MK noteikumu robežām un jau praktizētām darbībām. Iespējama labās prakses pārnese, rīkojot mērķētas darbības gan SL, gan iesaistīto UD projektu rezultātu popularizēšanai, piemēram, Liepājas rajona partnerības rīkotais pasākumu cikls - **Projektu atvērto durvju dienas** “Esi lepns par savu novadu”. Atsevišķi uzņēmējdarbības projektiem iespējami arī kopēji katalogi ne vien Partnerības teritorijā, bet sadarbībā arī ar kaimiņu VRG. Šajā gadījumā kā labā prakse pieminama LIAA Biznesa inkubatoru iniciatīva **vienotās svētku kampaņas**, e-vides katalogu izveide u.tml. Pieminētās aktivitātes noteikti veicinātu arī papildu interesi kvalitatīvu projektu īstenošanai teritorijā.

Nākotnes stratēģijā ir būtiski izvērtēt iespēju **individualizēt projektu realizācijas iespējas**. Veidojot atsevišķas projektu kārtas, kas sasaucas ar izstrādes brīdī identificētām vajadzībām konkrētā teritorijas daļā – eksperimentālā režīmā, piedāvāt konkursa kārtas ar garāku – **sešu mēnešu atvērto pieteikumu iesniegšanas laiku**.

Nākotnē **komunikācijai ar mērķa grupām**, komunikācijas uzlabošanai un atgriezeniskās saites nodrošinājumam **ieviešams sistemātiskums**, piemēram – standarta anketa, ko katrs projektu iesniedzējs aizpilda un iesniedz, jau pildot projekta pieteikumu, un kuru pēcāk papildina ar vēl vienu anketu, kas tiek izpildīta pie gala maksājuma pieprasījuma iesniegšanas. Šāda sistēma jau procesā, stratēģijas ieviešanas laikā, ļautu konstatēt nepieciešamos uzlabojumus, novērst kādas kļūdas. Vienlaikus ir svarīgi **sistemātiski vērtēt arī izmantoto saziņas kanālu atdevi** - atbilstoši attiecīgā kanāla esošiem rādītājiem arī lietot atbilstošāko konkrētā mērķa sasniegšanai, tādējādi taupot arī savu resursu un sasniedzot lielāku auditoriju.

Stratēģiski koordinētas informācijas aprīte ir nozīmīga, būtiski veidot komunikāciju atbilstoši un mērķēti konkrētai mērķa grupai, tāpēc jāveido atsevišķas NVO, fizisku personu un uzņēmēju **kontakto datu bāzes**, individualizētu vēstījumu operatīvai novirzīšanai. Iekšējās saziņas stiprināšanai un līdzīgu interešu iniciatīvu apvienošanas nepieciešamībai izveidots vietējo **NVO līderu profilu apkopojums**, kas īstenojams arī sadarbībā ar pašvaldībām. Būtiski uzturēt **aktuālu kontakto bāzi un iegūt jaunus kontaktus**. Jaunu e-pastu ieguve var tikt integrēta gan iedzīvotāju aptaujās, gan dažādu pasākumu norisē. Arī tīmekļa vietnē iespējams integrēt atsevišķu lauku, kur iespējams norādīt savu e-pastu, tādējādi paužot interesi par projektu konkursiem vai cietiem pasākumiem.

Partnerība veiksmīgi īstenojusi pasākumus, pielāgojoties darbam attālinātā režīmā. Tāpat kā citām organizācijām arī Partnerības nākotnes izaicinājums ir salāgot **klātienas pasākumu un attālināta režīma pasākumu norisi**.

Nākamā perioda stratēģijas izstrādē svarīgs uzstādījums ir panākt paša **dokumenta uztveramību**, kā arī **kā darba materiāla pieejamību** partnerībai un mērķa auditorijai.

Fokusa grupas rezultātā iegūtas vērtīgas norādes gan procesu optimizācijas iespējām, gan iespējām, kas kopumā veicinātu **vērtēšanas kritēriju uztveramību** visām pusēm, kā arī **samazinot interpretācijas iespējas**, kas būtiski ietekmē gan vērtēšanas procesus, gan projektu izstrādi. Turpmāk būtiski ievērot šādu principu: aktualizējot Stratēģiju, atbilstoši būtu jāredīgē arī viss dokuments, un saderība ar ārējām veidlapām.

Kopumā vērtēšanas sistēma tiek atdzīta kā efektīva un atbilstoša SVVA stratēģijai, attiecīgi nākamā perioda Stratēģijas ietvarā – **pirms tiek atvērta pirmā kārta, katrā rīcībā veikt** līdzīga formāta fokusa darba grupu ar **attiecīgās daļas kritēriju izvērtējamu**. Paredzēt iespēju būt **elastīgākiem** ar kritēriju pielāgošanu, kā arī, lai laikus novērstu neprecizitātes, ieviestu uzlabojumus, ieteicams turpmāk pēc katras vērtēšanas visi vērtēšanas komisijas locekļiem veidot atsevišķu vērtēšanas komisijas noslēguma sēdi, kuras laikā arī tiktu atzīmēti nepieciešamie uzlabojumi, novērstas kļūdas, attiecīgi redīgēta jeb aktualizēta Stratēģija.

Galvenie iemesli sadarbību pārtraukšanai ir risināmi, proaktīvi īstenojot aktivitātes, kas veicina izstrādes procesu izpratni - meistarklasēs skaidrojot gan finanšu ieguves riskus, būvniecības procesu uzsākšanas šķēršļus, tai skaitā nepieciešamo laika patēriņu.

Sarp definētām vērtībām (skatīt 9.tabulu) respondenti visaugstāk vērtē informācijas apmaiņu. Tāpat komunikācija un kanāli, ko Partnerība līdz šim lieto informācijas apmaiņai ar mērķa grupu, ir efektīvi, vienlaikus piedāvātās vērtības - informācija Facebook un mājaslapā par aktuālo; publicitātes pasākumi pēc projekta realizācijas - aptaujā iegūst zemāko novērtējumu. Šie rādītāji uzsver nepieciešamību izprast savas mērķa grupas paradumus un vajadzības, lai turpmāk **efektivizētu saziņas kanālus**, piedāvājot atbilstošu saturu katrā no tiem.

Klient-orientēti ieteikumi Partnerības darbības, sistēmu uzlabojumiem:

Mentorings - vairāk konsultācijas un atbalsts projektu sagatavošanā:

- Konsultants, kas pieejams atvērtās kārtas laikā kā atbalsts, sagatavojot pieteikumus;
- Meistarklases - papildus ierastai kārtībai veidotas meistarklases - pirmā meistarklase, kad kārta ir atvērta, tās laikā var apspriest savu ideju un saprast idejas atbilstību Rīcībai, saņemt atbalstu ar skaidrojumiem, kādi dokumenti ir nepieciešami u.c.. Otrā meistarklase - saturiski izvērtējot, pieskaroties punktiem, kas pretendētājam ir neskaidri (šī nav vērtēšana - bet meistarklase, kuras laikā caur jautājumu atbilžu sēriju visi klātesošie gūst papildus ieskatu, ko vēl var uzlabot).

Savlaicīga informācija par plānotām projektu konkursu norisēm

- **Sistemātiskums** – ieviesta vienota sistēma projektu iesniegšanā, piemēram, definēts projektu pieņemšanas laiks divas līdz trīs reizes gadā. Katra gada janvārī izsludināt konkrētus laikus un rīcības, kas konkrētajā gadā tiks atbalstītas (labā prakse LFAF, VKKF).

Vērtēšanas sistēmas uzlabojumi

- **Uzlabot vērtēšanas kritērijus**, tos formulēt, ievērojot principu – ir viegli uztverami, nav interpretējami (vairāk skatīt fokusu grupas darba rezultātus, secinājumus un ieteikumus).
- Nodrošināt **projektu** konkursu **vērtēšanas caurspīdību**, projektu vērtēšanā piesaistot maksimāli neitrālu vērtētāju, ieteicams par vērtētājiem noteikt personas, kas nav saistītas ar Partnerības darbības teritoriju, bet vienlaikus izprot VRG būtību un pārzina pašvaldību darba specifiku, nevalstiskā sektora būtību un lomu, kā arī orientējas uzņēmējdarbības jautājumos.

Informācija un informatīvais atbalsts

- Izveidot sistēmu, ikgadēju plānu – sistemātiski atgādinot darbības teritorijas mērķa grupām par iespējām ne vien Partnerības, bet teritorijā esošām alternatīvām. Ieteicams organizēt ikgadējas informācijas dienas sadarbībā ar ALTUM, LIAA, pašvaldībām stāstīt par pieejamo atbalstu iniciatīvu īstenošanai.

Līdzīgi kā SL projektu labām praksēm, tāpat arī uzņēmējdarbības labām praksēm, piemēram, projektiem, kas veicina kvalitatīvu pakalpojumu radīšanu un nodrošināšanu teritorijā, kā labie piemēri minami: mazā biznesa kapacitātes stiprināšana, ekonomiskās aktivitātes palielināšana, kā arī pakalpojumi, kas traktējami kā pievienotā vērtība arī dzīves kvalitātes nodrošināšanai teritorijā, piemēram, fizioterapijas pakalpojumi, piemērojami veicinoši ieviešanas pasākumi.

Līdzvērtīgi atzīmētajai tūrisma jomas kartei (skatīt 27. ilustrāciju), kas veidota kā “siltuma” karte, radot izpratni par tūrisma jomas projektu ietekmi teritorijā, nākamās stratēģijas izstrādes ietvarā veicamas atzīmes par **potenciāli svarīgajām teritorijām**, par “baltajiem laukumiem”, vietām kur ir potenciāls kvalitatīvu tūrisma gala mērķu un pakalpojumu radīšanai. Lai veicinātu šo pasākumu īstenošanu, tas ir stimulējams ar īpašu kritēriju izveidi un atbilstošu mērķa grupu iesaisti, piemēram, īpaši veicinot esošo potenciālo komersantu izpratni par uzņēmējdarbības diversifikācijas iespējām vai veicinot jaunu saimnieciskās darbības veicēju aktivizēšanu, kā arī biedrību iesaistes iespējas

Kopumā nākamās stratēģijas ietvarā būtiski saprast rezultatīvo rādītāju prognozes ciešā mērā nesaistīt ar ārējās vides apstākļiem, tātad stratēģiskie rādītāji ir vērsti uz konkrēto problēmjaudājumu risināšanu, un tomēr - stratēģijas ietvarā netiek mērīti. **Stratēģijas īstenošanas ietvarā iekļaujami rādītāji, kas ietekmējami tikai ar attiecīgo rīcību konkrēto projektu īstenošanu.**

4.2. Papildus integrējamā metodika

Politiku īstenošanai lauku teritorijās ir dažādi izaicinājumi. Pirmkārt, mazais iedzīvotāju blīvums, kā arī arvien sarūkošais iedzīvotāju skaits, attālums, kas lauku teritorijas iedzīvotājiem apgrūtina pakalpojumu pieejamību. Pakalpojumu ieviešanas un uzturēšanas izmaksas laukos var būt lielākas nekā pilsētās, kas veido augstākas pakalpojuma izmaksas uz vienu iedzīvotāju, līdz ar to lauku teritorijās ir nepieciešami citādi pakalpojumu nodrošināšanas modeļi. Vienlaikus arī ierobežotie pašvaldību finanšu resursi pret definēto vajadzību apjomu nosaka nepieciešamību meklēt jaunus instrumentus lauku teritorijas un pilsētvides vajadzību salāgošanai, politikas īstenošanai.

Ilustrācija nr. 29 – Lauku filtra cikls

Avots: Lauku forums

Tiek uzsvērts, ka Lauku filtrs nav zelta risinājums vai jauna politika, bet gan papildu metodika/instruments, kas ļauj politikas plānošanas un īstenošanas procesā labāk ņemt vērā lauku teritoriju realitāti. Veiksmīga citu valstu pieredze ir pamats šādas metodes ieviešanai arī Latvijā, jo tas ļautu labāk pielāgot ar lauku telpu tiešā veidā saistīto politiku un investīciju ieguldījumus, no kuriem tikai daļa ir ietverta Lauku attīstības programmā, bet liela daļa – Reģionālajā attīstībā. Tāpat ļoti nozīmīgi ir jautājumi, kas atrodas Izglītības un zinātnes ministrijas, Ekonomiskā ministrijas, Satiksmes ministrijas un citu nozaru ministriju pārraudzībā.

Lai arī Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021. – 2027. gadam viens no stratēģiskajiem mērķiem ir reģionālā attīstība, ir jāsaprot, ka Lauku teritorija, īpaši mazāk apdzīvotās teritorijas, nav prioritāte. Arī investīciju piesaistes, gan ES fondu, gan privātā sektora (ja vien tam nav īpaši nosacījumi, pievilcīga teritorija, atbilstoša infrastruktūra, ģeogrāfiskā novietojuma u.tml. priekšrocības) iespējas mazāk apdzīvotām teritorijām ir zemākas kā pilsētās un to funkcionālajās teritorijās. Šie, kā arī ATR ietekmē veidotā pārvaldes sistēma, kas paredz pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī ieguldījumus koncentrēt attīstības centros - tādējādi tiek plānots, ka centros tiks nodrošinātas darba vietas un kvalitatīvi pakalpojumi iedzīvotājiem gan attiecīgajā

pilsētā, gan tai piegulošajā lauku teritorijā, kas savukārt nosaka Partnerībām virkni izaicinājumu un fokusu - kā panākt VRG vajadzību integrēšanu un izpildi nākamās stratēģijas ietvarā. Lauku filtrs palīdz identificēt un veidot taisnīgu pieeju, kur politikas ieguldījums ļauj taisnīgā apjomā reaģēt uz visu – gan pilsētas, gan lauku iedzīvotāju vajadzībām.

Izvērtējot nākotnes perspektīvas, ir svarīgi balstīties ne vien uz VRG vajadzībām, bet arī ZM redzējumu, piemēram, “Lauku telpas” tematiskās darba grupas sanāksmju rezultātiem, īpašu uzmanību pievēršot plānotajām iniciatīvām, piemēram, pārtikas īso piegāžu ķēžu darbības veicināšana, t.sk. zaļo publisko iepirkumu nodrošināšanai.

Tabula nr. 10 – Darba materiāls - iniciatīva Pārtikas īsās piegādes ķēdes

Kopprojekta atbalsta pretendenti		Atbalsta intensitāte	Viena projekta maksimālā attiecināmo izmaksu summa	
Vietējās rīcības grupas (t.sk. vairāku VRG kopdarbība), kurām apstiprināts stratēģiskais projekts	Pašvaldības (t.sk. vairāku pašvaldību kopdarbība)	90%;	līdz 1 000 000	
	Uzņēmēji (lauksaimniecības produktu ražotāji, pārstrādātāji, kooperatīvās sabiedrības)	40% (nav ZPI piegādātājs) 70% (pārtikas piegādātāji ZPI)		līdz 200 000 EUR
- Ražošanas, uzglabāšanas vietas izveide (infrastruktūra, pamatlīdzekļi, programmnodrošinājums, darbības izmaksas). - Loģistikas nodrošināšana (transportlīdzekļu iegāde). - VRG īstenoti koordinēšanas un veicināšanas pasākumi		Pašvaldības <u>kopprojekts</u> ar uzņēmēju (lauku teritorijā) - pašvaldības īpašumā vai valdījumā esošas infrastruktūras izveidei, pamatlīdzekļu iegādei, programmnodrošinājums. Uzņēmējdarbības attīstības projekts (piem., ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs)		
Īsās piegādes ķēdes – investīcijas uzņēmējiem ZPI prasību izpildei un ieviešanai, digitālās tirdzniecības platformas		<u>Tirdzniecības vietu</u> , t.sk. digitālās tirdzniecības platformas, izveide Mārketinga aktivitātes		

Avots: ZM Kopējās lauksaimniecības politikas nākotne: Tematiskā darba grupa: Lauku telpa 4.sanāksmes darba materiāli

Ņemot vērā iespējamās partnerības un tuvāka apkārtnē esošo VRG teritoriju pārdales attīstības scenārijus, partnerības uzdevums vēl pirms nākamās stratēģijas izstrādes ir pieņemt lēmumu par turpmāko darbības teritoriju. Analītiskā pārskatā iekļautie un citi iespējamie uzstādījumi ņemami vērā, uzsākot nākamā perioda stratēģijas izstrādi, kas, kā iepriekš, izstrādājama atbilstoši esošās VRG teritorijas vai perspektīvā paplašinātās teritorijas iedzīvotāju vajadzībām un kopienu iniciatīvām, kas salāgotas arī ar citu atbalstu sniedzēju organizāciju ietekmi, nedublējot, bet papildinot - sniedzot komersantiem un iedzīvotājiem plašākas iespējas.

5. PIELIKUMI

1. pielikums Projektu pieteikumu pieejamais finansējums pret pieprasījumu

Tabula nr. 11 – Vidzemes lauku partnerības „Brasla” izsludinātās LEADER projektu konkursa kārtas 2016. – 2021.g.

Kārta	Projektu pieteikumu iesniegšanas termiņš	Pieejamais finansējums, EUR		Pieprasījums iesniegto projektu skaits, finanšu apjoms		Apstiprināto, realizēto projektu skaits, finanšu apjoms		% (pieprasījums pēc iesniegto projektu skaita)	Pieteikumi uz vienu vietu
				Finanšu apjoms	Skaits	Finanšu apjoms	Skaits		
I kārta	15.04. līdz 16.05.2016.	<u>UD projekti</u>	<u>593243,25</u>	<u>847303,12</u>	<u>35</u>	<u>112246,90</u>	<u>6</u>	<u>143</u>	<u>5,83</u>
		<u>1.Rīcība</u>	296621,63	757673,92	31	112246,90	6	255	5,17
		<u>2.Rīcība</u>	197747,75	75629,20	3	0	0	38	-
		<u>3.Rīcība</u>	98873,87	14000,00	1	0	0	14	-
		<u>SL projekti</u>	<u>395495,50</u>	<u>578374,82</u>	<u>45</u>	<u>372193,14</u>	<u>31</u>	<u>146</u>	<u>1,45</u>
		<u>4.Rīcība</u>	148310,81	237995,63	16	131278,51	9	160	1,78
II kārta	13.02. līdz 13.03.2017.	<u>5.Rīcība</u>	247184,69	340379,19	29	240914,63	22	138	1,32
		<u>SL projekti</u>	<u>103807,07</u>	<u>325638,01</u>	<u>29</u>	<u>93803,48</u>	<u>8</u>	<u>314</u>	<u>3,63</u>
		<u>4.Rīcība</u>	25951,77	117916,37	9	15948,18	2	454	4,50
III kārta	10.03. līdz 10.04.2017.	<u>5.Rīcība</u>	77855,30	207721,64	20	77855,30	6	267	3,33
		<u>UD projekti</u>	<u>510529,37</u>	<u>437810,13</u>	<u>25</u>	<u>116512,00</u>	<u>7</u>	<u>86</u>	<u>3,57</u>
		<u>1.Rīcība</u>	153750,84	330386,65	18	52605,41	3	215	6,00
		<u>2.Rīcība</u>	247185,69	107423,48	7	63906,59	4	43	1,75
IV kārta	18.12.2017. līdz 18.01.2018.	<u>3.Rīcība</u>	109592,84	0	0	0	0	0	-
		<u>UD projekti</u>	<u>416325,29</u>	<u>404738,26</u>	<u>24</u>	<u>289029,95</u>	<u>16</u>	<u>97</u>	<u>1,50</u>
		<u>1.Rīcība</u>	208162,64	289745,77	17	197424,81	11	139	1,55
		<u>2.Rīcība</u>	166530,12	75928,91	4	67974,55	3	46	1,33
V kārta	25.05. līdz 25.06.2018.	<u>3.Rīcība</u>	41632,53	39063,58	3	23630,59	2	94	1,50
		<u>UD projekti</u>	<u>81396,31</u>	<u>84060,20</u>	<u>8</u>	<u>74319,51</u>	<u>7</u>	<u>103</u>	<u>1,14</u>
VI kārta	05.03. līdz 05.04.2019.	<u>1.Rīcība</u>	81396,31	84060,20	8	74319,51	7	103	1,14
		<u>UD projekti</u>	<u>482604,76</u>	<u>587553,42</u>	<u>29</u>	<u>187535,77</u>	<u>12</u>	<u>122</u>	<u>2,42</u>
		<u>1.Rīcība</u>	265432,62	478385,52	21	118549,10	6	180	3,50
		<u>2.Rīcība</u>	144781,43	89866,10	6	49720,06	4	62	1,50
VII kārta	25.03. līdz 25.04.2019.	<u>3.Rīcība</u>	72390,71	19301,80	2	19266,61	2	27	1,00
		<u>SL projekti</u>	<u>287434,90</u>	<u>359762,74</u>	<u>22</u>	<u>207088,37</u>	<u>13</u>	<u>125</u>	<u>1,69</u>
		<u>4.Rīcība</u>	114973,96	154404,59	9	93306,71	6	134	1,50
VIII kārta	20.12.2019. līdz 20.01.2020.	<u>5.Rīcība</u>	172460,94	205358,15	13	113781,66	7	119	1,86
		<u>UD projekti</u>	<u>278515,25</u>	<u>432804,01</u>	<u>25</u>	<u>132593,53</u>	<u>10</u>	<u>155</u>	<u>2,50</u>
		<u>1.Rīcība</u>	194960,67	320455,80	19	90457,30	8	164	2,38
IX kārta	02.11. līdz 02.12.2020.	<u>2.Rīcība</u>	83554,58	112348,21	6	42136,23	2	134	3,00
		<u>SL projekti</u>	<u>81246,53</u>	<u>124313,31</u>	<u>20</u>	<u>58296,41</u>	<u>8</u>	<u>153</u>	<u>2,50</u>
X kārta	18.12.2020. līdz 18.01.2021.	<u>5.Rīcība</u>	81246,53	124313,31	20	58296,41	8	153	2,50
		<u>UD projekti</u>	<u>266685,38</u>	<u>723203,97</u>	<u>34</u>	<u>130364,26</u>	<u>9</u>	<u>271</u>	<u>3,78</u>
		<u>1.Rīcība</u>	200014,03	555711,65	27	91908,36	7	278	3,86
Kopā/vidēji:		<u>2.Rīcība</u>	66671,35	167492,32	7	38455,90	2	251	3,50
			3416037,08	4905561,99	296	1773983,32	127	144	2,33

2. pielikums Respondentu atbildes (citāti) izaicinājumi

Lūdzu, pastāstiet, kādi bija lielākie izaicinājumi projekta sagatavošanas/īstenošanas laikā?
Sagatavošanās darbi, iesniedzot dokumentus. Labi, ka ir konsultanti. Īstenošanas laikā problēmas ar sadarbības partneriem.
Iesnieguma sagatavošana, specifikāciju un provizorisko iepirkuma procedūru sagatavošana neskaidros/ mainīgos, ārējos apstākļos (Covid ierobežojumi un neskaidrība, kā un vai varēs realizēt projektu). Atsevišķu pozīciju pieteikuma veidlapā (ja nemaldos 4.1.punkts zem izvēles) atrašana un attiecināšana un manis iesniegto projektu. Valodas un terminoloģijas neviennozīmīgs un pārprotams lietojums LAD pieteikuma sistēmā, kas rada šaubas par korektu to izpratni.
Apgrozāmo līdzekļu piesaistīšana un uzņēmuma darbības nodrošināšana projekta realizācijas laikā. Cenu piedāvājumu un tehnisko specifikāciju salīdzināšana un cīņa ar piedāvājumu iesniedzējiem par katru punktu un komatu piedāvājumus. C sadaļa 5 gadu periodam, pietiku ar 2 gadiem, jo 5 gadi ir zīlēšana kafijas biezumos.
Iesnieguma sagatavošana, kad pirmo reizi sniedz.
Realizācijas laiks.
Darbs ar LAD.
Iesnieguma sagatavošana.
Dokumentu sagatavošana, iesniedzamo dokumentu sagatavošana atbilstoši LAD prasībām.
Iesnieguma sagatavošana, LAD prasības, LAD sīkumainība.
COVID ietekme.
Vislielākie izaicinājumi bija saistīti ar COVID pandēmijas ierobežojumiem, kas atstāja iespaidu uz loģistiku un pārvadāšanu. Tādejādi sarežģījot projekta realizāciju noteiktā laika posmā.
Projekta īstenošanas uzraudzība, sevišķi laikā, kad fiktīvā pandēmija izslēdz tūrisma iespējas.
Precīzas informācijas trūkums par to, kā ir jāiesniedz projekti un kādi dokumenti ir jāpievieno.
Iesnieguma sagatavošana.
Projekta īstenošanas laikā - sadarbība ar Apvienoto būvvaldi Cēsīs. Otrajā vietā - sadarbība ar būvniecības uzņēmumu, kurš bija uzvarējis cenu aptaujā ar lētāko piedāvājumu.
Nākotnes paredzēšana finanšu plūsmai un dokumentu sastāde.
Ja projekta ideja jau iepriekš izlolota, meklētas iespējas tās īstenošanai, tad grūtības nesagādā ne projekta rakstīšana, ne pievienojamo dokumentu sagādāšana un pievienošana, kā tas bijis visu - arī neatbalstīto projektu gadījumā.
Budžetu sagatavošana un precizitātes prasības, kas neatstāja nekādu iespēju, ka realizējot projektu kaut kas varētu kaut cik izmainīties. Reālajā pasaulē un uzņēmējdarbībā ir gandrīz neiespējami precīzi prognozēt visus projekta elementus un izmaksas.
Tas, ka ir jāpilda cenu aptaujas veidlapas, un tieši tāda pati informācija jāievieno projekta iesniegumā. Tas ir laikietilpīgi, nevajadzīgi un kaitinoši. Tas, ka jāveic ir cenu aptauja, jo, manuprāt, uzņēmējs jau nevēlas tērēt līdzekļus nevajadzīgi dārgu iekārtu iegādē. Bieži vien izvēlēto nav iespējams salīdzināt, jo tieši tāda pati specifikācija citam ražotājam nemaz nav.
Projekta sagatavošana atbilstoši noteikumiem.
Iesnieguma sagatavošanā saskārāties ar problēmām, kas saistītas ar mūsu atšķirīgo biznesa modeli no ierastā, kāds parasti startē šajā konkursā. Bet liels paldies par aktīvo komunikāciju un beigās veiksmīgo rezultātu.
Iesnieguma kritēriju izpilde.
Iesnieguma sagatavošana.
Izprast ko, kur jāraksta.
Realizācijas fāze, kārtojot dokumentus.
Iesnieguma sagatavošana.
Es tiku tikai līdz sagatavošanai, tāpēc nav plašāks viedoklis.
Realizācijas laiks.
Ļoti augsts birokrātiskais slogs realizācijas laikā (dēļ tā, ka būvprojekts un daudz pozīcijas un etapi).

Iesnieguma sagatavošana.
Finanšu sadaļa, jo vienkārši neesmu ciparu cilvēks.
Jārēķinās, ka viss ko jaunu uzsāc ir ļoti riskants, un neizdošanās ir tik pat reāla kā izdošanās. Risks un tā radītā spriedze ir visu projekta uzraudzības laiku.
Nebija skaidrs kurā brīdī ir jābūt Vides dienesta izziņai.
Prasīto dokumentu sagatavošana un izmaksas, kuras rodas, lai to izdarītu, bet nav zināms, vai projekts tiks apstiprināts.
Iesnieguma sagatavošana.
Iesnieguma sagatavošana.
Aktīvā fāze.
Nepieciešamo dokumentu sagatavošana.
Cenu salīdzināšana tirgū.
Aizpildīšana EPS.
Laika trūkums, varēja būt garāks laiks, lai varētu īstenot projektu.
Nodrošināt rezultātos rādītājus pēc tam.
Būvniecības ieceres īstenošana – milzīgā birokrātijā!
Aktīvā fāze.
Iesniedzamo dokumentu izprašana.
Aktīvā fāze.
Projekta sagatavošanā - kvalitatīvu cenas izpēti dokumentu sagatavošana. Īstenošanā - dažādu aktivitāšu īstenošanas termiņu kavējošu faktoru pārvarēšana.
Covid apstākļi iepirkumu izpildei.
Iesnieguma sagatavošana.
Aktīvā fāze, jo saistījās ar būvprojekta sagatavošanu, būvniecību.
Pašvērtējuma apraksts, ar ko grūti tiek galā jaunās organizācijas.
Iesnieguma sagatavošana (tai skaitā nepieciešamie priekšdarbi).

3. pielikums Respondentu atbildes Partnerības vērtējums

Projektu iesniedzēju aptaujas anketas jautājumi			
Jūsu sagatavotais projekts tika...:	Lūdzu, atzīmējiet 3 vērtības, kuras vērtējat visaugstāk sadarbībā ar Partnerību!	Kā Jūs kopumā vērtējat biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” darbību?	Kādi uzlabojumi Partnerības darbībā, Jūsaprāt, būtu jāievieš?
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	3	-
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	4	Vairāk konsultāciju un atbalstu projektu sagatavošanā.
Apstiprināts, bet tika pārtraukta sadarbība	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā.	2	Godīgums projektu izvērtēšanā. Kompetentus ekspertus uzņēmējdarbības projektiem. Izskaut aroganci komunikācijā. Padarīt caurspīdīgu lēmumu pieņemšanas procesu.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Diennakts dežurējošais konsultatīvais tālrunis projektu iesniegšanas laikā.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	5	Vairāk personalizētu piedāvājumu par iespējamiem konkursiem.
Apstiprināts, bet tika pārtraukta sadarbība	1) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 2) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Paredzēt lielākas attiecināmās izmaksas vienam projektam, īpaši būvniecībā.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties, mērķu izvirzīšanā; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	5	Biežāk pieredzes apmaiņas braucienus.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu, 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties, mērķu izvirzīšanā, 3) Godīgu konkursu norisi.	5	-
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	5	Manuprāt, partnerības "Brasla" komanda ir ļoti atvērta komanda.
Apstiprināts un realizēts	1) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	Viss labi.
Apstiprināts, šobrīd tiek realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas.	4	Neskaidri vērtēšanas kritēriji, trūkst apraksts, kas ar konkrēto kritēriju domāts. Vērtēšanas procesa necaurspīdīgums. Paši vērtētāji raksta projektus citiem, kā rezultātā nodrošinot netiešu lobiju. Līdz ar to "visiem jau zināms, ka tāpat finansējumu dabūs "savējie"" un nemaz nepiedalās konkursā. Jebkuras

Projektu iesniedzēju aptaujas anketas jautājumi			
Jūsu sagatavotais projekts tika...:	Lūdzu, atzīmējiet 3 vērtības, kuras vērtējat visaugstāk sadarbībā ar Partnerību!	Kā Jūs kopumā vērtējat biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” darbību?	Kādi uzlabojumi Partnerības darbībā, Jūsaprāt, būtu jāievieš?
			šādas aizdomas būtu jāizskauž pirmkārt.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	5	Nevaru iedomāties, jo vērtēju atzinīgi.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Nav nepieciešami.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	1	Nodrošināt konsultantus, kas spēj uzrakstīt projektu. Nav pieejami konsultanti vai to loks netiek paplašināts ar nolūku. Izvērtējumi nav caurspīdīgi. Vērtējumi par vienu jautājumu atšķiras no <i>max</i> līdz <i>min</i> , kas liecina par neobjektivitāti un interešu konfliktu. Visi rezultāti ir anonīmi. Palielinot caurspīdīgumu norisē, tiks noņemts korumpētības un interešu konflikta problēma. Punktu došana nav izsvērtā - par ideju un inovāciju ir tikpat daudz punktu, cik par publicitāti, kas ir ļoti mazsvarīgs pasākums.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	Nevaru pateikt.
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Godīgu konkursu norisi	5	Vajadzētu palielināt partnerības nozīmību vietējās teritorijas attīstībā - varbūt tā varētu kļūt par attīstības aģentūru, kas administrē dažādus projektu konkursus, sniedz pastāvīgas konsultācijas uzņēmējiem
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas.	3	Palīdzība projektu sagatavošanai un rakstīšanai.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Godīgu konkursu norisi.	3	Izvēlēties kvalitatīvākus projektu vērtētājus, kuri prot saskatīt projekta nozīmīgumu.
Apstiprināts, šobrīd tiek realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Esmu ļoti apmierināta.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Ir laba darbība.
Netika apstiprināts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Godīgu konkursu norisi.	3	Lielāks atbalsts.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	4	Grūti teikt.

Projektu iesniedzēju aptaujas anketas jautājumi			
Jūsu sagatavotais projekts tika...:	Lūdzu, atzīmējiet 3 vērtības, kuras vērtējat visaugstāk sadarbībā ar Partnerību!	Kā Jūs kopumā vērtējat biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” darbību?	Kādi uzlabojumi Partnerības darbībā, Jūsaprāt, būtu jāievieš?
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	5	Plašāk skaidrot par projektu neatbalstīšanu.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas.	4	Piesaistīt profesionālus projekta rakstītājus.
Apstiprināts, bet tika pārtraukta sadarbība	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	5	-
Apstiprināts, bet tika pārtraukta sadarbība	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā.	5	Partnerība strādā labi, pati esmu valdē.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Viss ir labi.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	Nesanāca pārāk sadarboties, lai varētu objektīvi izvērtēt.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas.	5	Biedrība darbojas ļoti labi.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Laicīgāk uzzināt par iespējām, lai ir vairāk laiks sagatavot pieteikumu.
Apstiprināts, bet tika pārtraukta sadarbība	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Viss apmierina.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā.	5	-
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā	4	Tiešāka informācijas iznešana sabiedrībai.
Apstiprināts, šobrīd tiek realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	Vairāk pasākumus sabiedrībai, informatīvos seminārus.

Projektu iesniedzēju aptaujas anketas jautājumi			
Jūsu sagatavotais projekts tika...:	Lūdzu, atzīmējiet 3 vērtības, kuras vērtējat visaugstāk sadarbībā ar Partnerību!	Kā Jūs kopumā vērtējat biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” darbību?	Kādi uzlabojumi Partnerības darbībā, Jūsaprāt, būtu jāievieš?
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	4	Noraidot projektu, vēlētos skaidrāku pamatojumu, kas bija ne tā izdarīts un ko varētu precizēt.
Netika apstiprināts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	-
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Viss ir labi.
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Tā turpināt, paldies Jums!
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties, mērķu izvirzīšanā.	4	Viss kārtībā.
Netika apstiprināts	1) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 2) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Vairāk individuāli palīdzību.
Apstiprināts, šobrīd tiek realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Nav ieteikumu.
Apstiprināts, šobrīd tiek realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	-
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	T	Mentoringa iespējas jaunažiem uzņēmējiem.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	-
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Vairāk semināru.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo	2	Eksporta veicināšana, jauno ideju atbalstīšana.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas	5	Vairāk projektu.

Projektu iesniedzēju aptaujas anketas jautājumi			
Jūsu sagatavotais projekts tika...:	Lūdzu, atzīmējiet 3 vērtības, kuras vērtējat visaugstāk sadarbībā ar Partnerību!	Kā Jūs kopumā vērtējat biedrības Vidzemes lauku partnerība “Brasla” darbību?	Kādi uzlabojumi Partnerības darbībā, Jūsaprāt, būtu jāievieš?
	procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.		
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Godīgu konkursu norisi.	4	Savlaicīga informācija publiskajā telpā par plānotajiem projektu konkursiem, jo parasti pieejamais 1-2 mēneši projekta sagatavošanai ir par maz.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	3	Vietējai situācijai atbilstošu stratēģiju.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā.	5	Lielāku finansējumu, lai var atbalstīt vairāk idejas.
Netika apstiprināts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Publicitātes pasākumus pēc projekta realizācijas; 3) Informāciju Facebook un mājaslapā par aktuālo.	5	-
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atvērtību, iespēju pašiem noteikt vajadzības, līdzdarboties mērķu izvirzīšanā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	Lielākas iespējas pašiem noteikt vajadzības. Partnerībai jāklūst par mazās uzņēmējdarbības un NVO atbalsta vietu.
Apstiprināts un realizēts	1) Informācijas apmaiņu; 2) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 3) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā.	5	Uzlabojumi ir jāievieš LAD darbībā, samazināt birokrātiju. Ja kontrolētāji atbrauc un pieprasa uzrādīt, kur adāmmašīnai ir 200 adatas, tas jau kļūst smieklīgi, jo tās adatas ir uz katras adāmmašīnas piestiprinātas.
Apstiprināts un realizēts	1) Atbalstu projektu ideju un sagatavošanas procesā; 2) Atbalstu projektu ieviešanas stadijā; 3) Godīgu konkursu norisi.	5	-

4. pielikums Projektu iesniedzēju ieteikumi un kritika, procesu uzlabošanai

Lūdzu, norādiet, kas, Jūsaprāt, projektu konkursu padarītu pievilcīgāku projektu iesniedzējiem?
Laiks projekta sagatavošanai. Atbalsta intensitātes lielums. Konkrēti sasniedzami mērķi.
Pieteikuma sagatavošanas laiks. Finansējuma apjoms. Atbalsta intensitāte. Neitrāla/ personīgi neieinteresēta un ne uz korporatīvām saitēm balstīta partnerības darbinieku interese projektu sagatavošanas posmā.
Projektu sagatavošanas termiņš varētu būt 8 nedēļas. Lielākoties tikai projektu kārtas atvēršanas laikā tiek sākti projektu sagatavošana. Viennozīmīgi lielāka atbalsta intensitāte. Avansa maksājumi arī komercdarbības, ne tikai sabiedriskā labuma projektiem, jo tieši apgrozāmo līdzekļu trūkums ir viens no apstiprināto projektu nerealizēšanas iemesliem. Konsultantu piesaiste projektu rakstīšanai no biedrības puses.
Noteikti ilgāks laiks būvniecības projektiem, kur laiku aizņem projekta sagatavošana un tāmēšana/aptaujas.
Pieejamais finansējuma apjoms.
Lielākas iegūstamas finanses, vismaz 30000 EUR.
Atbalsta intensitāte. Lielāks atbalsts %. Mazāks birokrātiskais slogs. Maigāki LAD vērtēšanas nosacījumi un piešķiršanas kārtībā, ir īpaši uzņēmējiem vai NVA.
Saprotamāka projekta pieteikuma anketa. Grūti aizpildāma LAD EPS vietne.
Garāku projekta sagatavošanas periodu jeb pielikumu, piemēram, iepirkuma dokumentācijas iesniegšanu tad, kad projekts apstiprināts 1.kārtā. Detalizēti, nepārprotami projekta vērtēšanas kritēriji.
Pieejamā finansējuma apjoma palielināšana.
Nav nepieciešamas izmaiņas.
Caurspīdīgums projektu izvērtēšana. Projektu publicitāte. Konsultantu dotie vērtējumi. Max un min atzīmes svīturošana. Standartizēta, dokumentu pakete, kur nav iespējams noraidīt projektu.
Laiks projekta sagatavošanai. Pieejamais finansējums.
Projektu iesniegumiem vajadzētu kļūt kvalitatīvākiem. Tam varētu noderēt garāks laiks projektu sagatavošanai. Vai arī projektu iesniegšana nevis noteiktās kārtās, bet visu laiku. Ja atļauts sapņot, tad atbalsta intensitāte būtu vēlāma uzņēmējam 80%. Tad būs lielāks pieprasījums un lielāka konkurence, kas tiks projektus sagatavot kvalitatīvāk. Tad būs attaisnojums tam, kāpēc projekta iesniegumā ir jāaizpilda tik daudz sarežģītu ailu.
Atvēlētais laiks projektu sagatavošanai varētu būt 2 mēneši. Projekta rakstīšanas palīgs.
Godīgāka vērtēšana, sajūtot un izprotot projekta nozīmīgumu gan projekta ieviešanā, gan kopienas attīstībā.
Pieejamais finansējuma apjoms.
Mazināt birokrātisko slogu, lai nebūtu jāpierāda, ka viss, ko darišu, būs inovatīvs, jo arvien grūtāk ir izdomāt kaut ko jaunu, nebijušu.
Lielāks atbalsts un vidējam cilvēkam izprotami noteikumi.
Šis jautājums man liekas diezgan svarīgs. Man bija ļoti grūti tādēļ, ka projekta iesniegšanas laikā saskāros ar to ka konkurss it kā ir paredzēts lauksaimniekiem. Lai arī es izpildu visas prasības, bet ir sajūta, ka vērtētāji nezin ko darīt un kā skatīties uz <i>start-up</i> uzņēmumu un tā radīto produktu un biznesa modeli. Es domāju, ka šis konkurss un projekti varētu nest lielu pienesumu arī <i>start-up</i> videi, bet daudzi par to nezina. Un arī konkurss nezina par viņiem. Zemāk ir jautājumi, kas labāk mazāk vairākiem vai otrādi. Ja pareizi atceros, šeit bija tā, ka varēja dabūt no diezgan mazām summām līdz diezgan lielām. Man liekas, ka tas ir ļoti labi, jo projekti un vajadzības ir dažādas. Vienīgi ko es ieteiktu runāt – saziņa ar projekta iesniedzējiem. Iesakiet, lai viņi ņem pēc iespējas mazākas summas. Ļoti rūpīgi pārdomāt, kas ir pats nepieciešamākais, lai biznes ietu uz priekšu. Mums bija izvēle starp 30 tūkst. vai 10 tūkst., kādā summā gribam gatavot projektu. Un ne brīdi nenožēloju, ka paņēmām maksimāli mazāko summu. Daļa nebija tik nepieciešama kā sākumā likās.
Īpašu noteikumu atvieglošana.
Atbalsta intensitāte.
Atbalsts, kas būtu piešķirts sākumā. Piemēram, piesaku aparātu un man jau ir atbalsta daļa ko samaksāt. Tas atbaida. Projekta atbalsts ir nauda pēc uzpildes, bet kredītu jau nedod, un projekts līdz ar to netiek īstenots.
MK noteikumos iestrādāto prasību un birokrātisko prasību mazināšana.
Atbalsta intensitāte.
Atvēlētais laiks projekta sagatavošanai.

Atbalsta intensitāte.
Veids, kā iegūt finansējumu, lai segtu savu līdzfinansējuma daļu.
Laiks projekta sagatavošanai.
Iespēja piedalīties uzņēmējiem ar lielāku apgrozījumu.
Jo vienkāršāk, jo labāk. Projekta īstenotājiem būtu jāļauj arī kļūdīties bez finansiālam sekām.
Vienkāršāks projekta sagatavošanas process.
Mazāk prasīto papīru iesniegšanas sākumā, lai brīdī, ja projekts tiek noraidīts, nav radušies būtiski izdevumi. Ja projekts tiek apstiprināts - tad dot laiku, lai sakārtotu visu dokumentāciju.
Inovācijas atvieglojumu.
Pieejamais finansējuma apjoms.
Labprāt iesniegtu projektu Jūsu izsludinātajā konkursā, taču sakarā ar novadu apvienošanu - nespēju (nav skaidrības no novada puses).
Atvēlētais laiks projekta sagatavošanai.
Atvēlētais laiks.
Lielāks finansējums.
Divi mēneši projekta pieteikuma sagatavošanai.
Atvēlētais laiks.
Laiks projektu sagatavošanai. Pieejamais finansējuma apjoms.
Iespēja startēt ar inovatīviem produktiem.
Finanses.
Ieteiktu pagarināt projekta sagatavošanas laiku uz vismaz 2 mēnešiem. Tāpat, manuprāt, nevajadzētu koncentrēties uz inovācijām, jo bieži vien tās nav turpmāko panākumu atslēga. Domāju, ka mūsu sabiedrībā vēl aizvien ir svarīgi sakārtot pamata lietas, veicināt apstākļiem piemērotu uzņēmējdarbību. Inovācijas, protams, ir laba lieta, ja to īstenošana samazina nepieciešamos resursus un rada jaunas darba vietas, taču parasti tā nav.
Ir pietiekami pievilcīgi.
Pieejamais finansējuma apjoms.
Lielāks finansējuma apjoms.
Lielāka atbalsta intensitāte uzņēmējiem, konsultācijas pieejamība. Jaunās BDR nav informētas par iespējām konsultēties, varbūt nepieciešama iespēja pieteikties uz jaunumiem internetā.
Vairāku projektu vienlaicīga realizācija. Finansējuma palielināšana. Pagarināt atvēlēto laiku projektu sagatavošanai.

5. Pielikums Definētās VS realizētās vajadzības VGR teritorijā

Saturisks izvērtējums, pēc būtības pārskatāms nākamā perioda stratēģijas izstrādes procesā, izvērtējot aktualitāti.

Iepriekš Alojās novads: Alojās pilsēta, Alojās pagasts, Staiceles pilsēta, Staiceles pagasts, Braslavas pagasts un Brīvzemnieku pagasts Definēti 60 potenciālie projekti, īstenoti kopskaitā 32, no kuriem potenciāli definētajiem atbilst tikai 6, noraidīti vai neatbilst – 23, no kuriem potenciāli definētajiem atbilst tikai 1. Tātad saturiski, tikai 7 projekti no definētajiem sasaucas ar potenciāli norādītām projektu idejām, no tā izriet varbūtība, ka sākotnēji nav sasniegta mērķu grupa			Izplēdīts (✓)
Rīcība Nr.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	1.	Medību tūrisma attīstīšana, medību pasākumu organizēšana (arī Pārgaujas nov. atbilstoša bāze)	
	2.	Naktsmītnes, viesnīca ar SPA (tostarp brīvdienas privātmājās, viesu nami u.c.) – Alojā, Puikule, Ozolmuiža – tostarp savstarpējās sadarbības veicināšana	
	3.	Noturīgs un pieaugošs cilvēku skaits laukos, kas gatavi pirkt pakalpojumus – nepieciešamība to nodrošināt	
	4.	Ceļu tīkla sakārtošana (tostarp konkrēts priekšlikums par bedrīšu lāpīšanu ar aušanas tehnoloģiju)	
	5.	Nodokļu sistēmas sakārtošana ar izdevīgumu perifēriāliem apvidiem – jo tālāk no Rīgas, jo mazāks PVN vai citi stimuli uzņēmējdarbības uzsākšanai (piemēram, īpaši aizsargājamas dabas teritorijās)	
	6.	Infrastruktūras sakārtošana, esošo ēku pārbūve vai atjaunošana ražošanas uzsākšanai	✓
	7.	Droša uzņēmējdarbības vides uzturēšana	
	8.	Iespējami efektīva sadarbība visās uzņēmējdarbības jomās novadā	
	9.	Elektrostacijas izveide (alternatīva vai HES)	
	10.	Stāvbūvju eksporta uzņēmuma attīstīšana	
	11.	Spāru fabrikas (būvniecībai) attīstīšana	
	12.	Šķīvīšu fabrikas attīstīšana sporta šaušanai	
	13.	Tekstila eksporta uzņēmuma attīstīšana	
	14.	Šūšanas ateljē Puikulē	
	15.	Autoservisu darbības paplašināšana	
	16.	Sadzīves tehnikas remontdarbnīcas attīstīšana	
	17.	Pirts pakalpojumi, mobilā pirts, pirtsslotu sagatavošanas biznesa niša	
	18.	Sociālās uzņēmējdarbības aktivizēšana	
	19.	Sociālo pakalpojumu centrs – veļas mazgāšana Ozolmuižā	
	20.	Nomas punkts dažādiem sadzīviskiem pakalpojumiem	
	21.	Marketinga iniciatīvu un reklāmas atbalsts	
	22.	Video sižetu izveide par Alojās novada veiksmes stāstiem – līdzīgi kā “Latvija var”	
Rīcība Nr.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	1.	Atbalsts, konsultācija mājražošanas pārtapšanai sakārtotā, formāli izveidotā uzņēmējdarbībā	✓
	2.	Gaļas produktu pārstrāde	✓
	3.	Zivju žāvēšana, mobilā zivju žāvēšana – pakotava, pārdotava	
	4.	Piena produktu pārstrāde (vairāku zemnieku saimniecību kooperācija)	
	5.	Dīgstu un garšaugu (loku, diļļu) audzēšana un pārstrāde pārdošanai	
	6.	Ārstniecības augu vākšana un žāvēšana, iesaiņošana pārdošanai	
	7.	Ogu, sēņu un augļu audzēšana (dārza un meža), pārstrāde (saldēšana, žāvēšana, sulas spiešana, sukādes u.c.)	
	8.	Beķerejas, konditorejas (tortes, kūkas u.c.) izveidošana (jau esošo iniciatīvu formalizēšana – legalizēšana)	
	9.	Zupas virtuves ierīkošana (kā sociālās uzņēmējdarbības veids)	
	10.	Reklāmas stendu izvietošana Staicelē Salacas krastā pie lielceļa un citās tūristu apmeklētās vietās	
Rīcība Nr.3. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana	1.	Tirgus atjaunošana Alojā	✓
	2.	Vilzēnos – tirgus laukums ar pārdošanas vietām	✓
Rīcība Nr.4.	1.	Tūrisma apskates objektu pilnveidošana pieredzējuma dažādošanai, lielākai pievienotajai vērtībai	✓

Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	2.	Veselības tūrisms, tostarp apiterapija, pirts terapija, dabas skaņu terapija, putnu dziesmu relaksācijas centrs	
	3.	Stārķu muzeja izveidošana, Staiceles “stārķa” kā simbola iekļaušana tūrisma attīstībā	
	4.	Lielā iela Staicelē kā tūrisma objekts, kultūras mantojuma – arhitektūras pieminekļu atjaunošana, vēsturiskā izskata saglabāšana, publiskas piekļuves radīšana	
	5.	Ozolmuižas pils vēstures izpēte un saglabāšana, ekspozīcijas izveide. Muižas kungu un dāmu tērpu pašūšana, viesu uzņemšana.	
	6.	Vēstures istabas ierīkošana Braslavas bibliotēkā	
	7.	Dabas takas izveide pie Kodaja ezera – savienota ar Igaunijas dabas taku infrastruktūru. (tostarp piekļuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām). Skatu tornis purva ainavai (mazāk putnu vērošanai)	
	8.	Melleņu lasīšanas čempionāts jūlijā un dzērveņu lasīšanas čempionāts septembrī	
	9.	Atdzīvināt veco podniecības cepli “Paegļu” mājā	
	10.	Radošo darbnīcu inventārs – amatu skola, amatu darbnīcas – inventārs, materiāli, pasniedzēju piesaiste	
	11.	Medību un meža muzejs, mājas kokos	
	12.	Sajūtu taka Kraukļa gravā Ķeņča pilskalnā	
	13.	Slēpju noma, velo noma – tostarp inventāra iegāde, katamarānu noma Salacā Staicelē	
	14.	Salacas ūdens tūrisma attīstība, pilnveidošana – pļots jau ir, kafejnīca uz ūdens.	
	15.	Ekskursiju vilcieniņš (kā apskates auto) pa Alojas novadu	
	16.	Velo celiņš Staicelē, plašāk – saskaņoti maršruti ar kaimiņu novadiem, Limbažu-Alojas veloceliņa attīstīšana	
	17.	Trošu ceļš uz pārupi, uz ķekātām pāri upei	
	18.	Salacas gaisa un ūdens konservi	
	19.	Izklaides iespējas – atraktīva braukšana pa upi, volejbols uz upes	
	20.	Mobilā virtuve pasākumu apkalpošanai	
	21.	Interaktīva informācijas stenda izvietošana Alojas centrā	
	22.	Pieredzes apmaiņa – vietējie tūrisma maršruti, to attīstīšana	
	23.	Tūrisma informācijas punktu izveide Puikulē, Ozolmuižā, Alojā	
	24.	Nažu un cirvju trinamais smirgelis – spararats Salcas upē Staicelē	
	25.	Laivu spriegotājs pa Salacu	
	26.	Atbalsts Alojas suņu patversmes darbībām	
Kocēnu novads: Dikļu pagasts, Kocēnu pagasts, Vaidavas pagasts un Zilākalna pagasts Definēti 25 potenciālie projekti, īstenoti 13 no kuriem atbilstība potenciāli definētajiem ir 2, noraidīti vai neatbilst 11, no kuriem atbilstība definētajiem ir 2.			
Rīcība Nr.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	1.	Dikļu pils SPA piedāvājuma atjaunošana, jaunu pakalpojumu izveide	
	2.	Ekskluzīvs pop-up pieejas ēdināšanas pakalpojums skaistās, netradicionālās dabas, kultūras mantojuma vai ainaviskās vietās	
	3.	Mājamatniecības komercializēšanas risinājumi	
	4.	Metālapstrādes piedāvājuma attīstīšana Dauģuļos, nišas produkti, Dikļu pag.	
	5.	Attālinātā darba uzņēmējdarbības birojs – telpa, IKT risinājumi u.c.	
	6.	Elastīgu, īslaicīgu pakalpojumu sniegšanas nodrošinājums, jaunu pakalpojumu attīstīšana, balstoties uz sezonālo aktualitāti, sabiedrības koncentrēšanās vietām (peldvietas u.c.)	
	7.	Dikļi kā latviešu teātra tradīciju šūpulis – pozicionējuma izcelšana, sagatavošana plašākām komercializēšanas iespējām	
	8.	Dikļu ciemā viesu mājas attīstīšana kā alternatīva Dikļu pils piedāvājumam, taču vienlaikus galamērķa apmeklētāju plūsmas aktivizēšanai	
	9.	Vasaras kafejnīcas darbības pilnveide pie Vaidavas ezera	
Rīcība Nr.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	1.	PVD sertificētas trušu kautuves ierīkošana, Dikļu pag.	
	2.	Lauks. produktu pārstrāde, piemēram, ābolu vīns, Kocēnu nov.	
	3.	Pārtikas produktu apstrādes centrs – darbojas ar saviem atnestiem resursiem – konservē, ogas sēnes, spiež sulas u.c. – centralizēti, iespēja savu resursu pārvērst precē. Lielākas komercializēšanas iespējas un resursu ekonomija	
	4.	Gaļas pārstrāde	
	5.	Produkcijas ciešāka sasaiste – realizēšanas potenciāls restorānu tīklojumā	
Rīcība Nr.3. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana,	1.	Lauku labumu tirdziņš Dauģuļos lielceļa malā (īpaši peldsezonas laikā uz jūru braucējiem u.c.), Dikļu pag.	
	2.	Labiekārtota tirdzniecības vieta tirdzniecībai pasākumos, sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumi ar celtu pievienoto vērtību. Mobilais aprīkojums.	✓

labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana	3.	Ekskluzīvs pop-up pieejas ēdināšanas pakalpojums skaistās, netradicionālās dabas, kultūras mantojuma vai ainaviskās vietās.	
	4.	Mājražošanas produkcijas realizēšanas tīkla aktivizēšana saistībā ar Gaujas NP vai Rīgas restorāniem.	
Rīcība Nr.4. Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	1.	Zilākalna apmeklētāju centrs Zilākalna ciemā kopā ar vietējo ražotāju informācijas centru, nelielu tirdzniecības vietu	
	2.	Zilākalna iesaiste pastaigu un velo maršrutu plānojumā, ainavas skatupunktu uzturēšana un marķēšana, skatu tornis	✓
	3.	Zilākalna Saulgriežu un gadskārtu pasākumu norises organizēšana un mobila pamata infrastruktūra tās nodrošinājuma	
	4.	Audio-gids Dikļu Dziesmusvētku ekspozīcijas individualizētai apskatei	
	5.	Dikļi kā latviešu teātra tradīciju šūpulis pozicionējuma izcelšana vietas vides labiekārtojumā	
	6.	Šaursliežu dzelzceļa sliežu trases labiekārtošana un izmantošana brīvā laika pavadīšanas aktivitātēm	
	7.	Zeme. Saule. Stari. Cilvēks. – kultūras pieredzējuma potenciāls “Kaužās”	
Lēdurgas pagasts: iepriekš Krimuldas novada sastāvā Definēti 21 potenciālie projekti, īstenoti kopskaitā 4, no kuriem potenciāli definētajiem atbilst tikai 1, noraidīti vai neatbilstošu projektu nav.			
Rīcība Nr.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	1.	Sabiedriskās ēdināšanas pakalpojums Lēdurgā; kafija un ātrās uzkodas Lēdurgā (telpas ir brīvas, bet tiek prasīta dārga noma)	
	2.	Mobilais izbraukuma veikaliņš... (daļēji jau ir, tikai citā kvalitātē)	
	3.	Sporta inventāra iegāde regulāru komerciālu pakalpojumu veidošanai, publiskiem pasākumiem	✓
	4.	Bīriņu pils – aktivitātes pa ceļam uz kāzu svinībām, noteikti interešu punkti, kas tematiski slēdzas klāt	
	5.	Pamatkapitāls, ražošanas iekārtas, lai uzsāktu uzņēmējdarbību (plašākajā nozīmē)	
	6.	Pelēkā Cūka RC trases (radio vadāmo auto modeļu bezceļa trase) skatītāju tribīņu iekārtošana pasākumu rīkošanas nodrošinājumam Lēdurgas pagasta “Žagatās”	
	7.	Lēdurgas vietējo transporta pakalpojumu paplašināšana tūrismam	
Rīcība Nr.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	1.	Izveidota medījumu pirmapstrādes vieta pie medību kolektīva mednieku mājas, Lēdurgas pag.	
	2.	Specializēšanās uz svaigu augstvērtīgu rudens sēņu piegādi restorānu tīklam	
	3.	Izveidot Katvaru pagastā gardumu namiņu un radošo darbnīcu kulinārijas prasmju apguvei	
Rīcība Nr.3. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana	1.	Tirdzniecības vietas izveide Lēdurgā – patstāvīgs stands pagasta ražojumu tirgošanai	
	2.	Mērķtiecīga sadarbība tirgošanai – ir vietējais tīkls, bet «neredzams». Tiešā pārdošana un piegāde, kas būtu labāk koordinēta ar ilgtspējīgāku loģistikas risinājumu.	
Rīcība Nr.4. Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	1.	Uzlabot Regulāri notiekošo publisko pasākumu kvalitāti un pārskatīt to norises biežumu, lai labāk ir kvalitatīvi un plašāk apmeklēti. Jārada ikdienā pieejamākas kultūras nama telpas, estrāde – nepieciešami pašvaldības risinājums	
	2.	Publiski pieejams labiekārtots dzeramā ūdens avots, izveidojams par oficiālu ūdens ņemšanas vietu, jo Lēdurgā ir dzelzains ūdens	
	3.	Lēdurgas centra labiekārtošana un pievilcības veicināšana (piemēram, pussagruvušā kroga ēka ar ļoti izdevīgu novietojumu varētu pārtapt par kafejnīcu vai viesu namu)	
	4.	Jaunveidots vides objekts – «Lēdurga» publiskajā vidē ciema pievilcības veicināšanai	
	5.	Attīstīta kompleksa piedāvājuma ideja, ko ceļotājiem darīt Lēdurgā un izveidota pamata atbalstošā infrastruktūra: publiska WC, tūrisma informācijas punkts vai informācijas stands	
	6.	Atpūtas vietas ierīkošana pie Lēdurgas ezera (kaut arī privātīpašums – jārisina kompleksi, jo sabiedrības pieprasījums ir, tikai līdz šim neviens no īpašniekiem nav iedrošinājies)	
	7.	Aģes upes tūrisma takas labiekārtošana, krastīnga kā piedzīvojumu tūrisma veida attīstīšana, Lēdurgas pag.	
	8.	Ainaviska vide velo tūrisma attīstībai (ir marķēti vairāki veloceliņi) – tomēr slikts un velo braukšanai nedrošs ceļu stāvoklis, arī nepieskatīti suņi (piemēram, Alkšņu ceļš no Lēdurgas uz Limbažu ceļu, arī Inciema ceļš.).	

	9.	Lēdurgas un apkaimes apskates vietu kartes izveide un popularizēšana	
Bij. Limbažu novads: Limbažu pilsēta, Katvaru, Umurgas, Vidrižu pagasti Definēti 112 potenciāli projekti, Īstenoti 54 projekti, no kuriem atbilstība definētajiem saskatāma 13 projektiem, noraidīti vai neatbilst 20, no kuriem atbilstība definētajiem saskatāma 2 Limbažu novadā izteikti saskatāma konkrēta atbilstība, kas liecina, par iesaisti un definēto projektu mērķa auditorijas tiešu sadarbību.			
Rīcība Nr.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	1.	Jaunlaulāto pirms-svinību ekskursijai pielāgotas komercializētas nodarbes pa ceļam uz Bīriņiem – gatava piedāvājuma veidā	
	2.	Peldošā pirts, Katvaru pag.	
	3.	Līcīšu fermā BMX trase vai kartingu trase, Katvaru pag.	
	4.	Vēžu zveja, Limbažu pag.	
	5.	Makšķerēšanas (sēņošanas) gida pakalpojumi, Limbažu pag.	
	6.	Autoriepu glabātuvē, sezonas inventāra novietne, Limbaži	
	7.	Aksesuāru ražošana ar Limbažu simboliku, Limbaži	
	8.	Praktiski pielietojamu preču ražošana ar senatnīguma, Limbažu, reģionāliem vai nacionālās simbolikas akcentiem, Limbaži	
	9.	Izveidot sezonālu viesnīcu Pociemā, Katvaru pag.	
	10.	Kafejnīca uz pontona peldsezonas laikā Limbažu Lielezerā, Limbaži	
	11.	Mobilo auklīšu dienesta izveide un darbības nodrošināšana, Limbaži	
	12.	Asistenta atbalsta dienests invalīdiem, veciem cilvēkiem – kā sociālas uzņēmējdarbības pakalpojums, Limbaži	
	13.	Segway trases izveide komplektā ar infrastruktūru	
	14.	Lavandu svētki “Lillās” tradīciju pilnveide un apmeklētāju iesaiste	
	15.	Kvalitatīva auto mazgāšanas vietas ierīkošana, perspektīva arī specializētam autoservīsam, Limbaži	
	16.	Fizioterapeitu privātprakses izveide, Limbaži	✓
	17.	Šūšanas ateljē izveide un darbības mazāka apjoma pakalpojumu nodrošināšanai, tostarp arī kurpnieku darbnīcas izveide, Limbaži	✓
	18.	Viesnīcas vai cita veida tūristu mītnes izveide, Limbaži	
	19.	Dzīvnieku viesnīcas izveide un darbības uzsākšana, Limbaži	
	20.	Neliela, bet efektīva uzņēmējdarbības atbalsta centra izveide, kas darbotos pēc inkubatora principiem, Limbaži	
	21.	Kafijas namiņa vai mūzikas kafejnīcas vai beķerejas ierīkošana, iespējams ar biljardu, kas būtu nozīmīga jauniešu socializēšanās vieta, Limbaži	
	22.	Atbalsts tirgvedībai un jaunu iniciatīvu uzsākšanai, Limbaži	
	23.	Peldbaseina ierīkošana, Limbaži	
	24.	Boulinga izveide, Limbaži	
	25.	Vecā lidlauka atdzīvināšana, aviotūrisma veicināšana ar aerofoto akcentu – jaunu pakalpojumu veidošana, Limbažu pag.	✓
	26.	Servisa izveide automašīnām, automašīnu mazgāšanas pakalpojums, Limbažu pag.	✓
	27.	Sporta inventārs airēšanai, Umurgas pag.	
	28.	Jauna viesu nama izveide, Umurgas pag.	
	29.	Zivju dambis pie Zvejnieku ezera komerciālās makšķerēšanas pakalpojumu kvalitātes veicināšanai, Umurgas pag.	
	30.	Malkas skaldītāja piedāvāšana par samaksu (lai iet plašāk un zina, ka tāds ir t.sk.) – ne tikai mazturīgajiem, bet kā komerciāls pakalpojums	
	31.	Seno tradīciju izkopšana, aušana prasmju nostiprināšana (piemēram, “Ķīmenēs”)	
	32.	Mini-zoodārza izveide bērniem, ģimenēm, Umurgas pag.	
	33.	Suņu, kaķu viesnīca mīluļu pieskatīšanai, apkopšanai saimnieku prombūtnes laikā, Umurgas pag.	
	34.	Horoskopu izveide mazuliem, bērnu plānošana pēc zvaigznēm, ceļojošā astronomijas observatorija (zvaigžņu vērošana, zvaigžņu lieti u.c.), Umurgas pag.	
	35.	Reiterapija, Katvaru pag.	
	36.	Gleznošanas plenēru – nometņu veidošana (ar mobilo virtuvi, elementāriem nakšņošanas pakalpojumiem). Umurgas pag.	
	37.	Medību suņu apmācību aploks, Limbažu pag.	
	38.	Fotomedības kā organizēta pakalpojuma piedāvājums, Limbažu pag.	
	39.	BMX trase – vietējiem ar iespējamu pasākumu piesaisti un naudas pelnīšanas potenciālu	
	40.	Darbošanās aktivitātes pilsētas viesiem (picas, filcs) ar gala produktu iegādes iespēju	

	41.	Rehabilitācijas centra izveide “Avotiņos” (nelielai ļaužu grupai) – avotu ūdeņi, brūnie ūdeņi, Umurgas pag.	
	42.	Filcēšanas meistarklases izveide “Avotiņos”. Filcēšanas materiāla ražošana un pārdošanas iespējas, Umurgas pag.	
	43.	Cēskalna sakārtošana – slēpošanai, Umurgas pag.	
Rīcība Nr.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	1.	Laugas purva kā lieloļu dzērveņu audzēšanas tradīciju aizsācēja pielāgošana apmeklētāju ekskursijām (tostarp, saražotās produkcijas eksporta potenciāls). Īpašnieks gan būtu vispirms jāieinteresē iesaistīties tūrismā vairāk, Vidrižu pag.	
	2.	Elektroenerģijas apgādes infrastruktūras kvalitatīvs nodrošinājums bioloģiskās saimniecības darbības nodrošināšanai, Umurgas pag.	
	3.	Bioloģiskā produkcija no lauka un pirmapstrāde, tējas namiņa labiekārtošana. Tējas pēcpusdienas ar kulinārijas un galda klāšanas ievirzi. ZS Arāji, Umurgas pag.	
	4.	Briežu dārzs ar gaļas pārstrādes ceha izveidi, Umurgas pag.	
	5.	Briežu mātēm ķertuve – priekš piena slaukšanas, briežu mātes piena “gotiņu” konfekšu vārīšana, Umurgas pag.	
	6.	Makšķerēšana / vēžošana un produktu pārstrāde, Umurgas pag.	
	7.	Mājas vīnu gatavošana, degustēšana organizēšana (piem., Jaunozolos), Umurgas pag.	
	8.	Atvērtas mājražotāju darbnīcas un apmeklētājs kā līdzdalītājs procesā, padziļinātas ekskursijas piedāvājums un produktu mārketingu vienlaikus, Limbaži	
	9.	Sudraba reņģes kā simboliskais produkts, dažādu reņģu izstrādājumu izveide, simboliskā zīmola atribūta stiprināšana, Limbaži	
	10.	Bio-produkcijas ražošanas attīstība, Limbaži	✓
	11.	Izveidot telpas siera ražošanai vai konditorejai, Katvaru pag.	
Rīcība Nr.3. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana	1.	Ražots Limbažos tirdzniecības markas nostiprināšana un zīmolvēdības risinājumu un dizaina tālāka attīstīšana:	
	2.	Vietējā tirdziņa norises iespējamība Augstroze, Umurgas pag.	
	3.	Tirdzniecības veicināšanai - interaktīvais reklāmas stabs ar video instalāciju Limbažu centrā	✓
	4.	Vietējo sadarbības platforma caur vienotu tīmekļa vietni tirdzniecības kapacitātes veicināšanai	
	5.	Pagasta (vai plašāk novada, starpnovadu) mājražojumu produktu pasūtīšanas iespēja (attīstīts tīmekļa vietnes resurss)	
	6.	Pociema zupas virtuve un ēdnīcas izveide	
	7.	Bagāžnieku tirgus organizēšana	
Rīcība Nr.4. Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	1.	Kapsētas atjaunošana Vidrižos, Vidrižu pag.	✓
	2.	Bīriņu seno lapkoku aleju sakopšana un vietas popularizēšana, Vidrižu pag.	
	3.	Bīriņu auto stāvlaukuma izveide ceļotājiem, Vidrižu pag.	
	4.	Bīriņu kapeņu kā vērtīga kultūras mantojuma atjaunošana (pieder pašvaldībai) un kvalitatīvi veidota interpretācija iesaistei tūrismā, Vidrižu pag.	
	5.	Augstrozes muižas kungu kapu izpēte un atjaunošana, lapegļu alejas kopšana, Umurgas pag.	
	6.	Augstrozes baznīcas un Krusta kalna labiekārtošana apskatei, apmeklētājiem, Umurgas pag.	
	7.	Pagarināt velotaku līdz bijušajai Pociema dz.c. stacijai, Katvaru pag.	✓
	8.	Tūrisma maršruts „Viena diena Katvaru pagastā”, vieta zaļumballēm	
	9.	Ierīkot trošuāru Pociema centrā, Katvaru pag.	
	10.	Izgaismot bērnu rotaļu laukumu Priedēs, Katvaru pag.	
	11.	Labiekārtot atpūtas vietu Priedēs, Katvaru pag.	
	12.	Koncertzāles izbūve, Limbaži	
	13.	Limbaži-Stiene vecās dzelzceļa līnijas izmantošana tūrismam un daudzveidīgām sportiskām aktivitātēm (nūjošanas, distanču slēpošana, rokas drezīna, velo u.c.)	
	14.	Dzeramā ūdens vietu uzlabošana un izbūve, Limbažu pag.	
	15.	Atpūtas vietu aprīkošana atbilstoši sanitārajām normām, Limbažu pag.	
	16.	Vajadzīgi bērnu rotaļu laukumi Katvaru pag.	
	17.	Ezeru krastu pieejamības nodrošināšana (tīrīšana, laipas, takas, utt.), Limbažu pag.	✓
	18.	Izglītojošo mācību programmu organizēšana lauku saimniecībās, praktiskie darbi apvienoti ar dabas vērošanu un tam labiekārtotu infrastruktūru, Limbažu pag.	
	19.	Sportisko aktivitāšu attīstīšana dažādām vecuma grupām (rotaļu laukumi, sporta inventārs, ūdens sporta inventārs)	✓
	20.	Tematisku reģiona tūrisma maršrutu priekšlikumu izveide un tirgvedības aktivitātes, iekļaujot mājražotājus u.c.	

	21.	Atjaunot sabiedrisko pirti, Katvaru pag.	
	22.	Rail Baltic maketa (un konteksta ar vecajiem sliežu ceļiem) un dzelzceļu idejas eksponēšanas vietas izveide	
	23.	Dabas takas, infrastruktūra, labiekārtojums respektējot dažādas īpašumu fragmentēšanas barjeras	
	24.	Upes un ezeru virkni savstarpēji vienojošs kanoe/laivu/kajaku maršruts – līdz Rīgas līcim – ūdens piedzīvojumu ceļš ar specefektiem (maršruta plānošana, izveide un tirgvedības aktivitātes)	
	25.	Peldošā pirts (iespējams, Lādezerā, taču arī plašāk)	
	26.	Lielās informācijas zīmes, ezeru ainavas atklāšana no ceļiem, Limbažu nov.	
	27.	Seno arodu popularizēšanas vietu attīstīšana, Limbažu pag.	
	28.	Svinību vietu ierīkošana netradicionālās vietās (laulības šķūnī...u.c.), respektējot drošības, būvniecības u.c. prasības, Limbažu pag.	
	29.	Kulinārā mantojuma un citu nemateriālā mantojuma vērtību izcelšana, Limbažu pag. (plašāk)	
	30.	Vides objekti no siena rulljiem, kas neiekļaujas tradicionālajā lauku kultūrainavā – pārstrāde	
	31.	Uzlabot dabas taka pie Limbažu Lielezera un inovatīvu atpūtas instalāciju ieviešana	✓
	32.	Trenažieri un bērnu rotaļu laukums – pilsētas viesiem – ar sudraba akcentiem	✓
	33.	Nūjošanas pasākumu organizēšana	✓
	34.	Veloceliņš līdz Alojai (ir līdz Katvaru ezeram) un tālāk pa šaursliežu dzelzceļa trasi līdz pat Ainažu molam	
	35.	Amatniecības komplekss – amatu māja – plašāka publiskā piekļuve ar līdziesaisti un dažādām nodarbēm	
	36.	Interaktīvs stabs ar videoinstalācijām par pilsētu, tajā parādās objektu un pakalpojumu reklāma	
	37.	Mini golfa laukums, Limbaži	
	38.	Peldošā pirts Augstrozes ezerā (biedrība ALDA apsaimnieko ezeru)	
	39.	Dabas takas izveide pie savvaļas zirgiem, Umurgas pag.	
	40.	Ainavas vērošanas tornis pie Augstrozes ezera vai purva tuvumā	
	41.	Ceremonijas vietas (Lentišu kalns) kā Krusta kalna analogs Lietuvā labiekārtošana, Umurgas nov.	
	42.	Estrāde / skatuves labiekārtošana Umurgas centra dīķmalā	
	43.	Pieturvietu sakārtošana, labiekārtošana, nojume, gaisma un WiFi (uz Cēsīm, Augstrozi, Valmieru), reģionālie ceļi	
	44.	Dzīvnieku vērošana (brīžu dārzs). ZS, lauku labumu smeķēšana, ārstniecības tējas (ZS Jaunozoli).	
	45.	Rokdarbu izstāde – tirgošana, Umurgas pag.	
	46.	Bibliotēkai jaunu mēbeļu iegāde, Umurgas pag.	
	47.	Veco saimniecības darbību drupu novākšana (fermas, Vainižu skolas drupas u.c.) – plašāka mērķprogramma, ne tikai Umurgas pag.	
	48.	Jāsakārto Umurgā dīķi, peldvieta, skatuve, estrāde	
	49.	Tējas namiņš Augstrozes pilskalnā	
	50.	Tenisa kortu izveide Umurgā	
	51.	Latviešu tautas tradīciju izkopšana – aušana “Ķīmenēs”, turpat zoodārzs bērniem	
	52.	Telšu vietas Katvaru ezera krastā, arī Rumbiņu muzeja teritorijā ierīkot sezonas kafejnīcu un telšu vietas.	
Cēsu novads: bij. Pārgaujas novads – Partnerības teritorija –Stalbes un Straupes pagasti			
Definēti 20 potenciālie projekti, Īstenoti 24 projekti, no kuriem atbilstība definētajiem saskatāma 3 projektiem, noraidīti vai neatbilst 20, no kuriem atbilstība definētajiem saskatāma 3			
Rīcība Nr.1. Jaunu produktu un pakalpojumu radīšana, esošo attīstīšana un pārdošanas veicināšana	1.	“Strauburgers” – veselīga ātro uzkodu produkta izveide, ko ražo vietējie no vietējās produkcijas, Straupes pag.	
	2.	Izbraukumu organizēšana ar zupas katlu kvalitatīvu dabas pikniku nodrošināšanai, Gaujas NP, plašāk	
	3.	Privāta iniciatīva ar labiekārtotu viesnīca siena gubā, kur piegādā mājās ražotas tortes, pīrākus u.c.	
	4.	Datordizaina sīkpasūtījumu punkts, virtuālais atbalsts	
	5.	Transporta pakalpojumu nodrošināšana	
	6.	Lauku darbu līdzdarbošanās un līdzmaksāšanas piedāvājuma izveide, kas orientēts uz pilsētnieku ar anti-stresa terapiju un lauku labumu iegādes iespējām	
	1.	Pārvietojama kāpostu ēvele un sulu spiede	

Rīcība Nr.2. Lauksaimniecības produktu pārstrāde (tostarp mājas apstākļos), produkcijas dizains un pārdošanas veicināšana	2.	Saldējuma ražošana mājas apstākļos	✓
	3.	Tējas kaltes izveide	✓
	4.	Kaltētu ābolu un dārzeņu ražošana	
	5.	PVD sertificēta sīkdzīvnieku un mājputnu kautuve	
	6.	Gaļas pārstrādes cehs	
	7.	Kalte un graudaugu pārstrāde – dzirnavas (sasaistīti ar maizes cepšanu)	
	8.	Vīngliemežu audzēšana un piegāde patērētājiem	
Rīcība Nr.3. Vietējās produkcijas tirdzniecības vietu radīšana, labiekārtošana, jaunu pārdošanas veidu ieviešana	1.	Straupes tirdziņa dizains un labiekārtošana, izceļot Hanzas savienības kultūras mantojuma akcentus	
	2.	Lauku labumu veikala ierīkošana, Straupes vai Stalbes pag.	
Rīcība Nr.4. Vides labiekārtošana pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	1.	Rozulas skolā naktsmājas lielām grupām	
	2.	Satiksmes ministrijas, ceļu būvniecības un uzturēšanas jomā atbildīgo amatpersonu, arī pašvaldības darbinieku rallijs pa Pārgaujas novada ceļiem	
	3.	Rotaļu pilsēta kokos, iespējama gan kā naktsmājas, gan kā rotaļu un izklaides laukums (ar pastiprinātu akcentu drošības un vides aizsardzības jomā)	
	4.	Vienota velomaršruta izveide sadarbībā ar kaimiņu novadiem, velo apkopes un atpūtas pakalpojumu punktu izveide	
	5.	Straupes kā Hanzas pilsētas potenciāla aktivizēšana (tirgošanās, teatralizētas izrādes, vēsturiski akcenti)	✓
	6.	Kvadriciklu trases izveide (teritorijā ārpus Gaujas NP)	
	7.	Caurbraucējiem pa A3 – sabiedriskā ēdināšana (privāta iniciatīva), atpūtas stāvlaukumi ar dušu, WC pakalpojumiem (nakšņošanu) – publiskās infrastruktūras pilnveide	
	8.	Precīzi veidota norāžu zīmju sistēma un tās salāgošana ar digitālo navigāciju dažādiem karšu pamatnes nodrošinātājiem (pie ceļa, upēm, ezeriem, objektiem)	
	9.	Peldošā estrāde Stalbē Līčupītes paplašinātajā dīķī	
	10.	Muižas parku un aleju seno koku saglabāšanas un apkopšanas mērķprogramma	
	11.	Mednieku saimniecību piekļuve sabiedrībai ar izglītojošu nodarbību – kas notiek mežā?	
	12.	Zemnieku saimniecības piekļuve sabiedrībai – populāri par mūsdienu lauku vides ikdienu	
	13.	Medicīnas pakalpojumu trūkums, zobārsta pakalpojumi Pārgaujas nov.	

6. pielikums Fokusa grupas Kritēriju izvērtējums protokols

SIA “AC konsultācijas” un Vidzemes lauku partnerības “Brasla”

FOKUSA GRUPAS – PROJEKTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

PROTOKOLS

2022. gada 17.februārī

Fokusa darba grupa notiek attālinātā konferences režīmā / platformā zoom / ar piekļuves saiti īpaši uzrunātai darba grupai.

Puses vienojas par fokusa grupas ierakstu, kā rezultātā tiks izstrādāts fokusa grupas norises protokols.

Fokusa grupas vadītāja: AC Konsultācijas pārstāve Vita Liepiņa

Fokusa darba grupas sākums 17.02.2022, plkst. 15:00

Darba grupā piedalās: Fokusa grupas vadītājs un 10 dalībnieki.

Vidzemes lauku partnerība “Brasla” (turpmāk tekstā Partnerība) vadītāja Līga Kārkliņa atklāj ar uzrunu ar pateicību visiem, kas atsaucās, jo nosacījums darba fokusa grupai bija tieši tādi dalībnieki, kas iepriekš veikuši projektu vērtēšanu un dalībnieki ar pieredzi projektu izstrādē.

Dod vārdu AC Konsultācijas pārstāvei Vitai Liepiņai, kas pārņem fokusa grupas vadību. Tiek skaidrota šīs fokusa grupas nozīme, norādot, ka šie kritēriji un sistēma ir atzīti par labu esam, un šīs dienas mērķis nav izveidot jaunu sistēmu, bet panākt, ka ar šie kritēriji tiek izvērtēti un konstatēti nepieciešamie uzlabojumi nākotnei. Turpinājumā iepazīstina ar dienas kārtību:

- Iepazīšanās, ar akcentu, pieredze ar LEADER, nozare kuru pārstāv;
- Darbs grupās uzdevums – LEADER UD (*uzņēmējdarbības*) projekta vērtējums, kritēriju izvērtējums;
- Diskusijas;
- Papildus uzdevumi, ja tam pietiks laiks, plānotais norises laiks 2 stundas (no tā 1,5h darbam grupās, 0,5 diskusijai);

Uzsāk fokusa grupas darba kārtību.

1. Iepazīšanās

Iepazīstina ar sevi kā galveno pētnieku projektā "Pētījums par “Vidzemes lauku partnerības “Brasla” sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijas 2014.-2020.gadam” ieviešanu un ieteikumu sagatavošana 2023. – 2027. gada stratēģijas izstrādei". Iepazīstina ar profesionālās darbības pieredzi, tai skaitā saskarsme ar LEADER pieejas īstenošanu.

Dod vārdu dalībniekiem:

Līga Alsberga – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs. Pārstāv: IK IT nozare mazumtirdzniecība, būvniecības materiālu loģistika;

Inese Bērziņa – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs, konsultants. Pārstāv: Valmieras novada PSV attīstības nodaļas vadītāja;

Baiba Fridvalde – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs. Pārstāv: Finanses, izglītība, revīzija un audits;

Juris Fridvalds – LEADER pieredze: vērtētājs. Pārstāv: inženieris, mehāniķis, šobrīd pensionārs;

Olita Untāla – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs, īstenotājs. Pārstāv: Altum Vidzemes reģionālā vadītāja, Lauku tūrisms;

Inga Možvillo – LEADER pieredze: vērtētājs, vairāk izstrādātājs. Pārstāv: SIA Saldo I.M. IKT grāmatvedība;

Kristīne Līdaka – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs, īstenotājs. Pārstāv: grāmatvedības nozari;

Zanda Krūmiņa - LEADER pieredze: ir bijusi pieredze izstrādē. Pārstāv: Partnerību;

Rudīte Vasile – LEADER pieredze: vērtētājs, izstrādātājs, konsultants;

Līga Kārklīņa - LEADER pieredze: 15 gadu administrēšanas pieredze. Pārstāv: Partnerību

V.Liepiņa uzsver visu fokusa grupas dalībnieku pieredzi, kas sasauca ar darba grupas fokusu, izsaka pateicību Līgai Kārklīņai par dalībnieku atlasī, kā arī dalībnieku atsaucību un rosina turpināt ar darba uzdevumu.

2. Darbs grupās

V.Liepiņa iepazīstina ar 1. uzdevuma norises kārtību:

Tērzētavā (čatā) ir:

- 1) Saite uz 1. projektu, ko vērtēsim – visa informācija, kas nepieciešama, lai to veiksmīgi izdarītu;
- 2) Vērtēšanas tabulas GD – Google drive, kur vērtējumu ērti ierakstīt, un tas automātiski visu sarēķinās (noteikums – katra grupa ņem atbilstoši savu excel lapu ar Grupas nosaukumu);
- 3) Aizpildām vērtējumu – vienlaikus veidojam piezīmes, lai varam diskutēt par katru kritēriju tā nozīmi un atbilstību.

Dalībnieki tiek sadalīti grupās: 1.grupa Baiba (dalībnieki: Baiba, Līga Kārklīņa, Inga, Kristīne); 2.grupa Juris (dalībnieki: Juris, Olīta, Rudīte); 3.grupa Inese (dalībnieki: Zanda, Inese, Līga Alsberga). Grupas uzsāk darbu (15:20) atsevišķās zoom istabās, uzsāk projekta vērtēšanu, veic piezīmes.

Katra grupa atsevišķi vērtē UD projektu un atbilstoši tam pievienotos pielikumus, pilda vērtēšanas tabulas Trīs vērtēšanas līmeņos, atbilstoši projektu vērtēšanas kārtībai konkrētajā rīcība virzienā.

3. Diskusija

Grupās atgriežas kopējā istabā. Apspriež vērtēšanas Lietderību no darba grupās pret ikdienā ierasto sistēmu, kad katrs projektu vērtētājs veic vērtēšanu individuāli.

Dalībnieki atzīst, ka, grupās vērtējot, ir vērtīgi, tas kopumā sniedz virkni priekšrocību, bet būtu jāveido scenārijs, pēc kura vadās – sadala pienākumus, kur atsevišķi vienlaikus grupas dalībnieki var veikt dažādas funkcijas, piemēram, viens pārskata Lursoft datus, pārbauda atsevišķus pielikumus, izvērtē atsevišķus uzdevumus, kā nozares tuvākie konkurenti u.tml.. Vienlaikus daži no dalībniekiem atzīst, ka pašiem ir izveidota laba sistēma un jūtas ērti, izvērtējot arī individuāli. Tiek uzsvērts, ka būtu turpināma labā prakse, kāda tiek veikta Partnerībā – vērtētāji neskaidros jautājumus izdiskutē.

Dalībniekiem uz ekrāna uzlikts Google Drive projektu vērtēšanas tabulās ar iespēju ērti pārslēgties no 1.grupas līdz 3.grupai.

3.1. Pirmā līmeņa Formālie vērtēšanas kritēriji

Pirmā līmeņa Formālie vērtēšanas kritēriji ir vienādi visām (4) rīcībām.

Formālie vērtēšanas kritēriji projekta atbilstības stratēģijas noteiktajai rīcībai noteikšanai. Kritēriji tiek vērtēti ar Jā vai Nē.

Atzīmēt attiecīgi atbilstošo aili ar "x"

Nr.	Kritērijs	Vērtējums		Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa
		Jā	Nē	
1.	Vai atbalsta pretendents ir atbilstošs attiecīgajā aktivitātē paredzētajam atbalsta saņēmēju lokam?	x		(A, B)

2.	Vai paredzētās aktivitātes ir atbilstošas attiecīgajai stratēģijas rīcībai?	x		(B)
2.1.	mērķis	x		(B1)
2.2.	pamatojums, aktivitātes	x		(B2)
2.3.	vieta	x		(B3)
3.	Vai paredzētais finansējuma apjoms ir atbilstošs	x		(A ₇)

Ja kāds no šiem kritērijiem ir neatbilstošs, projekts tiek atzīts par stratēģijai neatbilstošu, saņem negatīvu lēmumu un tālāk netiek vērtēts.

Dalībnieki atdzīst, ka ar šiem kritērijiem problēmu nav, vienīgi 2.grupa norāda, ka iesaka šo daļu papildināt: pārceļot no 2.līmeņa vērtēšanas kritērijiem 10. punktu “Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti”, piebilstot – ka tas nav atsevišķi vērtējams – dokumenti vai nu ir, vai nav. Pārējie dalībnieki nepiekrīt un, izvērtējot projektu dažādību citās Rīcībās, norāda ar šo ierosinājumu nepapildināt 1.līmeņa vērtēšanas kritērijus, saglabājot iespēju projektu iesniedzējiem pieprasīt papildus dokumentāciju un, ja tie nevar iesniegt, attiecīgi vērtēt.

3.2. Otrā līmeņa vērtēšanas kritēriji. (Projekta nozīmība vietējās teritorijas attīstības kontekstā).

Atbilstoši katram vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu no 0 līdz 2 (0 = “neatbilst”, 0,5 = “vāji”, 1 = “apmierinoši”, 2 = “labi”).

1.Darba grupa BAIBA, rezultāts:

Nr.	Kritērijs	Punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)	
			Vērtējums	
1.	Projekta mērķa definējums:		(B)	
	Projekta mērķis ir reāls, sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.	2		
	Projekta mērķis ir daļēji sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.	1	1	
2.	Projektā plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums:			
	Projektā skaidri aprakstīta esošā situācija, veikta tirgus izpēte - aprakstīts produkta vai	2		
	pakalpojuma noieta tirgus un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt plānoto mērķi.			
	Projektā nepilnīgi aprakstīta esošā situācija, daļēji veikta tirgus izpēte, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.	1	1	nepilnīga tirgus izpēte
	Vāji aprakstīta esošā situācija, tirgus izpēte nav veikta, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.	0.5		
3.	Projekta ieviešanas risku (laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie) izvērtējums		(B2.4.)	
	Ir norādīti, izvērtēti projekta ieviešanas riski, novērtēta to ietekme un analizētas to novēršanas iespējas.	2		nepilnīgi uzskaitīti, analizēta ietekme nav
	Riski ir minēti, nav izvērtēta to ietekme un nav analizētas to novēršanas iespējas.	1	1	
	Vispār nav izvērtēti projekta ieviešanas riski.	0		
4.	Plānotā projekta īstenošana ir atbilstoša laika grafikam:		(B8.)	

	Plānotā projekta īstenošana ir secīgi pamatota un atbilst reāli iespējamam laika grafikam.	2		
	Plānotā projekta īstenošanā identificējamas neatbilstības ar laika grafiku, tomēr ir saglabāta loģiska ieviešanas kārtība.	1		
	Plānotā projekta īstenošanā ir laika grafika neatbilstības, nav loģiskas pēctecības aktivitāšu secībā.	0	0	neloģisks laika grafiks
	Projektā ietvertas plānotās aktivitātes, rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi un sasniedzami:		(B10. C.2.)	
5.	Projektā aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta kvalitatīvu rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi.	2		Vēlams mainīt kritēriju!
	Projektā nav pārliecinoši aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta nepārliecinoša rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi tikai daļēji.	1	1	
	Plānoto aktivitāšu rezultātie rādītāji ir neatbilstoši, problemātiski tos pārbaudīt.	0.5		
	Projekta plānoto rezultātu ilgtspējas nodrošināšana:		(C.1.)	
6.	Ir plānota pilnībā pamatota projektu rezultātu uzturēšana, izmantošana ilgtermiņā, atbilstoši mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas.	2		
	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja norādīta daļēji vai trūkst pamatojuma par reālām, tās nodrošināšanas iespējām.	1		
	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja ir vāji pamatota, nesniedz skaidru priekšstatu par uzturēšanu.	0	0	
	Projekta ieguldījums nodarbinātības veicināšanā:		(C.2.)	
7.	Radīta viena vai vairākas darba vietas.	2		
	Saglabāta viena vai vairākas darba vietas, vai izveidota daļējas slodzes darba vieta.	1	1	
	Plānotās aktivitātes projekta sasniedzamo rezultātu publicitātei un informācijas izplatīšanai:		(B.2.7.)	
8.	Ir iesniegts detalizēts publicitātes aktivitāšu apraksts, ir atsauce uz partnerību „Brasla”, plānota sasniegto projekta rezultātu popularizēšana.	2		nekonkrēti
	Plānota publicitāte, trūkst izvērsta sabiedrības informēšanas aktivitātes.	1		
	Ir minēta tikai viena publicitātes aktivitāte bez būtiskas ietekmes sabiedrības informēšanā.	0.5	0.5	
	Projekta iesniedzēja saistība ar vietējās rīcības grupas (VRG) „Brasla” darbības teritoriju:		(A,D*)	
9.	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā vairāk par 1 gadu.	2	2	
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā un darbojas tajā līdz 1 gadam.	1		
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts ārpus VRG teritorijas un ir darbojies tās teritorijā iepriekš.	0.5		
	Gadījumā, ja neizpildās neviens iepriekš minētais nosacījums.	0		
	<i>D* Fiziskai personai, Izziņa vai izdruka no (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vai pašvaldības) reģistra par deklarēto dzīvesvietu, iesniedzama kopā ar projekta pieteikumu.</i>			
	Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti 1:		(D)	
10.	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliecinoši, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	2		pārdomāt kritēriju vai puspunktu klāt
	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliecinoši, trūkst kāds no pavaddokumenti.	1	1	
	Projekta iesniegums aizpildīts nepilnīgi, nav pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	0		

	Maksimālais kopējais punktu skaits	20	8.5	
1 Atbilstoši 13.10.2015. MK Not. Nr.590 43.punktam.				

2.Darba grupas JURIS rezultāts:

Nr.	Kritērijs	Punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)	Piezīmes
			Vērtējums	
1.	Projekta mērķa definējums:		(B)	
	Projekta mērķis ir reāls, sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.	2		
	Projekta mērķis ir daļēji sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.	1	1	
2.	Projektā plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums:		(A, B2)	
	Projektā skaidri aprakstīta esošā situācija, veikta tirgus izpēte - aprakstīts produkta vai pakalpojuma noieta tirgus un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt plānoto mērķi.	2		prasītos konkrēti sadarbības partneri (ar iespējam realizācijas apjomiem)
	Projektā nepilnīgi aprakstīta esošā situācija, daļēji veikta tirgus izpēte, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.	1		
	Vāji aprakstīta esošā situācija, tirgus izpēte nav veikta, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.	0.5	0.5	
3.	Projekta ieviešanas risku (laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie) izvērtējums		(B2.4.)	
	Ir norādīti, izvērtēti projekta ieviešanas riski, novērtēta to ietekme un analizētas to novēršanas iespējas.	2		
	Riski ir minēti, nav izvērtēta to ietekme un nav analizētas to novēršanas iespējas.	1	1	
	Vispār nav izvērtēti projekta ieviešanas riski.	0		
4.	Plānotā projekta īstenošana ir atbilstoša laika grafikam:		(B8.)	
	Plānotā projekta īstenošana ir secīgi pamatota un atbilst reāli iespējamam laika grafikam.	2		
	Plānotā projekta īstenošanā identificējamās neatbilstības ar laika grafiku, tomēr ir saglabāta loģiska ieviešanas kārtība.	1	1	
	Plānotā projekta īstenošanā ir laika grafika neatbilstības, nav loģiskas pēctecības aktivitāšu secībā.	0		
5.	Projektā ietvertas plānotās aktivitātes, rezultātīvie rādītāji ir pārbaudāmi un sasniedzami:		(B10. C.2.)	
	Projektā aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta kvalitatīvu rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātīvie rādītāji ir pārbaudāmi.	2		
	Projektā nav pārliecinoši aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta nepārliecinoša rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātīvie rādītāji ir pārbaudāmi tikai daļēji.	1	1	
	Plānoto aktivitāšu rezultātīvie rādītāji ir neatbilstoši, problemātiski tos pārbaudīt.	0.5		
6.	Projekta plānoto rezultātu ilgtspējas nodrošināšana:		(C.1.)	
	Ir plānota pilnībā pamatota projektu rezultātu uzturēšana, izmantošana ilgtermiņā, atbilstoši mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas.	2		

	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja norādīta daļēji vai trūkst pamatojuma par reālām, tās nodrošināšanas iespējām.	1	1		
	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja ir vāji pamatota, nesniedz skaidru priekšstatu par uzturēšanu.	0			
7.	Projekta ieguldījums nodarbinātības veicināšanā:		(C.2.)		
	Radīta viena vai vairākas darba vietas.	2			
	Saglabāta viena vai vairākas darba vietas, vai izveidota daļējas slodzes darba vieta.	1	1		atbilstoši plānotajām darba vietām naudas plūsmā atalgojumam un nodokļiem
8.	Plānotās aktivitātes projekta sasniedzamo rezultātu publicitātei un informācijas izplatīšanai:		(B.2.7.)		
	Ir iesniegts detalizēts publicitātes aktivitāšu apraksts, ir atsauce uz partnerību „Brasla”, plānota sasniegto projekta rezultātu popularizēšana.	2			detalizējumā iekļaut publicēšanas periodus, skaitu
	Plānota publicitāte, trūkst izvērstas sabiedrības informēšanas aktivitātes.	1	1		
	Ir minēta tikai viena publicitātes aktivitāte bez būtiskas ietekmes sabiedrības informēšanā.	0.5			
9.	Projekta iesniedzēja saistība ar vietējās rīcības grupas (VRG) „Brasla” darbības teritoriju:		(A,;D*)		
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā vairāk par 1 gadu.	2	2		
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā un darbojas tajā līdz 1 gadam.	1			
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts ārpus VRG teritorijas un ir darbojies tās teritorijā iepriekš.	0.5			
	Gadījumā, ja neizpildās neviens iepriekš minētais nosacījums.	0			
	<i>D* Fiziskai personai, Izziņa vai izdrukā no (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vai pašvaldības) reģistra par deklarēto dzīvesvietu, iesniedzama kopā ar projekta pieteikumu.</i>				
10.	Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti 1:		(D)		
	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliedzoši, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	2			
	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliedzoši, trūkst kāds no pavaddokumenti.	1	1		celt uz vispārējiem kritērijiem? dokumenti vai nu ir vai nav iesniegti
	Projekta iesniegums aizpildīts nepilnīgi, nav pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	0			
	Maksimālais kopējais punktu skaits	20	10.5		

3.darba grupas INESE rezultāts

Nr.	Kritērijs	Punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)			
			Vērtējums			
1.	Projekta mērķa definējums:		(B)			
	Projekta mērķis ir reāls, sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.					
	Projekta mērķis ir daļēji sasniedzams, izmērāms konkrēta budžeta, laika un cilvēkresursu ziņā.	1	1			1.2. visgrūtāk izvērtējamie punkti Jābūt ļoti plašām zināšanām dažādās jomās
2.	Projektā plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums:		(A, B2)			

	Projektā skaidri aprakstīta esošā situācija, veikta tirgus izpēte - apraksts produkta vai					
	pakalpojuma noieta tirgus un pamatotas aktivitātes, kā sasniegt plānoto mērķi.					
	Projektā nepilnīgi aprakstīta esošā situācija, daļēji veikta tirgus izpēte, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.	1	1			
	Vāji aprakstīta esošā situācija, tirgus izpēte nav veikta, vāji argumentēts plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums.					
3.	Projekta ieviešanas risku (laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie) izvērtējums		(B2.4.)			
	Ir norādīti, izvērtēti projekta ieviešanas riski, novērtēta to ietekme un analizētas to novēršanas iespējas.				Jāpaliek, ir svarīgi izvērtēt savas	
	Riski ir minēti, nav izvērtēta to ietekme un nav analizētas to novēršanas iespējas.	1	1			
	Vispār nav izvērtēti projekta ieviešanas riski.					
4.	Plānotā projekta īstenošana ir atbilstoša laika grafikam:		(B8.)			
	Plānotā projekta īstenošana ir secīgi pamatota un atbilst reāli iespējamam laika grafikam.				Svarīgs, jo kāds iekrīt uz šo	
	Plānotā projekta īstenošanā identificējamās neatbilstības ar laika grafiku, tomēr ir saglabāta loģiska ieviešanas kārtība.	1	1			
	Plānotā projekta īstenošanā ir laika grafika neatbilstības, nav loģiskas pēctecības aktivitāšu secībā.					
5.	Projektā ietvertas plānotās aktivitātes, rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi un sasniedzami:		(B10. C.2.)			
	Projektā aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta kvalitatīvu rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi.				grūti izvērtēt. Uzlabot! Neapstrīdamais kritērijs!	
	Projektā nav pārliecinoši aprakstītas plānotās aktivitātes, ietverta nepārliecinoša rezultātu sasniegšana, aktivitāšu rezultātie rādītāji ir pārbaudāmi tikai daļēji.	1	1			
	Plānoto aktivitāšu rezultātie rādītāji ir neatbilstoši, problemātiski tos pārbaudīt.					
6.	Projekta plānoto rezultātu ilgtspējas nodrošināšana:		(C.1.)			
	Ir plānota pilnībā pamatota projektu rezultātu uzturēšana, izmantošana ilgtermiņā, atbilstoši mērķim vismaz 5 gadus pēc projekta īstenošanas.					
	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja norādīta daļēji vai trūkst pamatojuma par reālām, tās nodrošināšanas iespējām.	1	1			
	Projekta rezultātu plānotā ilgtspēja ir vāji pamatota, nesniedz skaidru priekšstatu par uzturēšanu.					
7.	Projekta ieguldījums nodarbinātības veicināšanā:		(C.2.)			
	Radīta viena vai vairākas darba vietas.	2				
	Saglabāta viena vai vairākas darba vietas, vai izveidota daļējas slodzes darba vieta.	1	1			
8.	Plānotās aktivitātes projekta sasniedzamo rezultātu publicitātei un informācijas izplatīšanai:		(B.2.7.)			
	Ir iesniegts detalizēts publicitātes aktivitāšu apraksts, ir atsauce uz partnerību „Brasla”, plānota sasniegto projekta rezultātu popularizēšana.	2	2			
	Plānota publicitāte, trūkst izvērstas sabiedrības informēšanas aktivitātes.	1				
	Ir minēta tikai viena publicitātes aktivitāte bez būtiskas ietekmes sabiedrības informēšanā.	0.5				
9.	Projekta iesniedzēja saistība ar vietējās rīcības grupas (VRG) „Brasla” darbības teritoriju:		(A,,D*)			

	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā vairāk par 1 gadu.	2	2			
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts VRG teritorijā un darbojas tajā līdz 1 gadam.	1				
	Iesniedzējs reģistrēts, deklarēts ārpus VRG teritorijas un ir darbojies tās teritorijā iepriekš.	0.5				
	Gadījumā, ja neizpildās neviens iepriekš minētais nosacījums.	0				
	<i>D* Fiziskai personai, Izziņa vai izdruka no (Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes vai pašvaldības) reģistra par deklarēto dzīvesvietu, iesniedzama kopā ar projekta pieteikumu.</i>					
	Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti 1:		(D)			
10.	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliecinoši, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	2	2			
	Projekta iesniegums aizpildīts pilnīgi un pārliecinoši, trūkst kāds no pavaddokumenti.	1				
	Projekta iesniegums aizpildīts nepilnīgi, nav pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti.	0				
	Maksimālais kopējais punktu skaits	20	13			

Dalībnieki pastiprināti komentē savus vērtējumus un vienlaikus tiek diskutēts par nepieciešamiem uzlabojumiem. Tiek apskatīti tie kritēriji, kas kādā no grupām izraisījuši plašākās diskusijas šajā vērtēšanas reizē, kā arī iepriekš iegūtā pieredze.

2.līmeņa 2.kritērijs: Projektā plānotās rīcības un aktivitāšu pamatojums:

Tirgus izpētes vadlīnijās (konkrēti sadarbības partneri, konkurenti, reāli apjomi). L. Kārklīņa norāda, ka šāds papildinājums arī no LAD ir iestrādāts veidlapās.

Būtu nepieciešama standartizēta tirgus izpēte – izpratnei.

2.līmeņa 3.kritērijs: Projekta ieviešanas risku (laika, darbaspēka, finanšu, juridiskie, administratīvie) izvērtējums

Riski – L.Kārklīņa norāda, ka skaidrojums iekļauts jau vairākus gadus, arī LAD iekļāvis veidlapās risku izvērtējamu skaidrojumu, bet arvien projektu izstrādātāji raksta par nemieriem, streikiem, laika apstākļiem.

Dalībnieki diskutē – ka risku pieminēšana nav risku izvērtēšana. Vērtēšanas procesā ļoti skatās kvalitāti risku izvērtējamam.

Dalībnieki vienojas, ka nepieciešams panākt izstrādātāju izpratni par risku izvērtēšanu – norāde, riskiem jābūt kvalitatīvi izvērtētiem. Ievērtēt iespēju iekļaut risku izvērtēšanas matricu. O. Untāla iesaka apskatīt Laukiem būt projektu konkursa veidlapu kā labo piemēru, kur šādas matricas ir iekļautas gan riskiem, gan citiem kritērijiem.

Nepieciešams panākt projektu izstrādātāju izpratni par riskiem (tiem jābūt kvalitatīvi izvērtētiem, saskaņotiem ar projekta nozari).

V.Liepiņa ierosina arī šo sadaļu vērtēt kā izvērtējumu par izglītojošām meistarklasēm – kādus tematus iekļaut semināriem VGR teritorijā, lai šīs un citas nepieciešamās prasmes, izpratni veidotu.

2.līmeņa 4.kritērijs: Plānotā projekta īstenošana ir atbilstoša laika grafikam:

Dalībnieki diskutē, ka nav saskaņotības ar reāliem procesiem (laika grafiks ir, bet nav atbilstošs reāliem procesiem, piemēram, būvniecībai). L.Kārklīņa norāda par secību veidlapās, kas varētu mulsināt un būtu pārskatāms, kur šo laika grafiku pārceļ.

O.Untāla norāda, ka arī šeit labā prakse, kas būtu izvērtējama ir “Laukiem būt” veidlapās, kas pielieto arī citviet bieži pielietoto laika izpildes grafiku – mēnešos, gada griezumā.

2.līmeņa 5.kritērijs: Projektā ietvertas plānotās aktivitātes, rezultatīvie rādītāji ir pārbaudāmi un sasniedzami:

Dalībnieki arī atzīst, ka šis kritērijs vienmēr mulsina, kas tad ir tie sasniedzamie rezultāti – aktivitātes vai mērķis. Iesaka norādīt precīzi – kas tad ir tas rezultāts, kas tiks sasniegts. Diskusijas ir par mērķi, plānotām darbībām, nav vienotas izpratnes par šo kritēriju. Dalībnieki diskutē par iespēju norādīt veidlapās mērāmus sasniedzamos rādītājus, piemēram, konkrēts sulu daudzums, kas jāsasniedz, piemēram, 3. darbības gadā. Vienlaikus dalībnieki norāda, ka vērtēšanas brīdī šis tāpat nebūtu mērāms un jāatrod veids, kā definēt ko mērāmu.

V.Liepiņa norāda uz varbūtību – ka šajā pozīcijā nebūtu jāvērtē konkrēti darbības, rezultāti, kas tiks sasniegti, kā iepriekš pieminētā sula, ko izspiedīs, nedz, cik litri tie būs, šī pozīcija atbilst mērāmajiem rezultātiem, ko pēcāk pārbaudīs arī LAD, tātad tieši norādītās iegādes, izbūve u.tml.

Dalībnieki norāda arī uz vērtēšanas veidlapā norādīto sadaļu neatbilstību projektu veidlapām. V.Liepiņa piekrīt un norāda, ka šī nav vienīgā vieta, kur tas ir secināts, gatavojot materiālu darba grupai, sekojoši nākotnē noteikti pie katrām izmaiņām, kas tiek veiktas ar LAD veidlapām vai kritēriju pārskatīšanu – būtu atbilstoši jāveic labojumi arī šajās veidlapās.

Vienlaikus norāda, ka šādas izmaiņas ir ietveramas, aktualizējot ne tikai veidlapas. Norāda, ka bija vairākkārt jāpārlasa stratēģija, lai atrastu, kur norādīta vērtēšanas kārtība 5.rīcībai.

Ierosina – pārdefinēt šo kritēriju – nav iespējas nolasīt, kā ar plānoto iegādi, plānoto laika grafiku tiks sasniegts plānotais rezultāts. Viens ir pirkums – nopērk pamatlīdzekļi, bet ar to būtu par maz, jo jāsaprot kapacitāte, jaudas, sagādes kanāli. Iegādēm un aktivitātēm būtu jābūt saskaņotām ar aprakstošo daļu. Būtu jāievieš papildus kritērijs, kas ļauj izvērtēt arī atbilstību, sasaisti - reālai situācijai, aprēķinu atbilstība nozares vidējiem rādītājiem, piemēram, ieņēmumi.

Dalībnieki vienojas – ka šis kritērijs ir izdalāms.

2.līmeņa 6.kritērijs: Projekta plānoto rezultātu ilgtspējas nodrošināšana.

Darba grupās nebija diskusijas, bet no iepriekšējās pieredzes dalībnieki norāda, ka ilgtspēja tiek vērtēta arī naudas plūsmās, kā ar uzturēšanu, apdrošināšanu.

2.līmeņa 7.kritērijs: Projekta ieguldījums nodarbinātības veicināšanā:

Dalībnieki norāda, ka darbiniekiem, norādot pilnai slodzei, jāatspoguļojas arī naudas plūsmā, vismaz valstī noteiktās minimālās algas apmērā ar visiem nomaksātiem nodokļiem. Dalībnieki diskutē un nav vienprātīgs lēmums par daļēju puspunktu sistēmu šajā kritērijā. Dalībnieki dalās ar citu projekta konkursu piemēriem un piemin Satekas partnerības piemēru: ja nav radīta pilna darba laika darba vieta, kas atspoguļota naudas plūsmā, tad punkti netiek piešķirti.

Ņemot vērā specifiku, kas dažkārt raksturīga lauku teritorijās ar sezonālītāti, būtu tomēr jāpiešķir puspunkts par daļēju slodzi. Dalībnieki vienojas, ka tad tam jābūt skaidri definētam.

2.līmeņa 8.kritērijs: Plānotās aktivitātes projekta sasniedzamo rezultātu publicitātei un informācijas izplatīšanai:

Pēc dalībnieku diskusijas, tiek ieteikts laika grafikā iekļaut attiecīgi publicitātes pasākumus, vienlaikus kā tas iekļaujas projekta dzīves ciklā, tāpat arī kritēriju papildināt ar vārdiem “atbilstoši iekļauts projekta īstenošanas laika grafikā”.

Papildus rodas diskusija – kā panākt, ka Projektu īstenotāji tieši UD aktivitātēs realizē publicitātes pasākumus – nākotnē būtu jāmeklē mehānismi, kā panākt, ka uzņēmēji šo publicitāti veic atbilstoši solītajam un no tā ir reāls labums Partnerības popularizēšanai. Publicitātes veicināšanas pasākumi.

2.līmeņa 10.kritērijs: Projekta iesnieguma dokumentācijas gatavība, pievienoti visi nepieciešamie pavaddokumenti:

Diskusijas, ka nepieciešams pievienot arī puspunktu – jo daļēji kaut kas ir, kaut kas nav. Iesaka pārformulēt, pievienot vēl kādu iespēju. L.Alsberga norāda, ka šajā punktā arī vienmēr ir grūti vērtēt – nevar noņemt punktus divās vietās, te varbūt atsevišķa dokumentācija jāizdala.

V.Liepiņa norāda, no pieredzes izstrādājot projektus, ka šī sadaļa ir vienmēr tikusi uztverta kā dokumenti, kas vairāk saistīti ar MK noteikumiem un to dokumentu daļu, kas atbilstoši normatīviem ir dokuments, piemēram, apliecinājums, izziņa u.c., ka tādas daļas, kā, piemēram, SVID vai konkurentu analīze drīzāk uztveramas kā projekta sastāvdaļa, ne dokuments, tātad attiecīgi arī būtu vērtējamas.

Dalībnieki diskutē par pielikumu kvalitāti - gan iepirkumu izvērtējums, gan pielikumu noformējums, bez nosaukumiem.

V.Liepiņa, ieklausoties diskusijās, rosina šo kritēriju nākotnē sadalīt – atstājot dokumentu sadaļu, kas tieši mērā saistīta ar MK noteikumu izpildi, un papildus - pievienojamos dokumentus, papildinot ar jaunu kritēriju – projekta pieteikuma kvalitāte, kas ietver arī pielikumā pievienojamo dokumentu noformējumu, atbilstību projekta veidlapas daļām, daļu saskaņotību, projekta dzīves cikla atbilstību.

Papildus dalībnieki uzsāk diskusiju par piezīmēm. Dalībnieki vērtējot veic piezīmes, ja netiek piešķirts maksimālais punktu skaits, kas strīdus situācijās ļauj pamatot, atrast, kāpēc nav piešķirts maksimālais punktu skaits. Labā prakse ir visas vērtēšanas pirms noslēgšanas vēl izdiskutēt un izvērtēt.

V.Liepiņa norāda, ka plānotais norises laiks ir beidzies un rosina dalībniekus izvērtēt, vai varam turpināt un pabeigt kritēriju vērtēšanu, vai nepieciešams plānot atsevišķu sarunu darba izpildei. Dalībnieki vienojas, ka būtu vērtīgi pabeigt, un darba grupa tiek turpināta.

3.3. Trešā līmeņa vērtēšanas kritēriji

Specifiskie kritēriji projekta pieteikumā plānoto rezultātu nozīmībai konkrētās rīcības ietvaros. Šajā līmenī iegūto punktu kopums tiek summēts ar otraajā līmenī iegūtajiem punktiem.

1.darba grupa BAIBA rezultāts:

Nr.	Kritērijs	punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)	
			Vērtējums	
1.	Projekta aktualitātes pamatojums:		(B.)	
	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai jaunu vietējās produkcijas tirdzniecības vietu, vai jaunu realizācijas veidu pamatojot ar tirgus situācijas analīzi.	2		
	Projekts uzlabo jau esoša lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmuma, piedāvājuma kvalitāti, uzlabo jau esošas tirdzniecības vietas, produktu realizācijas veida pilnveidi un tas ir pamatots no tirgus izpētes viedokļa, norādot uz priekšrocībām konkurētspējas palielināšanai, sniegs būtisku ieguvumu vietējās produkcijas realizētājiem.	1		
	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai uzlabot esošo kvalitāti, taču nav pamatojuma ar tirgus situāciju, vai nav būtiska pievienotās vērtības radīšana.	0.5	0.5	
2.	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai:		(B.)	Puspunkta kritēriju KLĀT!
	Projekta rezultātu novitātei un nozīmīgumam konkrētā pretendenta attīstībai ir dots argumentēts pamatojums.	2		
	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai ir nepilnīgs, trūkst argumentēts pamatojums.	1	1	
3.	Projekta īstenotāju komandas pieredze projektu vadībā:		(A, vai, D (CV))	LĪGAI IEBILDUMI
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir nepieciešamās zināšanas, pieredze projektu vadīšanā un ieviešanā (minēti vairāk kā 3 projekti).	2		

	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir neliela pieredze (mazāk kā 3 projekti), un zināšanas projektu vadīšanā.	1	1	1	
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajam speciālistam nav pieredze projektu vadīšanā, bet ir pamatota projektu vadības nodrošināšana.	0.5			
	Kopprojekts rezultātu efektīvākai sasniegšanai:		(A.)		
4.	Projekts atbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	1			
	Projekts neatbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	0	0	0	
	Projekta pretendents pārstrādā lauksaimniecības produktus:		(A.1. B.2.7., D)		
5.	Uzņēmumā tiek ražota sertificēta bioloģiskās lauksaimniecības produkcija (apliecinošs dokuments, ir sertifikāts).	2			
	Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošana un pārstrāde pašlaik tiek sertificēta (ir apliecināts dokuments - sertifikāts).	1			
	Uzņēmums pārstrādā, vai plāno pārstrādāt lauksaimniecības produktus.	0.5	0.5	0.5	
	Maksimālais kopējais punktu skaits	9	3		

2.darba grupas JURIS rezultāti:

Nr.	Kritērijs	punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)	
			Vērtējums	
	Projekta aktualitātes pamatojums:		(B.)	
1.	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai jaunu vietējās produkcijas tirdzniecības vietu, vai jaunu realizācijas veidu pamatojot ar tirgus situācijas analīzi.	2		
	Projekts uzlabo jau esoša lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmuma, piedāvājuma kvalitāti, uzlabo jau esošas tirdzniecības vietas, produktu realizācijas veida pilnveidi un tas ir pamatots no tirgus izpētes viedokļa, norādot uz priekšrocībām konkurētspējas palielināšanai, sniegs būtisku ieguvumu vietējās produkcijas realizētājiem.	1	1	
	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai uzlabot esošo kvalitāti, taču nav pamatojuma ar tirgus situāciju, vai nav būtiska pievienotās vērtības radīšana.	0.5		
	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai:		(B.)	
2.	Projekta rezultātu novitātei un nozīmīgumam konkrētā pretendenta attīstībai ir dots argumentēts pamatojums.	2		
	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai ir nepilnīgs, trūkst argumentēts pamatojums.	1	1	
	Projekta īstenošanu komandas pieredze projektu vadībā:		(A, vai, D (CV))	
3.	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir nepieciešamās zināšanas, pieredze projektu vadīšanā un ieviešanā (minēti vairāk kā 3 projekti).	2		
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir neliela pieredze (mazāk kā 3 projekti), un zināšanas projektu vadīšanā.	1		
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajam speciālistam nav pieredze projektu vadīšanā, bet ir pamatota projektu vadības nodrošināšana.	0.5	0.5	
	Kopprojekts rezultātu efektīvākai sasniegšanai:		(A.)	
4.	Projekts atbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	1		
	Projekts neatbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	0	0	
	Projekta pretendents pārstrādā lauksaimniecības produktus:		(A.1. B.2.7., D)	
5.	Uzņēmumā tiek ražota sertificēta bioloģiskās lauksaimniecības produkcija (apliecinošs dokuments, ir sertifikāts).	2		
	Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošana un pārstrāde pašlaik tiek sertificēta (ir apliecināts dokuments - sertifikāts).	1		

	Uzņēmums pārstrādā, vai plāno pārstrādāt lauksaimniecības produktus.	0.5	0.5
	Maksimālais kopējais punktu skaits	9	3

3.darba grupas INESE rezultāts:

Nr.	Kritērijs	punkti	(Projekta iesnieguma attiecīgā sadaļa)
			Vērtējums
	Projekta aktualitātes pamatojums:		(B.)
1.	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai jaunu vietējās produkcijas tirdzniecības vietu, vai jaunu realizācijas veidu pamatojot ar tirgus situācijas analīzi.	2	2
	Projekts uzlabo jau esoša lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmuma, piedāvājuma kvalitāti, uzlabo jau esošas tirdzniecības vietas, produktu realizācijas veida pilnveidi un tas ir pamatots no tirgus izpētes viedokļa, norādot uz priekšrocībām konkurētspējas palielināšanai, sniegs būtisku ieguvumu vietējās produkcijas realizētājiem.	1	
	Projekts paredz izveidot jaunu lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumu, vai uzlabot esošo kvalitāti, taču nav pamatojuma ar tirgus situāciju, vai nav būtiska pievienotās vērtības radīšana.	0.5	
	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai:		(B.)
2.	Projekta rezultātu novitātei un nozīmīgumam konkrētā pretendenta attīstībai ir dots argumentēts pamatojums.	2	
	Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai ir nepilnīgs, trūkst argumentēts pamatojums.	1	1
	Projekta īstenotāju komandas pieredze projektu vadībā:		(A, vai, D (CV))
3.	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir nepieciešamās zināšanas, pieredze projektu vadīšanā un ieviešanā (minēti vairāk kā 3 projekti).	2	2
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajiem speciālistiem ir neliela pieredze (mazāk kā 3 projekti), un zināšanas projektu vadīšanā.	1	
	Projekta iesniedzējam un īstenošanā piesaistītajam speciālistam nav pieredze projektu vadīšanā, bet ir pamatota projektu vadības nodrošināšana.	0.5	
	Kopprojekts rezultātu efektīvākai sasniegšanai:		(A.)
4.	Projekts atbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	1	
	Projekts neatbilst kopprojektam (saskaņā ar MK noteikumiem).	0	0
	Projekta pretendents pārstrādā lauksaimniecības produktus:		(A.1. B.2.7., D)
5.	Uzņēmumā tiek ražota sertificēta bioloģiskās lauksaimniecības produkcija (apliecinošs dokuments, ir sertifikāts).	2	
	Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošana un pārstrāde pašlaik tiek sertificēta (ir apliecināts dokuments - sertifikāts).	1	
	Uzņēmums pārstrādā, vai plāno pārstrādāt lauksaimniecības produktus.	0.5	0.5
	Maksimālais kopējais punktu skaits	9	5.5

Maksimāli iegūstamais punktu skaits ((otrais līmenis = 20 + trešais līmenis = 9) x 3 vērtētāji) ir 87 punkti. Minimālais punktu skaits pozitīva lēmuma saņemšanai par projekta pieteikuma atbilstību vietējās attīstības stratēģijai – 60%, kas atbilst 52,2 punktiem.

V.Liepiņa skaidro, ka projekts iepriekš ir vērtēts un iepriekš, individuāli vērtējot, saņēmis 53 punktus, bet nepietiekoša finansējuma dēļ konkrētajā konkursu kārtā ticis noraidīts. Šajā vērtēšanā – vērtējot grupās - iegūtais vērtējums ir tikai 43,5 punkti, tātad tiktu noraidīts kā neatbilstošs VRG stratēģijai. V.Liepiņa, skaidro, ka tik būtiska punktu atšķirība nav labs rādītājs, jo nosaka, kādi kritēriji ir interpretējami, bet tas jāskata arī no padziļinātākās izpētes perspektīvas, jo pastāv iespēja, ka, grupās vērtējot, ar kopējo vērtētāju skaitu, kas 3 reizes pārsniedz ierasti 3 vērtētājus, šādas atkāpes ir iespējamās. Lielāks vērtētāju skaits spēj konkrētā laikā izvērtēt dziļāk, atrast trūkumus vai pretēji noteikt iespējas piešķirt augstāko novērtējumu.

Tiek uzsākta 3.līmeņa kritēriju izvērtēšana.

3.līmeņa 2.kritērijs: Projekta rezultātu novitāte un nozīmīgums konkrētā pretendenta attīstībai:

Ja tu nāc uz projektu un savā darbībā neveido neko jaunu – tad īsti nav jēgas nākt uz konkursu. Norāda pretendenta attīstībai – sekojoši nevajadzētu neko mainīt. Tur, kur būs inovācija, tur atsevišķi skatāms, attiecīgajās rīcībās. Dalībnieki vienojas, ka puspunktu neliek.

3.līmeņa 3.kritērijs: Projekta īstenotāju komandas pieredze projektu vadībā

Diskusijas par pretendentu un projekta autoru. Dalībnieki plaši diskutē par to, ka pieredze ir ļoti nepieciešama visu laiku, ka nepietiek tikai ar projekta izstrādi. R.Vasile norāda, ka ir iespēja arī finansēt šādu konsultantu ar pieredzi visu īstenošanas laiku, tai skaitā, iesniedzot pēdējo maksājuma pieprasījumu. Dalībnieki vienojas, ka šāds mentorings ir svarīgs. Konsultants būtu līdzatbildīgs. Kas šajā kritērijā ļauj maksimālo punktu skaitu saņemt arī jauniem projektu iesniedzējiem, saņemot maksimālu punktu skaitu, un izslēdz riskus par projektu apturēšanu.

3.līmeņa 5.kritērijs: Projekta pretendents pārstrādā lauksaimniecības produktus

Dalībnieki vienojas, ka kritēriju daļas būtu papildināma ar vārdu “iesniegts”, jo šobrīd definēts “ir sertifikāts” nenosaka sertifikāta iesniegšanu.

Dalībnieki noslēdz darba grupu. Papildus jautājumu nav.

4. Noslēgums

V.Liepiņa noslēdz darba grupu. Vienojoties, ka fokusa grupas rezultāti tiks iestrādāti stratēģijas izvērtējumā un kļūs par sākumu tam, lai nākotnē šos rezultātus ietvertu jaunajā stratēģijā. Izsaka pateicību Līgai par zinošas darba grupas nokomplektēšanu un visiem dalībniekiem par aktīvu darbu, iesaisti.

18:40 fokusa grupa darba grupa tiek slēgta

Fokusa grupas protokolu sagatavoja V.Liepiņa pēc pasākuma norises video ieraksta materiāliem. Protokolā iekļauti darba grupu darba rezultāti. Protokolā apzināti nav iekļauta informācija par izvērtēto projektu, netiek pievienoti izvērtētā projekta materiāli, lai ievērotu konfidencialitāti un personas datu aizsardzības noteikumus.

Protokols sagatavots uz 15 lapām.

7. pielikums Intervija ar LAD LEADER pasākumu daļas vadītāju

LAD pārstāve Zane Jakušenoka

1) Latvijā darbojas 35 biedrības – partnerības, kas īsteno LEADER pieejas projektu īstenošanas ieviešanu savā darbības teritorijā. Vai ir kādi instrumenti kā vērtējat šo biedrību darbību?

Jā, tiek vērtēti VRG lēmumi, ideju atbilstība. Sekojam projektu pretendentu sūdzībām. Tas var būt kā indikators, tāpēc uz klientu sūdzībām tiek reaģēts vienmēr. Savā ziņā var teikt, ka notiek kontrole, jeb vērtēšana caur klientu. Vērtēšana caur klientu notiek arī vērtējot klientu (*projektu īstenošanā*) projektu pieteikumu kvalitāti.

- Vai konkrētā Partnerība kādā no jautājumiem izceļama?

Partnerībai viss ir kārtībā, ir arī kvalitatīvi izstrādāti projekti.

- Kas ir labie piemēri Latvijā – lai veicinātu darbības teritoriju mērķa grupu iesaisti, kvalitāti?

Daugavpils pusē, piemēram, nav aktivitātes – vietējie ir neaktīvi. Tā ir aktīva komunikācija – kas jāuzlabo. Citviet ir leviestas priekš prezentācijas, ir pieejas, kur individuālās konsultācijas noteiktas kā obligātas

2) Kā vērtējat, vai VRG pietuvinātība ir pamatoti kritizēta (projektus īstenojot var tikai pietuvinātas personas, citiem nav iespējas “tikt iekšā”)?

Ir jāskata pēc būtības, Latvijā ir gadījumi, kad tam ir bijušas kādas indikācijas, kam pievēršam uzmanību, skatām personu sarakstu. Par Braslu šādu indikāciju nav.

- Ņemot vērā arī negatīvo pieredzi, vai nākotnē jārēķinās, ar kādiem centralizētiem instrumentiem, lai izskaustu jebkādas iespējas, ka pastāv šķēršļi īstenojot LEADER pieeju savā teritorijā, ja neesi pietuvināta persona VRG?

LEADER pieeja neparedz jebkādu centralizāciju – tādējādi tiktu zaudēta LEADER būtība. Ir izskausta iespēja interešu konfliktiem, interešu konfliktu neesamībai pievēršam īpašu uzmanību, tomēr ir ļoti svarīgi, ka tieši vietējie vērtē, jo vislabāk pārzina teritoriju.

3) Vai ir kādi rādītāji kā kopumā vērtējat partnerību darbu, piemēram: finanšu apguves rādītāji vai, piemēram, vērtējums Partnerības izmaksas pret katru ieguldīto vienu eiro; vai kādi produktivitāti raksturojošie rādītāji, piemēram, nodarbināto skaits izteikts ieguldījumos jeb cik pilnas slodzes darbinieki nodrošina, piemēram, 0,5M ieguldījumus teritorijā; vai kādi citi rādītāji?
Šādi partnerības netiek vērtētas, nav kompleksi mehānismi – katrs atbildīgs pats par savu SVVA stratēģiju rādītāju izpildi, vērtē katras VRG stratēģiju izpildi atsevišķi.

4) Kāds ir nākotnes redzējums – kā partnerības turpina savu darbību jaunā periodā, vai ir kāds uzstādījums no LAD, no ZM? ATR ietekme maina pašvaldību teritoriālo dalījumu, piemēram – viena pašvaldība kā “monopols”- ar savu resursu izkonkurē NVO sektoru sabiedriskā labuma projektos – vai plānoti kādi rīki vienlīdzības principa ievērošanai?

Nākamajā periodā nebūs būtiskas izmaiņas, kas tiešā mērā varētu attiekties uz Partnerību Brasla, būtiski minēt, ka turpmāk VRG tiks ieskaitītas arī teritorijas ar iedzīvotāju skaitu virs 15 000. ATR kontekstā, jaunu regulējumu neparedz – noteikumu projekts nav. Ir nianse, bet tās vairāk skars Pierīgā esošās VRG.

- Vai plānota VRG teritoriju apvienošana?

Samazināt partnerību skaitu - netiks uzlikts kā uzstādījums, bet tiek prognozēta apvienošānās, kas skar arī sasaisti ar plānotā normatīvā regulējumu maiņu par VRG darbību.

5)Vai un kā Latvijas mērogā tiek vērtēts ieguvums no LEADER programmu īstenošanas?

LAD neveido šādu statistiku – ir atskaite pret ES komisiju. Viens no svarīgākiem rādītājiem ir nodarbinātība – jaunizveidoto darba vietu skaits. Dienests sniedz datus, citāds vērtējums netiek veikts.

6)Vai LAD ir savi mehānismi novērtējot projektu īstenošanu atsauksmes par projektu konkursiem un saistīto?

Kā jau minēju, tiek reagēts uz sūdzībām. Svarīga ir arī savstarpējā VRG informācijas aprīte.

7)Vai tiek analizēti iemesli, kāpēc pēc projektu apstiprināšanas tiek pārtraukta projektu īstenošana?

Jā, kā biežāk sastopamie iemesli ir:

- nav iespējams saņemt kredītlīdzekļus. Tāpēc mainīta projektu pieteikumu veidlapa, kur jānorāda līdzfinansējuma ieguves avoti;
- lielas problēmas ar būvniecību – izmaksu sadārdzinājums un termiņi;
- Trūkst zināšanas par procesiem – būvvaldē / neatbilstība teritoriāliem noteikumiem.

- Kādas labās prakses varat minēt, kas samazina šo gadījumu skaitu?

Atsevišķas grupas ieliek būvniecības ieceri kā prasību. Partnerībai būtu jāieliek no savas puses būvniecības ieceru izvērtējums – jau pirmā sietā (*vispārējie vērtēšanas kritēriji*).

8)Kā vērtējat sadarbību ar Partnerību Brasla, vai saskatatāt attīstības perspektīvas?

Braslas vadība ir ļoti zinoša - gan par procesiem, gan partnerības teritoriju. Ir atvērta komunikācija, tas ir ļoti svarīgi. Nav bijušas kādas rupjas kļūdas, ir ļoti laba sadarbība – līdz ar to arī šīs VRG darbu vērtēju kā ļoti labu. Ja par nākotni – noteikti saskatāma kapacitāte teritorijas palielināšanai.

8. pielikums Intervija ar Zemkopības ministrijas Lauku atbalsta dienesta Lauku attīstības fondu vecāko referenti

ZM pārstāve Andra Karlsona

1)Latvijā darbojas 35 biedrības – partnerības, kas īsteno LEADER pieejas projektu īstenošanas ieviešanu savā darbības teritorijā. Vai ir kādi instrumenti kā vērtējat šo biedrību darbību, piemēram, finanšu apguves rādītāji; izmaksas pret ieguldīto 1 EUR; produktivitāte – nodarbināto skaits izteikts ieguldījumos jeb cik pilnas slodzes darbinieki nodrošina, piemēram, 0,5M ieguldījumus teritorijā; vai tml.?

Tā kā tas ir LAP attīstības pasākums, ir ikgadējs novērtējums. Te gan jāsap, ka tieši pašas VRG īsti nevērtē, tiek vērtēta to aktivitāte. Piemēram, Ir 2018.gadā AREI veikta LEADER analīze, tā veikta

pēc VRG stratēģijām, skatot ekonomisko ieguvumu no stratēģiju īstenošanas projektu kontekstā. Protams, ir arī ES komisijas ziņojumi.

2)Kāds ir nākotnes redzējums – kā partnerības turpina savu darbību jaunā periodā vai ir kāds uzstādījums no LAD, no ZM? ATR ietekme maina pašvaldību teritoriālo dalījumu, piemēram – viena pašvaldība kā “monopols”- ar savu resursu izkonkurē NVO sektoru sabiedriskā labuma projektos – vai plānoti kādi rīki vienlīdzības principa ievērošanai?

Braslas gadījumā VRG rīcības grupām būtu jāuzsāk sarunas ar PSV, lai veidotu lielāku ietekmi teritorijā. Lai gan PSV nav noteicējas, tās ir sadarbības partneri, bet ietekme tām ir. Atlase būs šī gada beigās, rudenī.

VRG kritēriji – izveidoti tika objektīvi pārbaudāmi – t.i. skaitliskā izteiksmē, piemēram, organizētie pasākumi, dalībnieku skaits pasākumos, biedru skaits, publicitāte, sasniegtie rezultatīvie rādītāji. Par to noteikti jādomā. Kā rāda pieredze arī jaunizveidotas biedrības spēj sasniegt labus rādītājus, kāds var palikt bez teritorijas. Ieteikums ne vien konkurences priekšrocību veidojot, bet arī kapacitātes stiprināšanā apvienoties Jūrkantei un Braslai.

- *Vai gaidāms kāds konkrēts uzstādījums par apvienošanos?*

Mazām VGR ar mazāku iedzīvotāju skaitu un mazām teritorijām ir jāsadarbojas. Šobrīd tiek veicināta izpratne par ieguvumiem, bet uzstādījums par apvienošanos šajā plānošanas periodā nebūs.

EK rekomendē arī teritoriju aktivizēšanu, kapacitātes celšanu. Arī nacionālais uzstādījums ir apdzīvotības saglabāšana, nacionālā līmenī uzsvars būs - uzņēmējdarbības attīstība lauku teritorijā un kopumā. Vienlaikus jāatdzīst, ka Eiropā akcents vairāk likts uz pakalpojumu nodrošinājumu tuvāk iedzīvotājiem.

-*Tātad kopumā izmaiņas nebūs?*

Kopumā jāsaka, ka būtiskas izmaiņas nebūs – esošais modelis ir efektīvs. VRG saglabās savu atbildību par saviem lēmumiem un to noteikti turpinās.

Ir Lauksaimniecības stratēģijas attīstības plāns (jaunā periodā būs jaunums tiks veicināts zaļais iepirkums – aktivizējot vietējo zemnieku iesaistīšanos – tas varētu būt VRG izaicinošāk – būs iespēja VRG + pašvaldības + vietējie zemnieki, kopā izstrādāt iepirkumus skolām). Atbalst šāda tipa projektiem tiek paredzēts gan infrastruktūrai, gan transportu iegādei sagādes ķēdēm – VRG būs iespēja piesaistīt atbilstoši konsultantus veiksmīgākai pasākuma īstenošanai.

3)Vai un kā Latvijas mērogā tiek vērtēts ieguvums no LEADER programmu īstenošanas?

Darbiniekiem Sējēj konkursa ietvaros ir iespēja tikties ar katras VRG labāko projektu – tad satiekas ar ieviesējiem, kas dod iespēju vērtēt katra projekta individuālos ieguvumus un ietekmi.

Caur labo praksi varam vērtēt arī Lauku foruma veidotā pasākuma ietvaros, kad katra VRG izvirza savus Dižprojektus.

Labākais novērtējums ir labā prakse, gandarījums par LEADER, kas mērāms individuāli bez tādas tiešas ietekmes uz kādiem centralizēti definētiem rādītājiem. LEADER pieeja pēc būtības ir vērtējama individuāli. Arī auditori atdzīst – LEADER nav tikai cipari – tas ir kā sniega bumbas efekts, piemēram, tiek izveidota jauna pārceltuve kā tūrisma objekts, tai blakus pēcāk veido kafejnīcu. Pieeja paredz, ka cilvēki viens no otra iedvesmojas, vai kāds rada pieprasījumu kam jaunam. LEADER pieeja ir sirds lieta.

9. pielikums Intervija ar Limbažu novada domes pārstāvi

Limbažu novada Attīstības un projektu nodaļas vadītājs Ģirts Ieleja

1) Investīciju plānā nav detalizēti atšifrēts Fondu finansējums – sekojoši jautājums, kas ir tie projekti, kuru īstenošana nākotnē plānota, izmantojot LEADER pieeju sadarbībā ar Brasla?

Attīstības programma tieši šobrīd tiks nodota 2.publiskajai apspriešanai. Kopumā jāatzīmē, ka vēlmes un vajadzības ir, bet finansējuma kapacitāte ir nepietiekama, tāpēc viss tiek kritiski vērtēts. Investīciju plānā iekļautas tās aktivitātes, kas visticamāk tiks virzītas kā prioritāras, kur jau paredzam finansējumu, savukārt Rīcību plānā iekļauts viss tas, kur šobrīd vēl nespējam saskatīt finansējumu. PSV vēlās lielāku iedzīvotāju, BDR, NVO sektora iniciatīvu.

- *Vai ir rīcības no PSV, kas veicina šādu iniciatīvu rašanos, piemēram, vietējo projektu konkursi, UD u.tml.?*

Atsevišķi nē, bet nav gadījumu, kad kāds netiktu atbalstīts. Aktīvā iedzīvotāju daļa zina, ka tiks atbalstīti un šādu iespēju izmanto vērstoties PSV. Ir vairāki konkursi UD atbalstam, biedrībām un nodibinājumiem vietējo iniciatīvu atbalstam, ir jauniešu konkursi.

2) Vai ir kādi jautājumi kuros nākat kopā ar Partnerību, plānojot teritorijas attīstību, pasākumu norisi (vēsturiski)?

Braslā esmu kā padomes pārstāvis no PSV puses. Galvenais, lai mirklī, kad tiek izstrādāta jauna stratēģija, tiek panākta maksimāli lielāka VRG iedzīvotāju iesaiste, pēcāk jau tīri informatīvs atbalsts, izplatot Partnerības sagatavotu informāciju, piemēram, par atvērtām konkursa kārtām, pasākumiem.

- *Vai arī otrādi ir iesaiste?*

Jā, ar Partnerību nepārtraukti ir domu un iedeju apmaiņa. Kopumā uzskatu, ka PSV nevajadzētu jaukties VRG darbībā. Bet sadarbība ir jābūt abpusējai, un tāda tā noteikti ir.

3) Kā kopumā vērtējat sadarbību līdz šim?

Ļoti korekta, savstarpēja sapratne. Sadarbība ir papildinoša. Iniciatīva un ideju ģenerēšana nāk no Partnerības vadītājas Līgas Kārklīņas puses, ko vērtēju atzinīgi. Nav nepieciešams kāds īpašs stimulants no PSV puses, darbs rit korekti – vērsts uz attīstību.

4) Kas ir tās darbības ko varētu īstenot kopā, kas būtu jāuzlabo?

Ja jāsaka godīgi, tad patreiz šķiet, ka sadarbība ir ļoti laba, protams, viedie risinājumi, tehnoloģiju jautājumi, ko gribētos vairāk, ja būtu tāda iespēja, bet saprotams, ka šādā gadījumā būtu jāskata arī papildus cilvēkresursu, papildus finanšu resursu nepieciešamība BDR darbībai. Savukārt, ja runājam par cilvēcisko sadarbību, arī balstoties uz BDR kapacitāti, viss ir ļoti labi. Kopumā ir ļoti labi, ar ļoti labu komunikāciju, iesaisti procesos, projektu īstenošanas ciklos.

5) Ja ir iespēja izteikt priekšlikumus nākamās stratēģijas izstrādē – kas būtu svarīgi Braslas darbības teritorijā (ietilpstas: Alojās, Braslavas, Brīvzemnieku, Limbažu, Staiceles, Katvaru, Umurgas, Vidrižu pagasti, un Limbažu, Alojās, Staiceles pilsētas)?

Uzskatu, ka svarīgākais ir UD veicināšana teritorijā. SL projekti, tādi kā rotaļu laukumi, atbalsts kultūras namiem un kultūrai, piemēram, tērpi, krēsli, teritorijas labiekārtojums, kā pastaigu

takas, tas viss ir pakārtoti. Svarīgākais ir UD atbalsts, nodarbinātības jautājumi, dot MVU atspērienu, protams, sociālais ir pakārtots.

6) Vai varam domāt par proporcijas maiņu starp UD un SL rīcībām finansējuma sadalījumā, kas turpmāk tiktu virzīts konkrētam mērķim?

Jā, vismaz 60% UD, ja ne vairāk.

- *Kā vērtējat - vai nebūtu jāpārskata PSV mērķētie projekti, piemēram, kapsētu digitalizācija, u.c.?*

Protams, PSV kapacitāte projektu izstrādē ir citā līmenī, mūsu resurss ir profesionāli. Turpmāk noteikti jāmeklē kopīgi risinājumi, lai vairāk resurss tiek novirzīts vietējām iniciatīvām, izvērtēt, kā nepieļaut PSV dominanci.

10. pielikums Intervija ar Limbažu novada domes pārstāvi

Cēsu novada Attīstības pārvaldes vadītāja Dace Eihenbauma

1)Pēc Attīstības Programmas redzams, ka Investīciju plānā ietverta tikai viena atsauce LEADER pieejas projektiem: Atpūtas takas izveide gar Gauju no Jaunpiebalgas muižas tilta līdz brīvdabas estrādei Taces. Kāpēc iezīmēts tikai šis / vai ir vēl kas attiecināms tieši uz Braslas teritoriju: Straupes un Stalbes pagastiem?

PSV Attīstības pārvalde turpmāk strādās ar lieliem infrastruktūras projektiem. Tiks veidota sistēma, lai veicinātu vairāk apvienību pārvalžu iesaisti, kas tad būs atbildīgi par LEADER pieejas projektu īstenošanu. ATR ietekmē šobrīd viss vēl ir noformēšanās stadijā – Cēsu Attīstības pārvalde noformēta 2022.gada janvārī.

2)Vai ir kādi jautājumi, kuros nākat kopā, plānojot teritorijas attīstību, pasākumu norisi?

2021.gads pagājis, aktīvi strādājot pie Attīstības dokumentu izstrādes, tās ietvaros notika virkne darba grupas, notika konsultatīvo grupu iesaiste. Jāskata atsevišķi, vai kādā no tām piedalījusies Partnerība “Brasla”. Šobrīd rit 2.redakcijas izstrāde, ko plānots veikt līdz jūnijam. Attīstības dokumentu izstrāde tiek veikta saviem spēkiem – darba grupas vadītāja Zane Gulbinka.

3)Kā kopumā vērtējat sadarbību līdz šim?

Vēsturiski iesaiste, šķiet, nav notikusi, jo Cēsīm teritorija līdz ATR neatbilst.

4)Kas ir tās darbības ko varētu īstenot kopā, kas būtu jāuzlabo?

Jāsadala atbildības – jāievieš abpusēja jeb šajā gadījuma trīspusēja komunikācija, ievērojot kompetences sadalījumu: Pārgaujas pagastu pārvalde – ir atbildīgie par teritoriju labiekārtojumiem, lokāliem pasākumiem; savukārt Cēsu Attīstības pārvalde – ir atbildīga par UD un ar to sasaistītiem jautājumiem.

Kā jaunums sadarbības veidošanai ir Vides nodaļa, kur partnerībai būtu jāpiedalās. Šobrīd vēl norisinās tūrisma jomas reorganizācijas process – plānota Tūrisma pārvalde, kas ietver arī kultūrtūrisma jautājumus. Kad nokomplektēs pārvaldi, būtu vērtīgi sanākt uz kopējām sarunām.

4)Ja ir iespēja izteikt priekšlikumus nākamās stratēģijas izstrādē – kas būtu svarīgi Cēsu novada Straupes un Stalbes pagastiem?

Saskaņā ar atbildēm par kompetencēm, šis jautājums risināms, jau izstrādājot Partnerības stratēģiju, iesaistot Pārgaujas pagasta pārvaldi. Ņemot vērā augstāk definēto pieeju, svarīgi šādu sarunu veidot arī pašai Partnerībai vēl pirms nākamā perioda stratēģijas izstrādes, apzinot visu iesaistīto PSV darbības modeli, kompetenču sadalījumu pēc ATR, kā rezultātā ir iespējams veidot jaunas sadarbības, aktualizēt kontaktpersonu sarakstus, izrunāt citus sadarbības jautājumus.